

**Prognoza oddziaływania na środowisko
„Programu Ochrony Środowiska
dla Powiatu Wyszkowskiego na lata
2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”**

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszковского na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Zamawiający:
Powiat Wyszковский

Wykonawca:

Terra Legis Katarzyna Helińska

ul. Kopańskiego 10/10

71 – 050 Szczecin

Autorzy:

mgr Katarzyna Helińska

mgr inż. Karolina Witkowska

Katarzyna Helińska
Witkowska Karolina

Data opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko: 17.09.2024 r.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

OŚWIADCZENIE

Ja, niżej podpisana **KATARZYNA HELIŃSKA** – kierująca zespołem autorów Prognozy Oddziaływania na Środowisko projektu pn.: „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku” oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 Ustawy z dnia 3 października o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 74a ust 2 oświadczam, iż:

- ukończyłam studia wyższe, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
- posiadam ponad 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i prognozy oddziaływania na środowisko przy czym uczestniczyłam w więcej niż 5 opracowaniach tego typu.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Szczecin, 17.09.2024 r.

/-/ Katarzyna Helińska

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	6
1.1	Podstawy prawne	6
1.2	Cel sporządzania prognozy	6
1.3	Zakres merytoryczny, stopień szczegółowości i metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	6
1.3.1	Zakres i stopień szczegółowości prognozy	6
1.3.2	Informacje o metodach i materiałach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy oraz o metodach analizy skutków realizacji ocenianego dokumentu	7
2	Zawartość i główne cele Projektu oraz powiązanie z dokumentami wyższego rzędu	12
2.1	Zawartość Projektu	12
2.2	Główny cel Projektu	12
2.3	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	13
3	Diagnoza istniejącego stanu środowiska	18
3.1	Charakterystyka Powiatu Wyszowskiego	18
3.1.1	Położenie administracyjne i geograficzne	18
3.1.2	Sytuacja demograficzna	18
3.1.3	Gospodarka	19
3.1.4	Infrastruktura budowlana	19
3.2	Ochrona klimatu i jakości powietrza	20
3.3	Zagrożenie hałasem	29
3.4	Pola elektromagnetyczne	31
3.5	Gospodarowanie wodami	32
3.6	Gospodarka wodno – ściekowa	44
3.7	Zasoby geologiczne	46
3.8	Gleby	48
3.9	Gospodarka odpadami	48
3.10	Zasoby przyrodnicze i formy ochrony przyrody	51
3.11	Zagrożenia poważnymi awariami	62
3.12	Zabytki i dobra materialne	63
4	Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Wyszowskiego	64
4.1	Cele ochrony środowiska wyznaczone z POŚ dla Powiatu Wyszowskiego	64
4.2	Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Wyszowskiego	65

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

5 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko 67

5.1 Oddziaływanie na Obszary Natura 2000.....	95
5.2 Oddziaływanie na Park Krajobrazowy	101
5.3 Oddziaływanie na Użytki Ekologiczne.....	102
5.4 Oddziaływanie na pomniki przyrody	104
5.5 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta.....	105
5.6 Oddziaływanie na ludzi	107
5.7 Oddziaływanie na wody.....	109
5.8 Oddziaływanie na powietrze i klimat.....	113
5.9 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	114
5.10 Oddziaływanie na krajobraz.....	116
5.11 Oddziaływanie na zasoby naturalne	117
5.12 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne	118
5.13 Oddziaływanie na korytarze ekologiczne	118
6 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	120
7 Rozwiązania alternatywne.....	122
8 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	123
9 Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	123
Spis tabel.....	132
Spis rysunków	133

1 Wprowadzenie

1.1 Podstawy prawne

Prognoza wykonana została w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, którą reguluje ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 t.j.). Celem tej procedury jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu.

Zakres i stopień szczegółowości prognozy został określony przez Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem z dnia 08.07.2024 r., znak ZS.7040.55.2024 PA oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie pismem z dnia 30 sierpnia 2024 r., znak pisma WOOŚ-III.411.197.2024.JD zgodnie z art. 51 oraz art. 52 ustawy ooś

Podstawę prawną procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi art. 46 i 47 ustawy ooś.

1.2 Cel sporządzania prognozy

Procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowi formalny proces oceny oddziaływania na środowisko projektu Programu oraz jego zmian. W ramach tej procedury określone jest jak realizacja zapisów analizowanego dokumentu wpłynie na środowisko. Należy przy tym mieć na uwadze, że SOOŚ nie jest odrębnym dokumentem a procedurą, w trakcie której powstają ściśle określone dokumenty, w tym prognoza oddziaływania na środowisko.

1.3 Zakres merytoryczny, stopień szczegółowości i metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

1.3.1 Zakres i stopień szczegółowości prognozy

Zakres Prognozy jest zgodny z art. 51 ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 t.j.) oraz z wymaganiami nałożonymi przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i WSSE. Powyższa Prognoza powinna:

- Zawierać:
 - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- określać, analizować i oceniać:
 - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- przedstawiać:
 - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.3.2 Informacje o metodach i materiałach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy oraz o metodach analizy skutków realizacji ocenianego dokumentu

1.3.2.1 Metody i materiały zastosowane przy sporządzeniu prognozy

W prognozie analizowano oddziaływanie zaproponowanych przedsięwzięć do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Zgodnie z zapisami ustawy *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 t.j.) informacje zawarte w Prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów z nim powiązanych.

Zakres i szczegółowość niniejszej Prognozy został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Mazowieckiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego uzgodnili zakres Prognozy zgodnie z art. 51 oraz art. 52 ustawy z dnia 3 października 2008 roku *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania*

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 t.j.). Przedmiotowa prognoza winna spełniać wymogi określone w art. 51 oraz art. 52 ustawy ooŚ, ze szczególnym uwzględnieniem:

a) Określenia, analizy i oceny:

- Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, z uwzględnieniem istniejącej presji turystycznej,
- Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, z uwzględnieniem możliwego wzrostu presji turystycznej, wynikającego z realizacji przedmiotowego dokumentu,
- Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.),
- Przewidywanego znaczącego oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego i skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko,

b) Przedstawienia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 i integralność tych obszarów.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodą analityczno-syntetyczną. Wykorzystano materiały kartograficzne, opracowania archiwalne i planistyczne z zakresu badań środowiska przyrodniczego na omawianym terenie oraz przeanalizowano harmonogram rzeczowo – finansowy Projektu. Zastosowana w niniejszym opracowaniu metoda sporządzenia prognozy polegała na kompleksowej analizie oddziaływania poszczególnych zadań zapisanych w harmonogramie POŚ, porównaniu obecnego stanu środowiska przyrodniczego na terenie Powiatu i symulacji wpływu realizacji zadań na poszczególne komponenty środowiska oraz środowiska jako całości.

Dla przeprowadzenia *Prognozy* wykorzystano następujące dane:

- wyniki i analizy dokumentów dotyczące stanu środowiska na terenie Powiatu Wyszowskiego,
- przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie,
- Głównego Urzędu Statystycznego (GUS),
- dane literaturowe,
- obowiązujące normy prawne w zakresie ochrony środowiska,
- uzyskane z przeprowadzonej ankietyzacji zakładów i innych jednostek/instytucji funkcjonujących na terenie Powiatu Wyszowskiego.

Strategiczna ocena oddziaływania odnosi się do szerokiego spectrum zagadnień. Inaczej niż w przypadku oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć nie ma tu możliwości odniesienia się do konkretnych rozwiązań technicznych. Poziom szczegółowości prowadzonej oceny oddziaływania jest ściśle powiązany z poziomem szczegółowości przedmiotowego Projektu.

Dyrektywa 2001/42/WE przy sporządzaniu prognozy oddziaływania dokumentów strategicznych kładzie nacisk w szczególności na:

- Zebranie i przedstawienie danych na temat stanu środowiska, aktualnych problemów i ich prawdopodobnej przyszłej ewolucji,
- Przewidywanie znaczących oddziaływań środowiskowych ocenianego planu lub programu,
- Wskazanie środków łagodzących i sposobu ich monitorowania,
- Konsultacje społeczne z odpowiednimi władzami, jako część procesu oceny,
- Monitoring oddziaływań środowiskowych planu lub programu podczas wdrażania dokumentu.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Procedura oceny oddziaływania obejmowała etapy przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ

Etap SOOS	Cel
Ustalenie kontekstu i celów, określenie aktualnego stanu, zdecydowanie o zakresie	
Zidentyfikowanie innych ważnych planów lub programów i celów ochrony środowiska	Ocena, w jaki sposób Program jest pod wpływem czynników zewnętrznych, jak istniejące ograniczenia zewnętrzne mogą być uwzględnione, pomocne w określaniu celów SOOS
Zebranie informacji bazowych o stanie środowiska	Dostarczenie dowodów dla istniejących problemów środowiskowych, prognozowania oddziaływań na środowisko, zakresu monitoringu, pomoc w określeniu celów SOOS
Zidentyfikowanie problemów środowiskowych	Pomocne przy precyzowaniu oceny i jej pośrednich etapów, uwzględniając dane bazowe, określenie celów SOOS, prognozowaniu oddziaływań, określaniu zakresu monitoringu
Określenie celów SOOS	Dostarczenie instrumentów/środków służących do oszacowania wpływu POŚ na środowisko
Konsultacja zakresu SOOS	Zapewnienie, że SOOS obejmuje prawdopodobne znaczące oddziaływania środowiskowe planu lub programu
Określenie i doprecyzowanie alternatyw i oszacowanie oddziaływań	
Porównanie celów planu lub programu z celami SOOS	Identyfikacja potencjalnych synergii i niespójności pomiędzy celami Programu i celami SOOS
Rozwój strategicznych rozwiązań alternatywnych	Określenie i sprecyzowanie ewentualnych strategicznych alternatyw
Przewidywanie oddziaływań programu uwzględniając alternatywy	Określenie znaczących środowiskowych oddziaływań Programu i jego alternatyw
Oszacowanie efektów planu lub programu, uwzględniając ewentualne alternatywy	Walidacja przewidywanych oddziaływań Programu i jego alternatyw, pomoc przy doprecyzowaniu Programu
Środki łagodzące oddziaływania niekorzystne	Zapewnienie, że oddziaływania niekorzystne zostały zidentyfikowane i potencjalne środki łagodzące zostały rozważone (uwzględnione)
Propozycja wskaźników monitorowania oddziaływań środowiskowych wdrożenia programu	Wyznaczenie szczegółów, dla których wpływ środowiskowy programu może zostać oszacowany
Przygotowanie prognozy oddziaływania	
Przygotowanie prognozy oddziaływania	Prezentacja przewidywanych oddziaływań środowiskowych Programu, uwzględniając alternatywy, w formie odpowiedniej dla konsultacji społecznych i decydentów
Konsultacja projektu programu i prognozy oddziaływania	
Konsultacje społeczne, konsultacje z odpowiednimi organami projektu programu oraz prognozy oddziaływania	Zapewnienie udziału społeczeństwa i organów konsultujących oraz możliwości wyrażenia opinii do wniosków płynących SOOS
Oszacowanie znaczących zmian	Zapewnienie, że uwarunkowania środowiskowe jakichkolwiek poważnych zmian w projekcie Programu na tym etapie są określone i wzięte pod uwagę
Podjęcie decyzji i dostarczenie informacji	Dostarczenie informacji, w jaki sposób wyniki oceny oddziaływania i konsultacji społecznych zostały wzięte pod uwagę w ostatecznej wersji planu lub programu
Monitoring znaczących oddziaływań na środowisko wdrożenia planu lub programu	
Zdefiniowanie celów i metod monitoringu	Aby określić efekt środowiskowy Programu, należy określić gdzie prognozowane oddziaływania są takie jak w rzeczywistości, pomoc w identyfikacji oddziaływań niekorzystnych

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Etap SOOS	Cel
Reakcja na oddziaływania niekorzystne	Przygotowanie odpowiedniej reakcji tam gdzie zostały stwierdzone oddziaływania niekorzystne

1.3.2.2 Metody analizy skutków realizacji postanowień ocenianego projektu i częstotliwość jej przeprowadzania

Ustala się, iż *Prognoza* powinna obejmować obszar całego Powiatu Wyszowskiego wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania, wynikającego z realizacji zadań „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”. W związku z tym obszar objęty prognozą nie może być mniejszy od obszaru będącego przedmiotem tego dokumentu, co jest konieczne zważywszy na wzajemne powiązania poszczególnych elementów środowiska.

W celu dokonania obiektywnej weryfikacji i modyfikacji celów i zadań proponowanych w ramach *Projektu* konieczne jest prowadzenie monitoringu, który dostarczy danych niezbędnych do realizacji tych działań. W cyklach czteroletnich będzie oceniany stopień realizacji celów ekologicznych. Ocena ta będzie bazą do ewentualnej korekty celów i ich realizacji. Taka procedura pozwoli na spełnienie wymagań zapisanych w ustawie *Prawo ochrony środowiska*, dotyczących okresu na jaki jest przyjmowany Program Ochrony Środowiska.

Nadrzędną zasadą realizacji niniejszego opracowania powinna być realizacja wyznaczonych zadań przez określone jednostki, którym poszczególne zadania przypisano. Z punktu widzenia *Programu* w realizacji poszczególnych zadań będą uczestniczyć:

- podmioty uczestniczące w organizacji i zarządzaniu *Projektem*,
- podmioty realizujące zadania *Projektu*,
- podmioty kontrolujące przebieg realizacji i efekty *Projektu*,
- społeczność Powiatu, jako główny podmiot odbierający wyniki działań *Projektu*.

Realizacja zadań przyjętych w *Projekcie* to poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie Powiatu Wyszowskiego. Zmiany wartości wskaźników i mierników charakteryzujących elementy środowiska będą stanowiły wymierny efekt realizacji jego założeń.

Wdrażanie *Projektu* powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- efektywności wykonania zadań,
- aktualności zidentyfikowanych problemów ekologicznych oraz adekwatności podjętych działań,
- stopnia realizacji *Projektu* w odniesieniu do stopnia realizacji założonych działań i przyjętych celów,
- przyczyn rozbieżności pomiędzy założonymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- niezbędnych modyfikacji i aktualizacji *Projektu*.

System monitoringu opracowany został w formie zestawień wskaźników rezultatu oraz produktu. Wskaźniki rezultatu związane są z synergią efektów podejmowanych w Powiecie działań. Monitoring wskaźników rezultatu realizowany będzie co trzy lata. Poniższa tabela przedstawia wskaźniki rezultatu wybrane w ramach opracowywania niniejszego *Projektu*.

Tabela 2. Wskaźniki realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku

L.p.	Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa w 2023 roku	Wartość docelowa
1.	Ochrona klimatu i jakości powietrza	Liczba substancji z przekroczeniami w strefie mazowieckiej (WIOŚ)	szt.	0	0
2.	Zagrożenie hałasem	Poziom hałasu Leq (WIOŚ)	dB	-	Poniżej poziomu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

L.p.	Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa w 2023 roku	Wartość docelowa
					dopuszczalnego
3.	Pola elektromagnetyczne	Wartość poziomu pól elektromagnetycznych	V/m	1,90	Jak najniższa, nie wyższa niż 7 V/m
4.	Gospodarowanie wodami	Liczba jednolitych części wód powierzchniowych w stanie co najmniej dobrym (WIOŚ)	szt.	0	20
5.		Liczba jednolitych części wód podziemnych co najmniej II klasy jakości	szt.	3	3
6.	Gospodarka wodno-ściekowa	Procent ludności korzystającej z kanalizacji (GUS)	%	57,9	60
		Procent ludności korzystającej z wodociągów (GUS)	%	93,6	95
7.	Zasoby geologiczne	Liczba eksploatowanych złóż	szt.	2	1
8.	Gleby	Powierzchnia terenów wymagających rekultywacji	ha	0	0
9.	Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	Mg	21 029,504	20 000,00
10.	Zasoby przyrody	Udział powierzchni zieleni w powierzchni ogółem (GUS)	%	0,16	0,5
		Lesistość (GUS)	%	33,9	35,00
11.	Zagrożenie poważnymi awariami	Liczba poważnych awarii na terenie powiatu (WIOŚ)	szt.	0	0

Źródło: Opracowanie własne (dane BDL GUS)

Ocena realizacji *Projektu* prowadzona będzie na podstawie danych pozyskanych z następujących źródeł informacji:

- Główny Urząd Statystyczny;
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska;
- Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego;
- Ankietyzacja jednostek realizujących zadania na terenie Powiatu Wyszowskiego.

2 Zawartość i główne cele Projektu oraz powiązanie z dokumentami wyższego rzędu

2.1 Zawartość Projektu

Obowiązek wykonania Programu Ochrony Środowiska wynika z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2024 poz. 54 ze zm.). Zgodnie z wytycznymi Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego zawiera:

- spis treści,
- wykaz skrótów,
- wstęp,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym,
- ocenę stanu środowiska,
- cele programu ochrony środowiska, zadania i ich finansowanie,
- system realizacji programu ochrony środowiska,
- spis tabel, rycin, wykresów i załączników.

Wytyczne Ministerstwa Klimatu i Środowiska określiły ponadto, że ocena stanu środowiska na obszarze objętym opracowaniem powinna zostać przeprowadzona w oparciu o analizę wyznaczonych obszarów przyszłej interwencji, do których należą:

- ochrona klimatu i jakości powietrza,
- zagrożenia hałasem,
- pola elektromagnetyczne,
- gospodarowanie wodami,
- gospodarka wodno – ściekowa,
- zasoby geologiczne,
- gleby,
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- zasoby przyrodnicze
- poważne awarie.

2.2 Główny cel Projektu

Dokument będzie stanowić podstawę rozwoju Powiatu. Głównym celem programu jest:

Zachowanie i odtwarzanie bioróżnorodności, promowanie odnawialnych źródeł energii oraz minimalizacja negatywnego wpływu działalności człowieka na przyrodę, w celu zapewnienia zdrowego i przyjaznego środowiska dla przyszłych pokoleń.

W oparciu o charakterystykę stanu środowiska i przeprowadzoną analizę SWOT wyznaczono do realizacji cele. W celu realizacji celów wytyczono kierunki działań, które w oparciu o wytyczone konkretne zadania mają posłużyć realizacji wyznaczonych celów. W Programie zostały wyznaczone cztery cele strategiczne, do których zostały dopasowane cele operacyjne:

Cel I Poprawa jakości powietrza

Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii

Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków

Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie

Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu

Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu

Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko

Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód

Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód

Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód

Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodzią

Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej

Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin

Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji - VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego

Kierunek interwencji - VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych

Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów

Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu

Kierunek interwencji - IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej

Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Kierunek interwencji- IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody

Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami

Kierunek interwencji - X.1 .Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska

2.3 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

„Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku” uwzględnia założenia i cele zawarte w dokumentach nadrzędnych wyższego szczebla:

- nadrzędne dokumenty strategiczne:
 - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
 - Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
 - Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej
- zintegrowane strategie o charakterze horyzontalnym:
 - Polityka energetyczna Polski do 2040 roku
 - Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030,
- Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Strategia Sprawne Państwo 2030,
- Strategia rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030
- Polityka energetyczna Polski do 2040 roku.
- dokumenty sektorowe:
 - Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku),
 - Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych,
 - Krajowy plan gospodarki odpadami 2022,
 - Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027,
 - Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030,
 - Program wodno-środowiskowy kraju,
 - Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
 - Plan zarządzania ryzykiem powodziowym,
- dokumenty o charakterze programowym/wdrożeniowym oraz pozostałe branżowe programy, plany i strategie na terenie województwa mazowieckiego:
 - Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+.
 - Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
 - Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024,
 - Programu ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny dwutlenku siarki w powietrzu,
 - Program Ochrony Środowiska dla Województwa Mazowieckiego do 2030 roku,

Cele „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku” są spójne z celami dokumentów nadrzędnych

Tabela 3 Szczegółowa analiza zgodności celów dokumentu opracowywanego z dokumentami nadrzędnymi

Nadrzędny dokument strategiczny		Cele POŚ dla Powiatu Wyszowskiego
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności	Cel 7 – Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska	Wszystkie cele dokumentu
Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej	3. Budowa i modernizacja oczyszczalni ścieków na podstawie zaktualizowanego Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (AKPOŚK) (SOR) 7. Proekologiczne zarządzanie lokalnymi zasobami wodnymi, obejmujące także kształtowanie krajobrazów sprzyjających zatrzymywaniu wody (SOR) 23. Realizacja programu identyfikacji gleb zanieczyszczonych (SOR) 41. Ochrona różnorodności biologicznej 47. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami (SOR) 49. Dążenie do maksymalizacji wykorzystywania odpadów jako surowców (SOR) 54. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych do powietrza	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu
Polityka energetyczna Polski do 2040 roku	CEL SZCZEGÓŁOWY 1. Optymalne wykorzystanie własnych surowców energetycznych CEL SZCZEGÓŁOWY 6. Rozwój odnawialnych źródeł energii	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”	Cel 3. Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców	Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030	KIERUNEK INTERWENCJI 5: OGRANICZENIE NEGATYWNEGO WPŁYWU TRANSPORTU NA ŚRODOWISKO	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu
Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030	CEL SZCZEGÓŁOWY II POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA, INFRASTRUKTURY I STANU ŚRODOWISKA	Cel I Poprawa jakości powietrza Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	Wszystkie cele dokumentu

Nadrzędny dokument strategiczny		Cele POŚ dla Powiatu Wyszowskiego
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	
Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu
Aktualizacja Krajowego Programu Ochrony Powietrza do 2025 roku (z perspektywą do 2030 roku oraz do 2040 roku)	Kierunek Interwencji 1 – OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z SEKTORA BYTOWO-KOMUNALNEGO Kierunek Interwencji 2 – OGRANICZENIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z SEKTORA TRANSPORTU DROGOWEGO	Cel I Poprawa jakości powietrza
Aktualizacja Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych	Celem Programu, przez realizację ujętych w nim inwestycji, jest ograniczenie zrzutów niedostatecznie oczyszczanych ścieków, a co za tym idzie – ochrona środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami	Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej
Krajowy plan gospodarki odpadami 2022	Wszystkie cele dokumentu	Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Krajowy program zapobiegania powstawaniu odpadów	Wszystkie cele dokumentu	Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Program Fundusze Europejskie dla Mazowsza na lata 2021-2027	Głównym celem programu jest transformacja regionu przy zapewnieniu przestrzeni dla jego rozwoju, bezpieczeństwa i dobrobytu mieszkańców. Odzwierciedlają one szczególne potrzeby, wyzwania i możliwości stojące przed regionem, wyznaczając drogę do przemyślanych inwestycji w ciągu następnych lat.	Wszystkie cele dokumentu
Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030	Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska	Wszystkie cele dokumentu
Program wodno-środowiskowy kraju	Wszystkie cele dokumentu	Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej
Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły	OŚ. 2 Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich	Wszystkie cele dokumentu

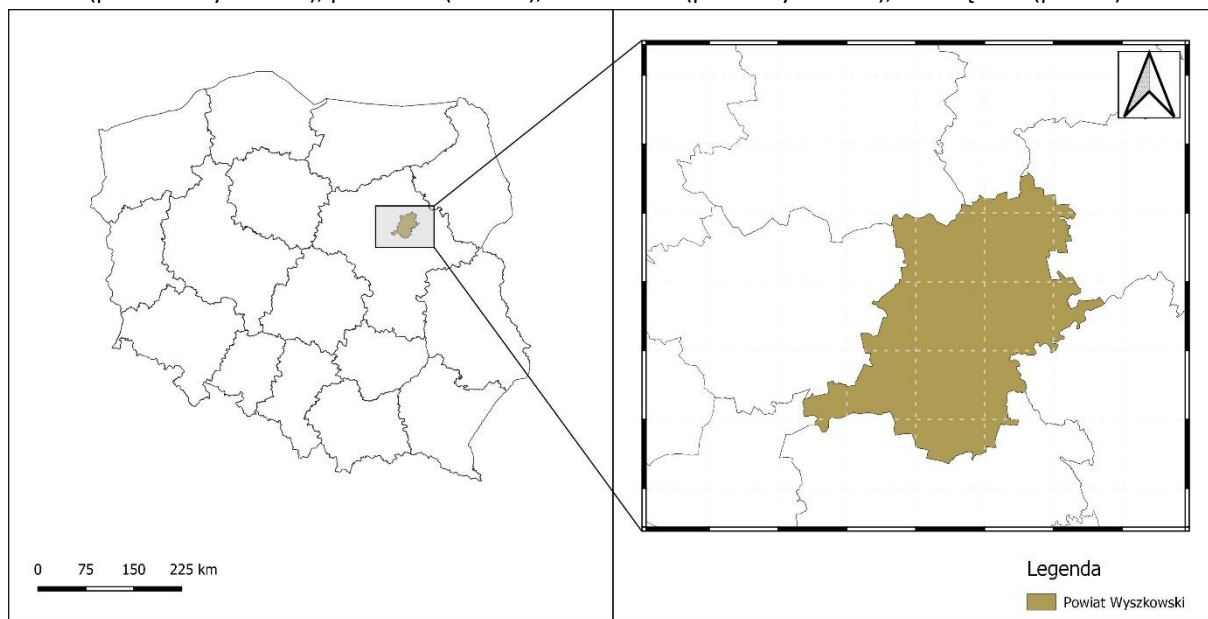
Nadrzędny dokument strategiczny		Cele POŚ dla Powiatu Wyszowskiego
Nazwa dokumentu	Cele wyznaczone w dokumencie	
Plan zarządzania ryzykiem powodziowym	Wszystkie cele dokumentu	Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych
Strategia rozwoju województwa mazowieckiego 2030+	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Wszystkie cele dokumentu
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu
Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024	Wszystkie cele dokumentu	Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami
Program ochrony powietrza dla strefy mazowieckiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny dwutlenku siarki w powietrzu	Cel – poprawa jakości powietrza w regionie	Cel I Poprawa jakości powietrza
Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego do roku 2030	OP.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	Cel I Poprawa jakości powietrza
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Wszystkie cele dokumentu	Wszystkie cele dokumentu

3 Diagnoza istniejącego stanu środowiska

3.1 Charakterystyka Powiatu Wyszowskiego

3.1.1 Położenie administracyjne i geograficzne

Powiat wyszkowski znajduje się w centralnej części województwa mazowieckiego. Graniczy z siedmioma powiatami: ostrowskim (północny-wschód), węgrowskim (wschód), wołomińskim (południe), legionowskim (południowy-zachód), pułtuskim (zachód), makowskim (północny-zachód), ostrołęckim (północ).

Rycina 1. Powiat wyszkowski na tle kraju

Źródło: opracowanie własne

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 XII 2023 powierzchnia powiatu wynosi 87 665 ha, a liczba sołectw to 169. Siedzibą powiatu jest miasto Wyszaków.

3.1.2 Sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2023 roku teren powiatu wyszkowskiego zamieszkiwało 73 441 osób, z czego 50,45% stanowiły kobiety, a 49,55% mężczyźni. W porównaniu do roku 2019 liczba ludności zmalała o 779 osób, natomiast współczynnik feminizacji utrzymywał się na stałym poziomie (102 os.). Począwszy od roku 2020 w powiecie wyszkowskim występuje rokroczny trend ujemnego przyrostu naturalnego. W roku 2019 przyrost naturalny był dodatni i wynosił 106. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu wyszkowskiego w 2050 roku wynosi 70 654, z czego 35 547 to kobiety, a 35 107 mężczyzn.

Tabela poniżej przedstawia sytuację demograficzną na terenie powiatu wyszkowskiego na przestrzeni lat 2019-2023.

Tabela 4. Liczba mieszkańców powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców ogółem	74 220	73 854	73 707	73 562	73 441
Kobiety	37 505	37 214	37 165	37 105	37 054
Mężczyźni	36 715	36 640	36 542	36 457	36 387
Współczynnik feminizacji	102	102	102	102	102

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Przyrost naturalny	106	-113	-179	-119	-190

Źródło: GUS

3.1.3 Gospodarka

W powiecie wyszkowskim w roku 2023 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 7 825 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 6 311 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 579 nowych podmiotów, a 326 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Na przestrzeni lat 2009-2023 najwięcej (684) podmiotów zarejestrowano w roku 2010, a najmniej (463) w roku 2016. W tym samym okresie najwięcej (1 102) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, najmniej (225) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2020 roku. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w powiecie wyszkowskim najwięcej (413) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (7 584) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,7% (133) podmiotów jako rodzaj działalności deklaroowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklaroowało 28,9% (2 261) podmiotów, a 69,4% (5 431) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w powiecie wyszkowskim najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są budownictwo (23,9%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (20,9%).

Sektor prywatny składał się z:

- osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (80,65%),
- spółek handlowych (5,35%),
- spółek handlowych z udziałem kapitału zagranicznego (0,47%),
- spółdzielni (0,35%),
- fundacji (0,32%),
- stowarzyszeń i organizacji społecznych (2,58%).

W tabelach poniżej przedstawiono zmiany liczby podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat 2019-2023 z podziałem na sektor publiczny i prywatny.

Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON	6 756	7 051	7 332	7 568	7 825

Źródło: GUS

3.1.4 Infrastruktura budowlana

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2023 roku, w powiecie znajdowało się 18 846 budynków mieszkalnych i 25 922 mieszkań. W porównaniu z rokiem 2019 liczba budynków mieszkalnych wzrosła o 1 105, natomiast mieszkań o 1 808. Powierzchnia użytkowa wszystkich mieszkań w 2023 roku wynosiła 2 338 381 m² i była większa o 264 178 m² w odniesieniu do roku 2019. Na przestrzeni lat wzrosła przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania, natomiast z roku na rok maleje przeciętna liczba osób przypadająca na jedno mieszkanie.

Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie powiatu wyszkowskiego lat 2019-2023

Wyszczególnienie	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023
Budynki mieszkalne	szt.	17 741	18 011	18 390	18 633	18 846
Mieszkania	szt.	24 114	24 498	24 821	25 411	25 922
Powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	2 074 203	2 197 139	2 233 918	2 289 823	2 338 381

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Wyszczególnienie	Jednostka	2019	2020	2021	2022	2023
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	m ²	86,0	89,7	90,0	90,1	90,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	m ²	27,9	29,7	30,3	31,1	31,8
Przeciętna liczba osób na 1 mieszkanie	os.	3,08	3,01	2,97	2,89	2,83

Źródło: GUS

3.2 Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat

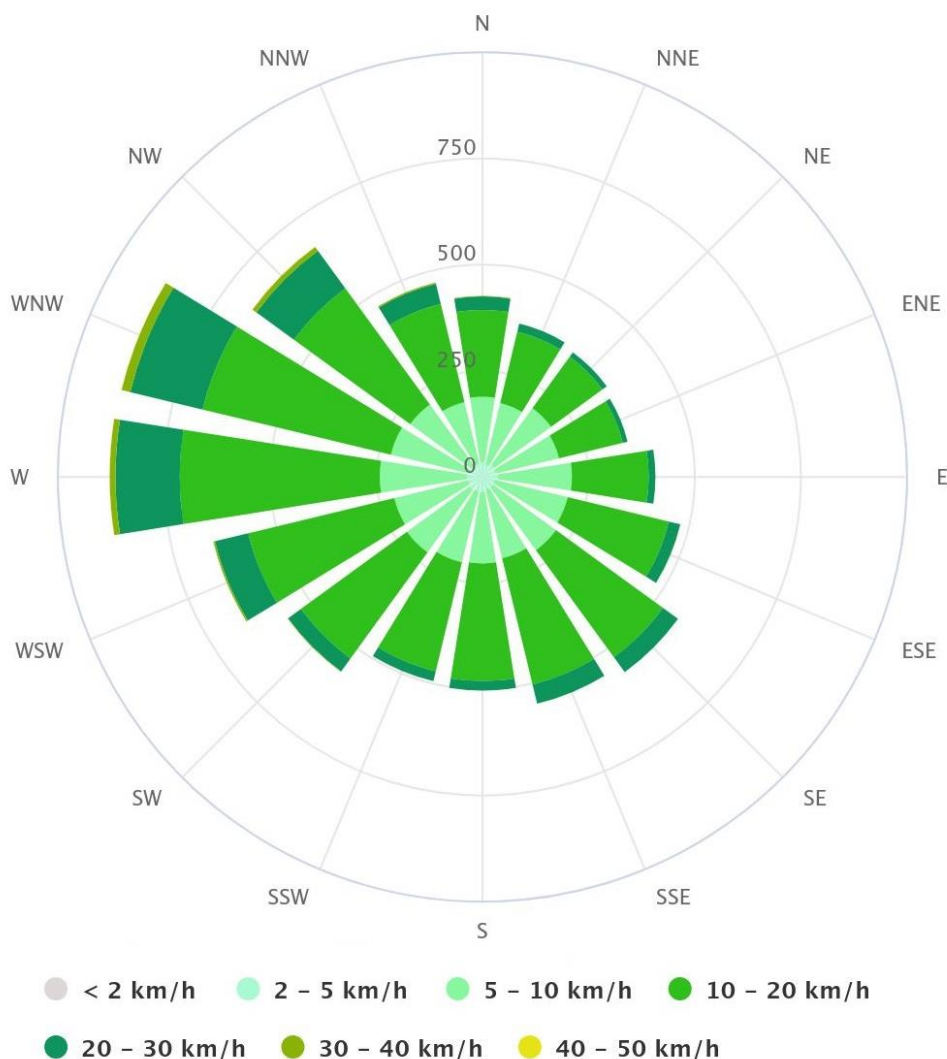
Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Wosia (1993) powiat wyszkowski leży na granicy dwóch regionów: środkowomazurski i środkowomazowiecki. Region środkowomazurski cechuje stosunkowo bardzo mała wyrazistość, szczególnie fragment południowo-wschodni. Oznacza to, że panujące w tym regionie stosunki pogodowe wykazują względnie duże powiązania ze stosunkami klimatycznymi terenów położonych poza południowo-wschodnimi jego granicami. Na tle innych regionów charakteryzuje się on mniejszą liczbą dni w roku z pogodą umiarkowanie chłodną. W regionie środkowomazowieckim notuje się stosunkowo największą liczbę dni bardzo ciepłych i pochmurnych, szczególnie z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadu. Do licznych na tym obszarze należą także dni bardzo ciepłe, bez opadu, a także dni z pogodą umiarkowanie ciepłą.¹ Najcieplejszymi miesiącami są lipiec i sierpień, a najchłodniejszymi – styczeń i luty. Średnia temperatura roczna z wielolecia w powiecie wyszkowskim wynosi (+7,0°C) – (+7,5°C). Okres wegetacyjny (T>5,0°C) trwa około 200-210 dni średnio w roku. Średnia roczna suma opadów to 550 – 600 mm, czas zalegania pokrywy śnieżnej to ok. 80 dni, natomiast termin rozpoczęcia prac polowych przypada na koniec marca.

¹ A. Woś, Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody, Wydawnictwo IGiPZ PAN Warszawa, 1993, s. 36-42

Wyszków

52.59°N, 21.46°E (92 m n.p.m.).

Model: ERA5T.

Rycina 2. Róża wiatrów dla powiatu wyszkowskiego (stacja: Wyszków)

Źródło: <https://www.meteoblue.com>

Na obszarze powiatu dominują wiatry z kierunków W, WW oraz NW. Wiatry mają przeważający kierunek zachodni, latem wzrasta udział wiatrów północno-zachodnich, zimą – południowo-zachodnich. W przejściowych porach roku pojawiają się wiatry z sektora wschodniego, a jesienią – południowo-zachodniego. Warunki anemometryczne uzależnione są od położenia miejsca (stopnia zalesienia otoczenia). Najwyższe prędkości wiatru występują wzdłuż wylesionej krawędzi doliny Bugu oraz doliny rzeki Narew.

Jakość powietrza

Na terenie gminy miejsko-wiejskiej Wyszków zainstalowane są 3 czujniki jakości powietrza firmy Syngeos na obiektach użyteczności publicznej (Szkoła Podstawowa Nr 2 w Wyszkowie, ul. J. Matejki 5, Wyszków; Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Wyszkowie, ul. Gen. J. Sowińskiego 80, Wyszków; Hala Wyszowskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, ul. Geodetów 45, Wyszków). Wszystkie trzy czujniki dokonują pomiaru stężeń pyłu

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

zawieszonego PM10 w czasie rzeczywistym. Ponadto wskazują stężenie pyłu zawieszonego PM1, temperaturę powietrza, wilgotność oraz ciśnienie.

Na terenie gminy wiejskiej Brańszczyk zamontowany jest 1 czujnik jakości powietrza zlokalizowany w miejscowości Brańszczyk, przy ul. Jana Pawła II 43, 07-221 Brańszczyk.

Na terenie gminy wiejskiej Długosiodło zamontowany jest 1 czujnik jakości powietrza osadzony na budynku Zespołu Szkół w Starym Bosewie, przy ul. Rozwojowej 19, 07-210 Długosiodło.

Gmina wiejska Rząśnik posiada 1 czujnik firmy Syngesos dokonujący pomiaru stężeń pyłu zawieszonego PM10 w czasie rzeczywistym. Zamieszczony jest przy ul. Wyszowskiej 22 B, Rząśnik. Ponadto czujnik wskazuje stężenie pyłu zawieszonego PM1, temperaturę powietrza, wilgotność oraz ciśnienie.

Gmina wiejska Somianka posiada mobilne laboratorium do badania jakości powietrza składające się z pojazdu osobowego o fabrycznie montowanym napędzie LPG, urządzenia do pomiaru jakości powietrza wyposażonego w analizator do ciągłego automatycznego pomiaru stężeń pyłu zawieszonego PM10 oraz PM2,5, stację meteorologiczną obejmującą czujnik temperatury, wilgotności względnej powietrza i ciśnienia atmosferycznego oraz tablet z oprogramowaniem do wizualizacji danych.

Na terenie gminy wiejskiej Zabrodzie zamontowany jest 1 czujnik jakości powietrza osadzony na budynku Szkoły Podstawowej im. C.K. Norwida w Dębinkach przy ul. C. K. Norwida 26.

W 2023 r. na terenie województwa mazowieckiego, na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza stosowano pomiary intensywne – wykonywane na stałych stanowiskach, obejmujące:

- pomiary automatyczne,
- pomiary manualne prowadzone codziennie.

W 2023 r. w ramach systemu PMŚ, na terenie województwa mazowieckiego funkcjonowało ogółem 25 stacji pomiarowych. Pomiary realizowane były przez:

- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska na 21 stacjach pomiarowych oraz na stanowiskach pomiarowych zlokalizowanych na stacjach: instytutu naukowo-badawczego (stanowisko pyłu zawieszonego PM10 w Belsku Dużym), samorządu terytorialnego (stanowisko pyłu zawieszonego PM2,5 w Warszawie przy ul. Tołstoja) oraz zakładu przemysłowego (stanowiska: pyłu zawieszonego PM10 i PM2,5, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 w Płocku przy ul. Królowej Jadwigi),
- Instytut Geofizyki Polskiej Akademii Nauk na stacji pomiarowej w Belsku Dużym,
- Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy na stacji pomiarowej w Warszawie przy ul. Podleśnej,
- Urząd Dzielnicy Bielany m.st. Warszawa na stacji pomiarowej w Warszawie przy ul. Tołstoja,
- PKN ORLEN S.A. na stacji pomiarowej w Płocku przy ul. Królowej Jadwigi.

Lokalizacja stacji jest z reguły niezmienna, zależna przede wszystkim od wyników „Pięcioletniej oceny jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za lata 2014-2018” wykonywanej raz na 5 lat oraz od kryteriów lokalizacji punktów poboru próbek substancji określonych w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Kluczową rolę odgrywa ocena jakości powietrza, którą wykonano w oparciu o dane dla całej strefy, do której należy Powiat. W poniższej tabeli przedstawiono klasyfikację strefy mazowieckiej (PL1404) z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia. Prowadzona ocena ma na celu monitorowanie zmian jakości powietrza i ma być podstawą do podjęcia działań powodujących zmniejszenia stężeń zanieczyszczeń w powietrzu przynajmniej do poziomu stężenia dopuszczalnego na terenie kraju w określonym terminie. W tabeli poniżej przedstawione zostały dane za rok 2023.

Tabela 7. Klasyfikacja strefy mazowieckiej (PL1404) z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia za rok 2023

Strefa mazowiecka (PL1404)	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	Pył PM 2,5	Pył PM10	B(a)P	As	Cd	Ni	Pb	O ₃ ¹⁾
	2023											
	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A1(D2)

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, obie strefy uzyskały klasę D2

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023

Wyniki oceny jakości powietrza wskazują na brak przekroczeń poziomu docelowego wszystkich analizowanych substancji zanieczyszczających powietrze atmosferyczne. Wyjątkiem stanowi przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu w strefie mazowieckiej.

Klasyfikacji stref dokonano na podstawie pomiarów wykonanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w 2023 r. Zasięg obszaru przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla dwutlenku azotu oraz obszarów przekroczenia poziomu celu długoterminowego dla ozonu w powietrzu został wskazany na podstawie metody obiektywnego szacowania opartej o wyniki matematycznego modelowania transportu i przemian substancji w powietrzu.

Rok 2023 był pierwszym rokiem, w którym dotrzymany został poziom dopuszczalny dla pyłu zawieszonego PM10. Poziom dopuszczalny dla dwutlenku siarki w roku 2023, podobnie jak w roku 2022, został dotrzymany. W roku 2023 na obszarze całego województwa dotrzymany został poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10. Jest to pierwszy rok, w którym dotrzymany został poziom docelowy tego zanieczyszczenia. W 2023 roku w powiecie wyszkowskim nie został także przekroczony średnioroczny poziom dopuszczalny dla dwutlenku azotu.

W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza zwłaszcza w odniesieniu do zanieczyszczeń pyłowych. Poprawa jakości powietrza w roku 2023 jest wypadkową działań na rzecz ochrony powietrza wynikających m.in. z realizacji programu ochrony powietrza (POP) dla województwa mazowieckiego i uchwały antysmogowej oraz bardzo korzystnych warunków meteorologicznych. Ciepłe, w porównaniu do wielolecia, miesiące zimowe skutkowały mniejszymi emisjami zanieczyszczeń do powietrza, zwłaszcza z indywidualnych źródeł grzewczych. Jednocześnie, wystąpienie w miesiącach zimowych (styczeń-luty oraz grudzień) opadów przewyższających normy wieloletnie oraz częstsze występowanie okresów wietrznych, skutkowało niższymi niż w latach wcześniejszych stężeniami zanieczyszczeń.²

Tabela 8. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO₂, NO_x oraz O₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2023

Strefa mazowiecka (PL1404)	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny SO ₂	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny NO _x	Klasa dla obszaru ze względu na poziom dopuszczalny O ₃
	2023		
	A	A	A (D2)

1) Dla ozonu - poziom celu długoterminowego - strefa mazowiecka uzyskała klasę D2.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport wojewódzki za rok 2023

Strefa mazowiecka została sklasyfikowana jako A pod kątem wszystkich zanieczyszczeń badanych pod kątem oceny roślin dla poziomów dopuszczalnych i docelowych. Zarówno stężenia średnioroczne SO₂ jak i NO_x były poniżej poziomu dopuszczalnego określonego dla tych wskaźników, a ozon był poniżej poziomu docelowego. W dalszym ciągu w strefie mazowieckiej, podobnie jak na obszarze kraju, występuje problem z dotrzymaniem

² Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim, raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ 2024, s. 111-112

poziomu celu długoterminowego parametru AOT40 dla kryterium ochrony roślin. Obszar przekroczeń dotyczy znacznej części województwa. Duża zmienność stężeń ozonu z roku na rok związana jest przede wszystkim z różnicami w warunkach pogodowych w sezonie ciepłym występujących w kraju w kolejnych latach, z kierunkiem napływu mas powietrza nad Polskę oraz ze stopniem ich zanieczyszczenia ozonem, a także substancjami stanowiącymi tzw. prekursorzy ozonu.

Działania podejmowane w celu poprawy jakości powietrza

Uchwałą nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r. uchwalono program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu. Program ochrony powietrza określa się w celu osiągnięcia w strefie mazowieckiej poziomów dopuszczalnych pyłu zawieszonego PM₁₀, PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w powietrzu.

Zanieczyszczenie powietrza jest obecnie jednym z najpoważniejszych wyzwań środowiskowych na świecie i stanowi także istotny problem w krajach UE. Problem smogu w Polsce występuje co najmniej od kilkudziesięciu lat. Zanieczyszczenia pochodzące z gospodarstw domowych, które ogrzewane są przez spalanie niskiej jakości paliw są główną przyczyną występowania smogu w naszym kraju. Od 1 lipca 2021 roku zostanie uruchomiona Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków. Celem stworzenia centralnej bazy (tj. CEEB – Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków) jest poprawa jakości powietrza – likwidacja głównej przyczyny zanieczyszczeń – emisji substancji powodujących smog. CEEB będzie ważnym narzędziem wspierającym wymianę starych kotłów grzewczych, będzie również miejscem gdzie dostępne będą informacje na temat wszystkich programów finansowania wymiany pieców. Dzięki szczegółowym danym o budynkach będziemy wiedzieć o wiele więcej na temat sytuacji w mieszkalnictwie. CEEB stanowić będzie również narzędzie dla organów administracji centralnej i samorządowej do realizacji polityki niskoemisyjnej. Dla obywateli zostaną uruchomione usługi, które przyczynią się do poprawy stanu technicznego budynków w zakresie bezpieczeństwa, np. zamówienie przeglądu kominiarskiego czy inwentaryzacji budynku. Celem zbierania informacji o budynkach jest stworzenie kompletnej bazy danych, na podstawie której Gmina będzie mogła wnioskować o fundusze w celu poprawy jakości powietrza.”

W ramach działań zmierzających do udzielenia dofinansowania do wymiany kotłów węglowych gminy powiatu wyszkowskiego na mocy porozumienia z WFOŚiGW w Warszawie prowadzą punkty informacyjno-konsultacyjne w ramach programu priorytetowego Czyste Powietrze. Dofinansowanie w ramach programu może być wykorzystywane m.in. na wymianę źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych. W ramach przedmiotowego programu beneficjenci mogą składać wnioski za pośrednictwem punktu, jak również samodzielnie poprzez portal beneficjenta. Zgodnie z danymi udostępnionymi przez WFOŚiGW w Warszawie:

- liczba wniosków złożonych od roku 2019 do 07.06.2024 r. w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze na terenie powiatu wyszkowskiego:
 - 2019: 257,
 - 2020: 168,
 - 2021: 387,
 - 2022: 357,
 - 2023: 542,
 - 01.01.-07.06.2024: 293.
- liczba zawartych umów od roku 2019 do 07.06.2024 r. w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze na terenie powiatu wyszkowskiego:
 - 2019: 166,
 - 2020: 230,
 - 2021: 321,
 - 2022: 366,
 - 2023: 451,
 - 01.01.-07.06.2024: 180.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- kwoty zawartych umów w ramach Programu Priorytetowego Czyste Powietrze na terenie powiatu wyszkowskiego:
 - 2019: 2 747 462,69 zł,
 - 2020: 3 794 800,27 zł,
 - 2021: 5 309 589,70 zł,
 - 2022: 8 500 863,27 zł,
 - 2023: 24 446 675,71 zł,
 - 01.01.-07.06.2024: 11 218 549,33 zł.

Odnawialne źródła energii

Energia wiatru

Jednym ze źródeł OZE jest energia wiatru. Jest ona przekształcana w energię elektryczną za pomocą turbin wiatrowych, jak również wykorzystywana jako energia mechaniczna w wiatrakach i pompach wiatrowych. Lokalizacja elektrowni wiatrowych głównie zależy od dwóch czynników tj. od zasobu energii wiatru oraz od uwarunkowań przyrodniczo-przestrzennych. Przyjmuje się, że strefy I - III charakteryzują się korzystnymi warunkami dla rozwoju energetyki wiatrowej.

Według IMGW obszar Polski można podzielić na 5 stref energetycznych warunków wiatrowych:

- Strefa I – wybitnie korzystna,
- Strefa II – bardzo korzystna,
- Strefa III – korzystna,
- Strefa IV – mało korzystna,
- Strefa V – niekorzystna.

Zgodnie z podziałem wprowadzonym przez Ośrodek Meteorologii IMGW, teren powiatu wyszkowskiego leży w strefie III (korzystnej) oraz w niewielkiej części (południowy fragment powiatu) w strefie II (bardzo korzystnej).

W województwie mazowieckim wzrasta zainteresowanie małymi turbinami wiatrowymi, są firmy prowadzące produkcję i sprzedaż małych wiatraków o pionowej osi obrotu generujących energię elektryczną w zakresie od 1 kW do 10 kW przy małych prędkościach wiatru od 1 do 2,5 m/s, które mogą być montowane na budynkach i w pobliżu osad ludzkich nie stanowiąc zagrożenia dla zdrowia ludzi. Jest to propozycja dla osób fizycznych do inwestowania w mikroinstalacje, które będą produkować energię elektryczną na potrzeby własne gospodarstwa z możliwością sprzedaży nadwyżek wyprodukowanej energii elektrycznej do energetyki zawodowej.

Energia słoneczna

Energia słoneczna już od tysięcy lat służyła ludziom do suszenia ubrań i żywności, rozniecania ognia czy ogrzewania pomieszczeń, jednak dopiero od niedawna wykorzystywana jest do wytwarzania prądu elektrycznego. Energię tą można wykorzystywać na trzy główne sposoby:

- zamiana bezpośrednia energii promieniowania słonecznego na energię elektryczną (konwersja fotowoltaiczna),
- zamiana energii promieniowania słonecznego na energię cieplną w kolektorach słonecznych (konwersja fototermiczna),
- pośrednia zamiana tej energii w energię elektryczną w piecach słonecznych lub wykorzystanie jej do celów przemysłowych.

Słońce to źródło taniej i nieograniczonej energii cieplnej, której wykorzystanie niesie za sobą korzyści ekonomiczne i ekologiczne. Z powierzchni słońca mającego temperaturę około 6 000 K, dociera do kuli ziemskiej promieniowanie o całkowitej mocy $1,75 \times 10^{17}$ W. Jest to 15 000 razy więcej niż aktualne zapotrzebowanie mocy na globie. Energia słoneczna może być wykorzystana w kolektorach słonecznych do ogrzewania budynków lub podgrzewania wody lub w ogniwach fotowoltaicznych do wytwarzania energii elektrycznej. W eksploatacji słonecznych instalacji grzewczych, bardzo ważny jest rozkład dawek napromieniowania w ciągu roku. Panuje powszechny pogląd, że w krajowych warunkach klimatycznych, energię słoneczną warto pozyskiwać w sezonie

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

ciepłym tj. od kwietnia do października. Preferowane są zatem instalacje do podgrzewania wody lub wspomagające ogrzewanie zimowe.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przekazał dane dotyczące programu „Mój Prąd”, z którego skorzystali mieszkańcy powiatu wyszkowskiego:

Liczba wypłaconych wniosków na Mikroinstalacje PV w ramach programu „Mój Prąd”:

- W ramach pierwszego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” wypłacono 53 wnioski na instalacje fotowoltaiczne na terenie powiatu wyszkowskiego,
- W ramach drugiego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” wypłacono 436 wniosków na instalacje fotowoltaiczne na terenie powiatu wyszkowskiego,
- W ramach trzeciego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” wypłacono 252 wnioski na instalacje fotowoltaiczne na terenie powiatu wyszkowskiego,
- W ramach czwartego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” wypłacono 85 wniosków na instalacje fotowoltaiczne na terenie powiatu wyszkowskiego,
- W ramach piątego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” wypłacono 102 wnioski na instalacje fotowoltaiczne na terenie powiatu wyszkowskiego.

Łącznie zatem w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” wypłacono 928 wniosków na instalacje fotowoltaiczne na terenie powiatu wyszkowskiego.

Łączne koszty na dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych na terenie powiatu:

- W ramach pierwszego naboru wniosków suma z dotacji wyniosła 264 500,00 zł,
- W ramach drugiego naboru wniosków suma z dotacji wyniosła 2 172 986,39 zł,
- W ramach trzeciego naboru wniosków suma z dotacji wyniosła 756 000,00 zł,
- W ramach czwartego naboru wniosków suma z dotacji wyniosła 448 000,00 zł,
- W ramach piątego naboru wniosków suma z dotacji wyniosła 630 000,00 zł.

Łączna moc instalacji fotowoltaicznych na terenie powiatu wybudowanych z programu „Mój Prąd”:

- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach pierwszego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie powiatu wyszkowskiego – 288,73 kW,
- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach drugiego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie powiatu wyszkowskiego – 2 513,51 kW,
- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach trzeciego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie powiatu wyszkowskiego – 1 391,34 kW,
- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach czwartego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie powiatu wyszkowskiego – 528,495 kW,
- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych w ramach piątego naboru wniosków w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” na terenie powiatu wyszkowskiego – 695,585 kW,
- łączna moc instalacji fotowoltaicznych dofinansowanych na terenie powiatu wyszkowskiego w ramach programu priorytetowego „Mój Prąd” – 5 417,66 kW.

Biomasa i biogaz

Biomasa to najczęściej wykorzystywane źródło energii odnawialnej. Wykorzystanie biomasy pozwala spożytkować odpady oraz zagospodarować nieużytki. W zależności od stopnia przetworzenia biomasy, wyodrębnić można następujące rodzaje surowców:

- surowce energetyczne pierwotne: drewno, słoma, rośliny energetyczne,
- surowce energetyczne wtórne: gnojowica, obornik, inne produkty dodatkowe i odpady organiczne, osady ściekowe,
- surowce energetyczne przetworzone: biogaz, bioetanol, biometanol, estry olejów roślinnych (biodiesel), biooleje, biobenzyna i wodor.

Potencjalne zasoby energetyczne biomasy można podzielić w zależności od kierunku pochodzenia na trzy grupy:

- biomasa pochodzenia leśnego,
- biomasa pochodzenia rolnego,
- odpady organiczne.

Biogaz to paliwo gazowe otrzymywane w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, z wyłączeniem gazu pozyskanego z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Do produkcji energii cieplnej lub elektrycznej może być wykorzystywany biogaz zawierający powyżej 40% metanu. Jeden m³ biogazu odpowiada około 0,48kg węgla o wartości opałowej 25 MJ/kg.

Rozwój sektora biogazu rolniczego, wzrost liczby biogazowni oraz zwiększająca się ilość energii elektrycznej i cieplnej, produkowanej przez te instalacje, wpływa bezpośrednio na zwiększenie udziału OZE w bilansie energetycznym kraju. Wskazane jest przeprowadzenie szczegółowych badań w zakresie potencjału produkcji biogazu na bazie odpadów rolnych i rolno-spożywczych w powiecie wyszkowskim. Z uwagi na występowanie takich zakładów jak np. PPHU Bartek Ubojnia Zwierząt Wiesław Bartosiak w gm. Somianka czy też „TADEX” Tadeusz Wiśniewski – linia uboju bydła w gm. Brańszczyk, na terenie powiatu wzrasta potencjał ekologiczny i pro wzrostowy w tym zakresie. Bezspornym walorem ekologicznym rozwoju rynku biogazowni rolniczych może być zmniejszenie zużycia nawozów naturalnych i mineralnych na rzecz pofermentu. Ponadto biogazownie rolnicze mogą pracować właściwie bez przerwy. Bakterie beztlenowe w bioreaktorach pracują nieustannie i tylko od zapewnienia im dogodnych warunków bytowania (brak tlenu, temperatura, odpowiednie pH) oraz dostaw pożywienia (materia organiczna) zależy efektywna produkcja biogazu.

Potencjalne funkcjonowanie biogazowni rolniczej w powiecie wyszkowskim spowodowałoby stymulację innych gałęzi przemysłu. Do jednej z nich można zaliczyć sektor transportowy, który jest niezbędny do obsługi logistycznej dostaw substratu fermentacyjnego i dystrybucji pofermentu. Powstawanie biogazowni rolniczych wiąże się także z generowaniem nowych miejsc pracy. Operacyjna obsługa takich instalacji wymaga zatrudnienia od kilku do kilkunastu osób.

Biomasa stała

Podczas spalania biomasy stałej wydzielają się niewielkie ilości szkodliwych związków siarki i azotu, a emitowany dwutlenek węgla jest asymilowany przez uprawiane rośliny. Spalanie biomasy stałej charakteryzuje się także mniejszą zawartością popiołu w porównaniu do paliw kopalnianych. Biomasa drzewna jest surowcem rozproszonym na dużych powierzchniach. Zarówno drewno jak i słoma muszą zostać odpowiednio przygotowane do spalania.

Biomasa jest obecnie źródłem energii o największym potencjale. Udział paliw takich jak słoma, drewno czy wierzba energetyczna w bilansie energetycznym kraju systematycznie wzrasta. Po odliczeniu areału upraw do celów spożywczych oraz upraw na potrzeby produkcji komponentów biopaliw, ostateczna powierzchnia możliwa do wykorzystania pod uprawy substratów energetycznych na terenie kraju wynosi około 600-700 tys. ha. Wykorzystywanie biomasy w celu pozyskiwania energii należy prowadzić w sposób przemyślny i zrównoważony, gdyż zgodnie z prognozami Agencji Ochrony Środowiska zaorywanie ziemi pod uprawy roślin energetycznych może przyczynić się do większej produkcji CO₂ do roku 2030 niż preferowane dotychczas spalanie paliw kopalnych. Jak wynika z prowadzonych badań, najbardziej sprzyjające środowisku jest pozyskiwanie energii z odpadów drewna. Uprawa roślin energetycznych niesie ze sobą ryzyko niebezpieczeństwa biologicznego, polegającego na niekontrolowanym rozprzestrzenianiu się gatunków obcych. Podczas produkcji energii z biomasy, należy także pamiętać o niskoemisyjnym sposobie jej produkcji. Na terenie powiatu wyszkowskiego pozyskiwanie energii z biomasy odbywa się głównie z drewna z lasów, słomy, peletów, drewna oraz odpadów jego przeróbki (w tym wiór i trocin).

Energia geotermalna

Energia geotermalna jest najtrudniejszym do pozyskania rodzajem odnawialnego źródła energii. Najbardziej wydajne złoża gromadzą się bowiem głęboko pod powierzchnią ziemi w postaci gorącej wody, pary

lub suchych gorących skał. Zasoby te można wykorzystać do generowania energii elektrycznej w elektrowniach geotermalnych. Oszacowanie potencjału energii geotermalnej wiąże się z koniecznością kosztownych odwiertów próbnych dlatego na terenie omawianej gminy nie ma wystarczającego rozpoznania zasobów wód geotermalnych pozwalającego ocenić opłacalność ich wykorzystania. Na terenie Polski występują naturalne baseny sedimentacyjno-strukturalne, wypełnione gorącymi wodami podziemnymi o zróżnicowanych temperaturach, których bezwzględna wartość zdeterminowana jest powierzchniowymi zmianami intensywności strumienia ciepłego ziemi. Temperatury tych wód wynoszą od kilkudziesięciu do ponad 90°C, a w skrajnych przypadkach osiągają ponad 100°C.

Powiat wyszkowski leży w okręgu grudziądzko-warszawskim, który charakteryzuje się największą powierzchnią złóż w Polsce (70 000 km²) oraz największą objętością wód geotermalnych spośród wszystkich okręgów – 44 134 400 (m³/km²). Obecny stan rozpoznania wód geotermalnych na przedmiotowym terenie nie jest wystarczający dla określenia opłacalności inwestycji związanych z budową ciepłowni geotermalnych na tym obszarze. Ewentualne inwestycje wymagają oszacowania potencjału energii wód geotermalnych za pomocą próbnych odwiertów. Można jedynie rozważać wykorzystanie tzw. płytkiej geotermii tzw. geotermii niskotemperaturowej. Ciepło produkowane przez pompy może być w dużej części pobierane z ogólnie dostępnego środowiska cechującego się niewyczerpalnymi zasobami energii (np. grunt, ciekłe wodne, powietrze atmosferyczne), nie powodując przy tym jego degradacji. Ponadto pompy zapewniają wysoki komfort użytkowania, nie wymagają codziennej obsługi, cechują się cichą pracą i nie zanieczyszczają środowiska w miejscu użytkowania. Wadę pomp stanowią duże koszty inwestycyjne, zwykle znacząco wyższe od innych równoważnych systemów pozyskania energii.

Na terenie powiatu obecnie nie są wykorzystywane w większych ilościach pompy ciepła i należy się spodziewać, że ze względu na ich wysoki koszt będą one pełniły marginalną rolę w produkcji energii. Mogą one być wykorzystywane przede wszystkim w budynkach o dużej kubaturze, np. użyteczności publicznej, jednak trudno jest je promować wśród indywidualnych odbiorców. Ponadto biorąc pod uwagę koszt instalacji pomp ciepła na analizowanym obszarze, należy uznać to źródło energii za mało efektywne w porównaniu z innymi odnawialnymi źródłami energii.

Energia wodna

Energia wodna to wykorzystywana gospodarczo, energia mechaniczna płynącej wody. Współcześnie energię wodną zazwyczaj przetwarza się na energię elektryczną (hydroenergetyka, często oparta na spiętrzeniach uzyskanych dzięki zaporom wodnym). Można ją także wykorzystywać bezpośrednio do napędu maszyn – istnieje wiele rozwiązań, w których płynąca woda napędza turbinę lub koło wodne. Elektrownie wodne budowane są najczęściej na terenach górzystych, jeżeli nie ma takiej możliwości, spiętrza się poziom wody za pomocą zapór, tworząc zbiorniki retencyjne. Z ekonomicznego punktu widzenia za wady energetyki wodnej uznaje się wysoki koszt budowy zapory wraz z infrastrukturą, długi okres zwrotu nakładów oraz bardzo negatywny wpływ na środowisko. Budowa elektrowni wodnej wraz z zaporą nie tylko zmienia naturalny bieg rzeki, ale też niszczy całe ekosystemy z nią związane. W celu spiętrzenia poziomu wody konieczne jest zalewanie ogromnych obszarów dolin rzecznych. Powoduje to konieczność nie tylko przesiedlania mieszkańców, ale i niszczy siedliska wielu gatunków przyczyniając się do ich zaniku na danym obszarze. Wymienione czynniki, mimo wielu zalet energetyki wodnej obniżyły zainteresowanie inwestorów. Inaczej sytuacja kształtuje się w przypadku MEW (Małych Elektrowni Wodnych). Są to urządzenia, które choć charakteryzują się mniejszą mocą (do maksymalnie 5MW), to nie mają tak niszczycielskiego wpływu na środowisko. MEW powstają na niewielkich ciekach i spiętrzają wodę minimalnie, co powoduje, że zbiorniki retencyjne nie tworzą się lub jeśli takowe powstają to są niewielkich rozmiarów i mają pozytywny wpływ na warunki wodne danego terenu, uspokajają nurt i powstrzymują erozję denną. Odpowiednie instalacje dla ryb, tzw. przepławki zainstalowane przy MEW powodują, że ich wpływ na środowisko jest jeszcze niższy.

3.3 Zagrożenie hałasem

Hałas to każdy dźwięk o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, zwykle o nadmiernym natężeniu (odczuwalne jako zbyt głośne) w danym miejscu i czasie. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza.

Zmiana ciśnienia gazu w stosunku do ciśnienia atmosferycznego wywołana tymi drganiami, przenosi się w postaci następujących po sobie lokalnych rozrzedzeń i zagęszczeń cząstek ośrodka w przestrzeni otaczającej źródło drgań, tworząc falę akustyczną. Różnica między wartością chwilową ciśnienia w ośrodku przy przejściu fali akustycznej a wartością ciśnienia atmosferycznego zwana jest ciśnieniem akustycznym. Ciśnienie akustyczne opisuje natężenie dźwięku i wyrażane jest w paskalach. W związku z faktem, że słuch ludzki reaguje na bodźce w sposób logarytmiczny, ciśnienie akustyczne wyraża się często w skali logarytmicznej – w decybelach (dB).

Długotrwałe narażenie na hałas może powodować negatywne skutki zdrowotne. Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego, w szczególności przez obniżenie hałasu przynajmniej do stanu normatywnego i utrzymywanie go na jak najniższym poziomie. Dopuszczalne poziomy emisji hałasu do środowiska, uzależnione są od formy zagospodarowania terenu i pory dnia, zostały określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112).

Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
		Drogi lub linie kolejowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		L _{Aeq D} Przedział czasu odniesienia równy 16 godzinom	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 8 h	L _{Aeq D} przedział czasu odniesienia równy 8-miu najmniej korzystnym godz. dnia	L _{Aeq N} przedział czasu odniesienia równy 1-ej najmniej korzystnej godz. nocy
1.	a. Obszary A ochrony uzdrowiskowej b. Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b. Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży c. Tereny domów opieki d. Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b. Tereny zabudowy zagrodowej c. Tereny mieszkaniowo-usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	60	55	45

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 poz. 112.)

Hałas drogowy

Hałas drogowy powstający podczas ruchu pojazdów jest generowany przez silnik i układ napędowy pojazdu, oddziaływanie opon z nawierzchnią, uderzające o siebie elementy pojazdów głównie ciężarowych a także przewożony ładunek. Jednym ze źródeł hałasu na terenie Powiatu Wyszowskiego o jest hałas komunikacyjny, który powstaje na drogach wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych. W celu zmniejszenia

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

emisji hałasu nawierzchnie dróg powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Podczas budowy i remontów dróg powinny

być wykorzystywane tzw. ciche nawierzchnie. Ciche nawierzchnie charakteryzujące się zawartością wolnych przestrzeni powyżej 15%, nawierzchnie drogowe o zwiększonej zawartości wolnych przestrzeni wpływają istotnie na zmniejszenie emisji hałasu. Na wielkość emisji hałasu wpływa także prędkość przejeżdżających pojazdów. Zmniejszenie prędkości ruchu jest efektywną metodą redukcji hałasu drogowego. Dużym problemem jest skuteczna egzekucja prędkości ruchu pojazdów samochodowych. W tym celu stosuje się fotoradary, progi spowalniające, ronda, wyniesione skrzyżowania, przewężenia jezdni (np. wysepki), fragmenty ulic z nawierzchnią w innym kolorze lub innym rodzajem nawierzchni (np. z kostki brukowej).

O poziomie hałasu komunikacyjnego decydują także inne parametry ruchu takie jak natężenie ruchu, płynność ruchu, struktura pojazdów, stan techniczny pojazdów. Średni poziom głośności różnych źródeł hałasu komunikacyjnego w dB wynosi:

- samochód osobowy – 40-80,
- hałas ulicy – 60-105,
- autobus – 65-104,
- samochód ciężarowy – 64-92.

W 2022 roku Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad opracowała kolejną, IV edycję dokumentu pn.: „Strategiczna mapa hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów w województwie mazowieckim”, który obejmował drogi położone na terenie powiatu wyszkowskiego.

W tabelach poniżej przedstawiono zestawienia liczby osób ekspozowanych na hałas, w przedziałach stref imisji dla wskaźnika LN oraz LDWN w powiecie wyszkowskim wokół odcinków dróg krajowych i wojewódzkich.

Tabela 10. Zestawienie liczby osób ekspozowanych na hałas, w przedziałach stref imisji dla wskaźnika LN, LDWN w powiecie wyszkowskim wokół odcinków dróg krajowych i wojewódzkich

Drogi krajowe na terenie powiatu wyszkowskiego					
Powiat	Liczba osób ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika LDWN [dB]				
Wyszowski	55,0-59,9	60,0-64,9	65,0-69,9	70,0-74,9	>75,0
	1 900	1 200	500	100	0
	Liczba osób ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika LN [dB]				
	50,0-54,9	55,0-59,9	60,0-64,9	65,0-69,9	>70,0
	1 700	1 000	200	0	0
Drogi wojewódzkie na terenie powiatu wyszkowskiego					
Powiat	Liczba osób ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika LDWN [dB]				
Wyszowski	55,0-59,9	60,0-64,9	65,0-69,9	70,0-74,9	>75,0
	900	600	200	0	0
	Liczba osób ekspozowanych na hałas w przedziałach stref imisji dla wskaźnika LN [dB]				
	50,0-54,9	55,0-59,9	60,0-64,9	65,0-69,9	>70,0
	700	300	0	0	0

Źródło: OCENA STANU AKUSTYCZNEGO ŚRODOWISKA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO W ROKU 2022, s. 35-38

Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdzono spadek wartości liczby ludności narażonej na hałas dla analizowanego powiatu, natomiast dla większości dróg, w otoczeniu których występują przekroczenia, hałas

kwalifikuje się w zakresie „nieдобrych” warunków akustycznych.

Hałas przemysłowy

Badaniami hałasu przemysłowego w województwie mazowieckim zajmuje się Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. W zakresie hałasu przemysłowego w roku 2022 w ramach pomiarów okresowych badania wykonano dla 158 podmiotów. Źródłami hałasu o największej uciążliwości akustycznej były: elektrociepłownie, myjnie samochodowe, ferma drobiu, cukrownia, urządzenia na składowisku odpadów. Na terenie powiatu wyszkowskiego nie występują punkty pomiarowe, na których są wykonywane badania hałasu przemysłowego.

Hałas kolejowy

Strategiczne mapy hałasu wykazują, że hałas kolejowy w województwie mazowieckim należy do najmniej uciążliwych źródeł hałasu. Zmniejszenie narażenia na ten rodzaj źródła spowodowane jest modernizacją linii kolejowych, poprawą stanu torowisk oraz unowocześnieniem taboru kolejowego.

W roku 2022 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska nie zaplanowano monitoringu hałasu kolejowego w powiecie wyszkowskim.

Hałas lotniczy

W roku 2022 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska nie zaplanowano monitoringu hałasu lotniczego w powiecie wyszkowskim, co wynika z braku lotniska na omawianym terenie.

Komunikacja rowerowa

Zgodnie z najnowszymi danymi GUS (31 XII 2022), przez teren powiatu wyszkowskiego przebiegało w 2022 roku 76,6 km dróg dla rowerów, w tym:

- 32,2 km dróg rowerowych było pod zarządem gmin,
- 41,2 km dróg rowerowych było pod zarządem powiatu,
- 3,2 km dróg rowerowych było pod zarządem urzędu marszałkowskiego.

3.4 Pola elektromagnetyczne

Zgodnie z danymi GIOŚ, w latach 2019-2023 pomiary wartości składowej elektrycznej na terenie powiatu wyszkowskiego były prowadzone w 6 punktach – każdy punkt w innej gminie.

Tabela 11. Zestawienie wyników pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023

Gmina	Miejscowość, ulica (jeśli dotyczy)	Wyniki pomiaru [V/m]
2019		
brak punktu pomiarowego		
2020		
Zabrodzie	Głuchy w powiecie wyszkowskim, gmina Zabrodzie	<0,20
2021		
Wyszków	Wyszków, ul. 11 Listopada	1,90
Wyszków	Wyszków, ul. Dworcowa	<0,80
2022		
brak punktu pomiarowego		
2023		
Wyszków	Wyszków, ul. 11 Listopada	1,90

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Wyszków	Wyszków, ul. Dworcowa	0,50
---------	-----------------------	------

Źródło: GIOŚ: Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku za lata 2019-2023

Dla wyżej wymienionych punktów monitoringu nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego (7 V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz). Porównując wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych z innych lokalizacji na terenie powiatu wyszkowskiego, z cykli pomiarowych z roku 2020, 2021 i 2023 można zaobserwować stopniowy wzrost promieniowania elektromagnetycznego w środowisku. Wzrost ten spowodowany jest między innymi rozwojem telefonii komórkowej, która jest jedną z najszybciej rozwijających się branż, co wiąże się ze zwiększeniem ilości stacji bazowych telefonii komórkowej (SBTK). Należy zaznaczyć, że zwiększenie ilości SBTK nie musi wiązać się bezpośrednio ze wzrostem poziomu PEM emitowanego do środowiska. Oznacza to, że wraz ze wzrostem liczby stacji bazowych odległości od terminali abonenckich (np. telefonów komórkowych czy routerów) maleją, co pozwala na pracę z mniejszą mocą, w wyniku czego natężenie emitowanego pola elektromagnetycznego zmniejsza się. Należy zaznaczyć, że emisji PEM nie można całkowicie wyeliminować, ponieważ występuje naturalne w środowisku. Mając na uwadze ciągły rozwój sieci radiokomunikacyjnej oraz aktywowanie się operatorów w nowych pasmach, przypuszczać należy, że w kolejnych latach obserwowane będą dalsze wzrosty średnich poziomów PEM na wszystkich rodzajach terenów.

Od 2021 roku funkcjonuje System Informacyjny o Instalacjach wytwarzających Promieniowanie Elektromagnetyczne SI2PEM, utworzony na podstawie ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 733 ze zm.). System SI2PEM pozwala na bezpośredni dostęp do danych pomiarowych wszystkich zarejestrowanych w nim stacji bazowych, dzięki czemu można uzyskać informacje dotyczące poziomu pola elektromagnetycznego od roku 2019.

3.5 Gospodarowanie wodami

Wody powierzchniowe

Powiat wyszkowski położony jest na obszarze: dorzecza Wisły, region wodny: Środkowej Wisły.

Powiat wyszkowski położony jest w granicach zlewni rzeki Bug oraz rzeki Narew. Sieć hydrograficzna powiatu jest dość bogata, zwłaszcza jej północna (gm. Długosiodło) oraz południowa część (gm. Zabrodzie). Główne zasoby wód powierzchniowych stanowi rzeka Bug z lewobrzeżnym dopływem rzeką Liwiec. Uzupełnieniem zasobów są rzeka Narew oraz mniejsze ciekі powierzchniowe, m.in. Fiszor, Ruda, Prut, Tuchetka, Struga, Wymakracz, Kabat, Kanał Zambski, Kanał A, Kanał B, Rów A, Fiszor (Lewy, Prawy, Środkowy), Kanał Gostkowo.

W poniższej tabeli scharakteryzowano JCWP na terenie Powiatu Wyszowskiego.

Tabela 12. Charakterystyka JCWP na terenie powiatu wyszkowskiego

Lp.	Kod JCWP	Typ JCWP	Nazwa JCWP	Status
1.	RW20001626579	RwN - Wielka rzeka nizinna	Narew od Omulwi do Orzyca	NAT - naturalna część wód
2.	RW2000102657129	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Kabat	NAT - naturalna część wód
3.	RW200010265729	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Wymakracz	NAT - naturalna część wód
4.	RW200010267147789	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Tuchetka	NAT - naturalna część wód
5.	RW200010265749	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Struga	NAT - naturalna część wód
6.	RW20001226714799	RwN - Wielka rzeka nizinna	Bug od Broku do Liwca	NAT - naturalna część wód

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Lp.	Kod JCWP	Typ JCWP	Nazwa JCWP	Status
7.	RW200010265929	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Dopływ z Zambsk Kościelnych	SZCW - silnie zmieniona część wód
8.	RW200010267129	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Prut	NAT - naturalna część wód
9.	RW200010267147769	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Bojewka	NAT - naturalna część wód
10.	RW20001026714789	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Ugoszcz	NAT - naturalna część wód
11.	RW20001226714979	RwN - Wielka rzeka nizinna	Bug od Liwca do jez. Zegrzyńskiego	NAT - naturalna część wód
12.	RW20001026714949	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Ruda	NAT - naturalna część wód
13.	RW20001026714969	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Fiszor	NAT - naturalna część wód
14.	RW20001026719969	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Dopływ spod Karolewa	NAT - naturalna część wód
15.	RW20001126714899	RzN - Rzeka nizinna	Liwiec od Dopływu z Zalesia do ujścia	NAT - naturalna część wód
16.	RW2000102657529	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Kanał z Pulw	NAT - naturalna część wód
17.	RW200010267147969	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Dopływ z Białegobłota-Kobyli	NAT - naturalna część wód
18.	RW20001026576	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Dopływ z Bielina	NAT - naturalna część wód
19.	RW200010267147929	PNp - Potok lub strumień nizinny piaszczysty	Wilżanka	NAT - naturalna część wód
20.	RW200021267199	R - Zbiornik reolimniczny	Jez. Zegrzyńskie	SZCW - silnie zmieniona część wód

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Rycina 3. JCWP rzecznych na terenie powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

Zgodnie z opracowaniem II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy powiat wyszkowski położony jest w obrębie 19 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych rzecznych oraz 1 Jednolitej Części Wód Powierzchniowych zbiornikowej. Na analizowanym terenie nie występują JCWP przejściowe, przybrzeżne oraz jeziorne. Zgodnie z II aktualizacją planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, zlokalizowane na omawianym terenie kody JCWP rzecznych zostały zastąpione nowymi kodami oraz dokonano scaleń z ściśle określonymi JCWP.

Monitoring jakości wód powierzchniowych

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód na podstawie wyników państwowego monitoringu środowiska (PMŚ). Stan JCWP ocenia się uwzględniając wyniki klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan ekologiczny określa się dla wód typu naturalnego, potencjał ekologiczny dla wód uznanych jako sztuczne lub silnie zmienione. Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego JCWP składają się elementy biologiczne, wspierające ich ocenę wskaźniki fizykochemiczne wraz z grupą substancji specyficznych i hydromorfologiczne. Klasyfikuje się je na podstawie kryteriów wyrażonych jako wartości graniczne wskaźników jakości wód, z uwzględnieniem typów wód powierzchniowych. Stan ekologiczny JCWP klasyfikuje się przez przypisanie jej jednej z pięciu klas jakości. Potencjał ekologiczny klasyfikuje się poprzez przypisanie JCWP czterech klas jakości (klasy I i II tworzą wspólnie potencjał dobry i powyżej dobrego). Kolejnym osobnym elementem oceny JCWP jest stan chemiczny, klasyfikowany na podstawie wyników badań obecności substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń. Środowiskowe normy jakości dla substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń nie uwzględniają typologii wód. Są to stężenia pojedynczego wskaźnika lub grupy

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

wskaźników w wodzie, osadach wodnych lub w organizmach wodnych, które nie powinny być przekroczone z uwagi na ochronę środowiska i zdrowia ludzi.

W latach 2016-2021 prowadzony był monitoring jakości jednolitych części wód powierzchniowych, uwzględniający klasyfikację i ocenę stanu JCWP. Ostatnie wyniki monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie powiatu wyszkowskiego przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 13. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2016-2021 na terenie powiatu wyszkowskiego

Lp.	Nazwa ocenianej JCWP (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły)	Nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód			Stan/potencjał ekologiczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
			Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne			
1.	Narew od Omulwi do Orzyca	Zalew Zegrzyński	4 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	4 – słaby (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
		Narew od Omulwi do Rózu	4 (2020 r.)	>2 (2020 r.)	2 (2017 r.)	4 – słaby (2020 r.)	Poniżej dobrego (2020 r.)	Zły stan wód (2020 r.)
		Narew od Rózu do zbiornika Dębe	4 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	4 – słaby (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
		Bug od dopł. z Sitna do ujścia	5 (2019 r.)	>2 (2019 r.)	2 (2016 r.)	5 – zły (2019 r.)	Dobry (2016 r.)	Zły stan wód (2019 r.)
2.	Kabat	Ostrówek	2 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	3 – umiarkowany (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
3.	Wymakracz	Wymakracz	2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	2 – dobry (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
4.	Tuchetka	Tuchetka	2 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	3 – umiarkowany (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
5.	Struga	Struga	2 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	3 – umiarkowany (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
6.	Bug od Broku do Liwca	Bug od Broku do dopł. z Sitna	4 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	4 – słaby (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
7.	Dopływ z Zambsk Kościelnych	Dopływ z Zambsk Kościelnych	2 (2021 r.)	>2 (2018 r.)	1 (2018 r.)	3 – umiarkowany (2021 r.)	Poniżej dobrego (2020 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
8.	Pрут	Pрут	5 (2021 r.)	>2 (2018 r.)	1 (2018 r.)	5 – zły (2021 r.)	Poniżej dobrego (2020 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
9.	Bojewka	Bojewka	5 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	5 – zły (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
10.	Ugoszcz	Ugoszcz	3 (2019 r.)	>2 (2019 r.)	2 (2016 r.)	3 – umiarkowany (2019 r.)	Poniżej dobrego	Zły stan wód (2021 r.)

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Lp.	Nazwa ocenianej JCWP (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły)	Nazwa JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021)	Klasyfikacja wskaźników i elementów jakości wód			Stan/potencjał ekologiczny	Klasyfikacja stanu chemicznego	Ocena stanu JCWP
			Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych	Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne			
							(2021 r.)	
11.	Bug od Liwca do jez. Zegrzyńskiego	Bug od Broku do dopł. z Sitna	4 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	4 – słaby (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
12.	Ruda	Dopł. spod Kukawek	3 (2020 r.)	>2 (2020 r.)	2 (2020 r.)	3 – umiarkowany (2020 r.)	Poniżej dobrego (2020 r.)	Zły stan wód (2020 r.)
13.	Fiszor	Fiszor	5 (2021 r.)	>2 (2018 r.)	2 (2018 r.)	5 – zły (2021 r.)	Poniżej dobrego (2020 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
14.	Dopływ spod Karolewa	Dopływ spod Karolewa z dopływami	3 (2020 r.)	>2 (2020 r.)	2 (2020 r.)	3 – umiarkowany (2020 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
15.	Liwiec od Dopływu z Zalesia do ujścia	Liwiec od dopł. z Zalesia do ujścia	2 (2020 r.)	>2 (2020 r.)	2 (2017 r.)	3 – umiarkowany (2020 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
16.	Kanał z Pulw	Kanał z Pulw	4 (2021 r.)	>2 (2018 r.)	2 (2018 r.)	4 – słaby (2021 r.)	Poniżej dobrego (2020 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
17.	Dopływ z Białegobłota-Kobyli	Dopływ z Białegobłota-Kobyli	5 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	5 – zły (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
18.	Dopływ z Bielina	Dopływ z Bielina	5 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	5 – zły (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
19.	Wilżanka	Dopływ z Łochowa	4 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	4 – słaby (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)
20.	Jez. Zegrzyńskie	Zalew Zegrzyński	4 (2021 r.)	>2 (2021 r.)	2 (2021 r.)	4 – słaby (2021 r.)	Poniżej dobrego (2021 r.)	Zły stan wód (2021 r.)

Źródło: Ocena stanu jednolitych części wód rzek, jezior i wód przybrzeżnych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu - tabela

Jak wynika z powyższej tabeli stan JCWP rzecznych i JCWP zbiornikowych, znajdujących się na obszarze powiatu wyszkowskiego jest zły. Klasyfikacja stanu chemicznego wskazała na dobry stan w 1 JCWP (składowa scalonej RW20001626579: Bug od dopł. z Sitna do ujścia (RW20002126699). We wszystkich JCWP była możliwość przeprowadzenia klasyfikacji.

Wody podziemne

Powiat wyszkowski leży w obrębie hydrogeologicznego regionu Narwi, Bugu oraz Środkowej Wisły. Według podziału regionalnego zwykłych wód podziemnych Polski, teren powiatu wyszkowskiego położony jest w granicach regionu I – mazowieckiego, makroregionu północnowschodniego. Występują tu dwa piętra wodonośne: czwartorzędowe i trzeciorzędowe.

Użytkowy poziom w utworach czwartorzędowych opisany jest jako występujący na głębokości 15-50 m w obrębie wysoczyzny i do 15 m w dolinie Bugu o przewodności 100-500 m²/24 h i ponad 1000 m²/24 h.

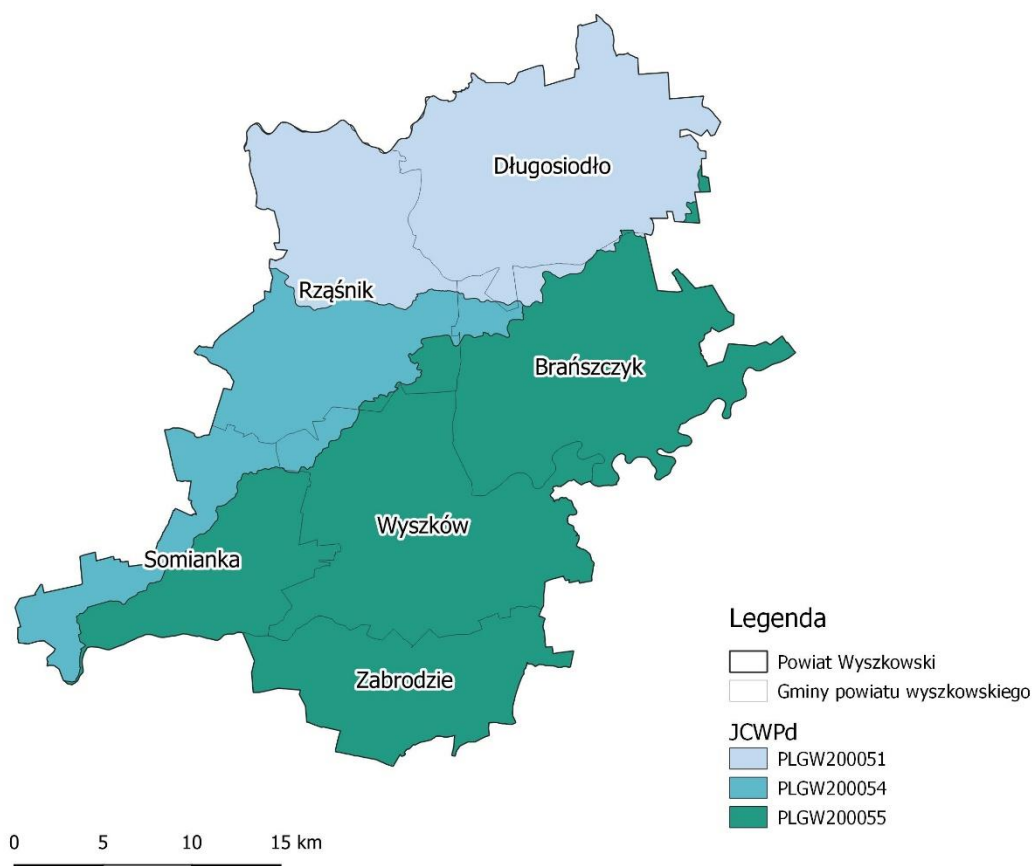
W utworach czwartorzędowych użytkowe poziomy wodonośne występują w dwóch różniących się genezą jednostkach geomorfologicznych – dolinie Bugu i wysoczyźnie polodowcowej Międzyrzecza Łomżyńskiego. Główny poziom wodonośny doliny Bugu i fragment skłonu Równiny Wołomińskiej budują różnowiekowe piaski i żwiry o łącznej miąższości ponad 40 m, maksymalnie dochodzącej do 60,1 m. Na stropowe partie tego pakietu składają się piaski rzeczne z okresu zlodowacenia północnopolskiego, spągowe, piaski z okresu zlodowacenia środkowopolskiego stadiu maksymalnego i interglacjału mazowieckiego. Wśród tych piasków występują lokalnie nieciągłe przewarstwienia o małej miąższości mułków i iłów.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne w centralnej części powiatu jest słabo rozpoznane. Słabo jest również rozpoznane na sąsiednich gminach powiatu wyszkowskiego. Z tego względu nie zostało uwzględnione jako użytkowe. W obrębie trzeciorzędowego piętra wodonośnego występują dwa poziomy wodonośne: mioceni i oligoceni.

Osady wodonośne miocenu to drobnoziarniste piaski z domieszką pyłu węglowego o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, zaś osady wodonośne oligocenu to piaski glaukonitowe o miąższości od kilku do miejscami 10-20 m. Miąższość serii piaszczystej wynosi od 45 m do 72 m. Wśród piasków występują wkładki węgla brunatnych i substancji organicznej, co może wskazywać na małą przydatność tego poziomu do ujęcia z uwagi na złą jakość wody.

Poziom oligoceni w stosunku do poziomu mioceni ma nieco mniejszą miąższość i ograniczone rozprzestrzenienie. Współczynnik filtracji wynosi 2,9 m/24h co daje dość niską przewodność 65 m²/24h. Utwory oligocenu opisano jako słabo zwięzłe piaszczyste glaukonitowe o miąższości 50 m. Piaski oligocenu mają miąższość około 45 m i występują na głębokości od 170 do 200 m.

Najdogodniejsze warunki infiltracji istnieją w obrębie dolin rzecznych. Teren powiatu znajduje się w zasięgu trzech JCWPd, wśród których wyróżniono: GW200051 oraz GW200054 oraz GW200055.

Rycina 4. JCWPd na terenie powiatu wyszkowskiego
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KZGW

PLGW200051: Struktura JCWPd jest złożona z pięciu poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Wody dopływają lateralnie spoza obszaru JCWPd 51, głównie z północy i północnego-wschodu w rejonie Łomży oraz południa pomiędzy Pułtuskim, a Ostrowią Mazowiecką.

Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z lokalnymi działami wód powierzchniowych. Natomiast wody podziemne są drenowane przez rzeki. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny.

Poziom wodonośny Q2 na przeważającej części obszaru jest izolowany od powierzchni terenu pakietem glin zwałowych. Jego zasilanie odbywa się na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne. Możliwe jest również zasilanie przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q1. Lokalnie osady budujące poziom Q2 odsłaniają się na powierzchni terenu, co umożliwia zasilanie warstwy wodonośnej przez infiltrację wód opadowych. Bazą drenażową tego poziomu jest przede wszystkim Narew oraz jej główne dopływy: Biebrza, Cetna, Jabłonka na północy; Orz, Wymakracz na południu jednostki. Poziom Q2 jest strefowo (głównie w dolinie Narwi oraz lokalnie na wysoczyźnie) w bezpośrednim kontakcie z poziomem Q3.

Poziom wodonośny Q3 jest izolowany od powierzchni terenu. Jego zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne oraz przez okna hydrogeologiczne z poziomu Q2. Poziom ten jest drenowany przede wszystkim przez Narew.

Poziom Q4 jest całkowicie izolowany od powierzchni terenu. Jego zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne, zaś wody podziemne są przypuszczalnie drenowane przez Narew. Poziom ten jest lokalnie w bezpośrednim kontakcie hydraulicznym z piętnem paleogeńsko-neogeńskim. Poziom wodonośny Pg–Ng jest zasilany przez przesączanie się wód z piętra czwartorzędowego oraz infiltrację wód opadowych na wychodniach piasków miocenu, oligocenu i eocenu poza obszarem jednostki. Bazą drenażową tego poziomu jest rzeka Narew.

PLGW200054: Przepływ wód podziemnych w obrębie JCWPd odbywa się ku dolinom Wisły, Narwi i Bugu, stanowiącym główną strefę drenażu. Omawiany obszar drenowany jest przez cieki i zbiorniki powierzchniowe. Wyjątek stanowi strefa południowego brzegu Zalewu Zegrzyńskiego, od ujściowego odcinka Rządzy na wschodzie po zaporę w Dębem na zachodzie, gdzie ma miejsce infiltracja brzegowa spowodowana spiętrzeniem wód w zbiorniku. Wody podziemne JCWPd zasilane są głównie w strefach wysoczyzn poprzez infiltrację opadów atmosferycznych.

PLGW200055: Struktura JCWPd jest złożona z czterech poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami trudnoprzepuszczalnymi. Każdy z tych poziomów charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. W utworach czwartorzędu wody krążą w systemie zamkniętym w obrębie zlewni (lokalny system krążenia). W utworach paleogenu i neogenu wody dopływają lateralnie spoza obszaru JCWPd.

Poziom przypowierzchniowy Q1 jest praktycznie nie izolowany od powierzchni terenu, co umożliwia jego infiltracyjne zasilanie. Strefy zasilania są związane z działami wód powierzchniowych. Natomiast wody podziemne są drenowane przez rzeki np. Osownicę, Czerwonkę i Liwiec. System krążenia wód poziomu przypowierzchniowego ma charakter wybitnie lokalny.

Poziomy wodonośne Q2 i Q3 są izolowane od powierzchni terenu, zatem ich zasilanie zachodzi na drodze przesączania się wód przez utwory trudnoprzepuszczalne oraz za pośrednictwem sąsiednich poziomów wodonośnych. Natomiast drenowane są przez większe cieki powierzchniowe o głęboko wciętych dolinach rzecznych np. Bug, Liwiec, Nurzec. Lokalnie piaski poziomu czwartorzędowego Q3 są w bezpośrednim kontakcie z osadami paleogenu i neogenu, tworząc wspólny poziom wodonośny.

Poziom wodonośny Pg–Ng jest zasilany przez przesączanie się wód z piętra czwartorzędowego oraz infiltrację wód opadowych na wychodniach piasków miocenu i oligocenu poza obszarem jednostki. Wody tego poziomu płyną w kierunku północno-wschodnim do strefy drenażowej, jaką prawdopodobnie stanowi rzeka Bug.

Monitoring jakości wód podziemnych

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

W 2022 roku Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, przeprowadził monitoring diagnostyczny stanu chemicznego wszystkich (174) jednolitych części wód podziemnych. Próbkę wód podziemnych pobrano w 1404 punktach pomiarowych.

Wyniki oznaczeń terenowych i laboratoryjnych poddano analizie i wyznaczono klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. 2019 r., poz. 2148) klasyfikacja elementów fizykochemicznych stanu wód podziemnych obejmuje pięć klas jakości wód podziemnych:

- klasa I – wody bardzo dobrej jakości,
- klasa II – wody dobrej jakości,
- klasa III – wody zadowalającej jakości,
- klasa IV – wody niezadowalającej jakości,
- klasa V – wody złej jakości.

oraz dwa stany chemiczne wód ocenione na podstawie średniej wartości poszczególnych wskaźników ze wszystkich punktów zlokalizowanych w analizowanej JCWPd:

- stan dobry (klasy I, II i III),
- stan słaby (klasy IV i V).

Badania w zakresie stanu wód podziemnych prowadzone są w ramach monitoringu jakości wód podziemnych, który funkcjonuje jako podsystem Państwowego Monitoringu Środowiska. Wykonawcą badań, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, będący z mocy ustawy Prawo wodne państwową służbą hydrogeologiczną zobligowaną do wykonywania badań i oceny stanu wód podziemnych (art. 102 ust. 4 i art. 155a ust. 5).

W 2022 roku na terenie powiatu wyszkowskiego były przeprowadzone 3 badania monitoringu wód podziemnych. Szczegółowe dane dotyczące prowadzonych badań zostały przedstawione w tabelach poniżej.

Tabela 14. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW200051

Nr JCWPd	PLGW200051
Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	1781
Powiat	wyszowski
Gmina	Długosiodło
Miejscowość	Chrzczanka Włościańska
Nazwa dorzecza	Dorzecze Wisły
RZGW	Białystok
Stratygrafia	Q
Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	1,40
Zwierciadło wody	swobodne
Typ ośrodka wodonośnego	porowy
Rodzaj punktu pomiarowego	piezometr
Użytkowanie terenu	zabudowa wiejska
Data poboru próbki	02.08.2022
Klasa jakości – końcowa	II

Źródło: 2022 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny

Tabela 15. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW200055

Nr JCWPd	PLGW200055
Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	1682

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Nr JCWPd	PLGW200055
Powiat	wyszowski
Gmina	Wyszków
Miejscowość	Wyszków
Nazwa dorzecza	Dorzecze Wisły
RZGW	Warszawa
Stratygrafia	Q
Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	36,00
Zwierciadło wody	napięte
Typ ośrodka wodonośnego	porowy
Rodzaj punktu pomiarowego	studnia wiercona
Użytkowanie terenu	Gruntory orne
Data poboru próbki	26.07.2022
Klasa jakości – końcowa	II

Źródło: 2022 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny

Tabela 16. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW200055

Nr JCWPd	PLGW200055
Numer punktu pomiarowego wg MONBADA	2122
Powiat	wyszowski
Gmina	Zabrodzie
Miejscowość	Niegów
Nazwa dorzecza	Dorzecze Wisły
RZGW	Warszawa
Stratygrafia	Q
Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m p.p.t.]	5,00
Zwierciadło wody	swobodne
Typ ośrodka wodonośnego	porowy
Rodzaj punktu pomiarowego	studnia wiercona
Użytkowanie terenu	zabudowa miejska luźna
Data poboru próbki	09.06.2022
Klasa jakości – końcowa	II

Źródło: 2022 - Klasy jakości wód podziemnych - monitoring jakości wód podziemnych - monitoring diagnostyczny

Jak wynika z powyższej tabeli dla wszystkich 3 punktów pomiarowych uzyskano następujące wyniki:

- I klasa (wody bardzo dobrej jakości): brak punktów monitoringu na terenie powiatu wyszkowskiego,
- II klasa (wody dobrej jakości): 3 punkty monitoringu na terenie powiatu wyszkowskiego,
- III klasa (wody zadowalającej jakości): brak punktów monitoringu na terenie powiatu wyszkowskiego,
- IV klasa (wody niezadowalającej jakości): brak punktów monitoringu na terenie powiatu wyszkowskiego,
- V klasa (wody złej jakości): brak punktów monitoringu na terenie powiatu wyszkowskiego.

Podsumowując, zgodnie z danymi za rok 2022 na terenie powiatu wyszkowskiego dominują wody podziemne o dobrej jakości.

Uwzględniając zasięg występowania, wodonośność, zasobność, jakość wód podziemnych oraz ich znaczenie dla gospodarki w kraju wydzielono Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Na obszarze powiatu wyszkowskiego znajdują się 4 Główne Zbiorniki Wód Podziemnych:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- GZWP nr 215 „Subniecka Warszawska”,
- GZWP nr 215A „Subniecka Warszawska – część centralna”,
- GZWP nr 221 „Dolina kopalna Wyszków”,
- GZWP nr 222 „Dolina środkowej Wisły (Warszawa-Puławy)”.

Cechy charakterystyczne Głównych Zbiorników Wód Podziemnych występujących na terenie powiatu wyszkowskiego przedstawia tabela poniżej.

Tabela 17. Charakterystyka GZWP na terenie powiatu wyszkowskiego

Nazwa zbiornika	GZWP nr 215	GZWP nr 215A	GZWP nr 221	GZWP nr 222
	Subniecka Warszawska	Subniecka Warszawska – część centralna	Dolina kopalna Wyszków	Dolina środkowej Wisły (Warszawa-Puławy)
Lokalizacja zbiornika				
Województwo	pomorskie, mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie	mazowieckie, lubelskie
Powiat	b.d.	b.d.	wyszkowski, ostrowski, ostrołęcki, węgrowski	rycki, garwoliński, grójecki, kozienicki, legionowski, miński, nowodworski, otwocki, piaseczyński, płoński, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński, wyszkowski, zwoleński, m. st. Warszawa
RZGW	Gdańsk, Warszawa	Warszawa	Warszawa	Warszawa
Jednostka hydrogeologiczna wg Paczyńskiego, Sadurskiego (2007)	b.d.	b.d.	provincia Wisły: RNPN – region Narwi, Pregoty i Niemna; SBN – region Bugu – subregion nizinny; SSWN – region środkowej Wisły – subregion nizinny	provincia Wisły: SSWN – region środkowej Wisły – subregion nizinny, SBN – region Bugu – subregion nizinny
Jednostka hydrogeologiczna wg Kleczkowskiego (1990a, b), zmieniona	b.d.	b.d.	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)	pasmo zbiorników równinne (GZWP w paśmie nizin)
Zlewnia powierzchniowa (II rzędu wg MphP)	b.d.	b.d.	Narwi	prawobrzeżna Wisły od Wieprza do Narwi, lewobrzeżna Wisły od Narwi do Drwęcy, prawobrzeżna Wisły od Sanu do Wieprza, Narwi

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Nazwa zbiornika	GZWP nr 215	GZWP nr 215A	GZWP nr 221	GZWP nr 222
	Subniecka Warszawska	Subniecka Warszawska – część centralna	Dolina kopalna Wyszków	Dolina środkowej Wisły (Warszawa- Puławy)
Powierzchnia zbiornika [km ²]	b.d.	b.d.	369,0	2 803,2
Proponowany obszar ochronny [km ²]	b.d.	b.d.	48,0	2 799,0
Parametry hydrogeologiczne warstw wodonośnych				
Typ zbiornika	porowy	porowy	porowy	porowy
Stratygrafia	paleogeńsko neogeńskie	paleogeńsko neogeńskie	czwartorzęd	czwartorzęd
Klasa jakości wody	b.d.	b.d.	II	na przeważającym obszarze II
Wodoprzewodność [m ² /d]	b.d.	b.d.	240 – 1 000	240 – 960
Moduł jednostkowy zasobów dyspozycyjnych [m ³ /d*km ²]	b.d.	b.d.	28,1	230
Szacunkowe zasoby dyspozycyjne [m ³ /d]	b.d.	b.d.	10 387	616 676
Podatność zbiornika na antropopresję	b.d.	b.d.	na przeważającym obszarze średnio i mało podatny, bardzo mało podatny; lokalnie podatny, bardzo podatny	bardzo podatny

Źródło: opracowanie własne na podstawie Informator PSH Główny Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017

Ochrona przed powodzią

Za działania związane z ochroną przeciwpowodziową na terenie powiatu wyszkowskiego odpowiadają Dyrektorzy Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie, Lublinie oraz Białymstoku. Do ich obowiązków należy m.in. przygotowanie planu ochrony przeciwpowodziowej, map zagrożenia powodziowego oraz ryzyka powodziowego.

Zgodnie z wymogami Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie przygotowuje mapy zagrożenia powodziowego (MZP) oraz mapy ryzyka powodziowego (MRP). Na mapach przedstawiane są obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),

W przypadku MZP wskazuje się także obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku:

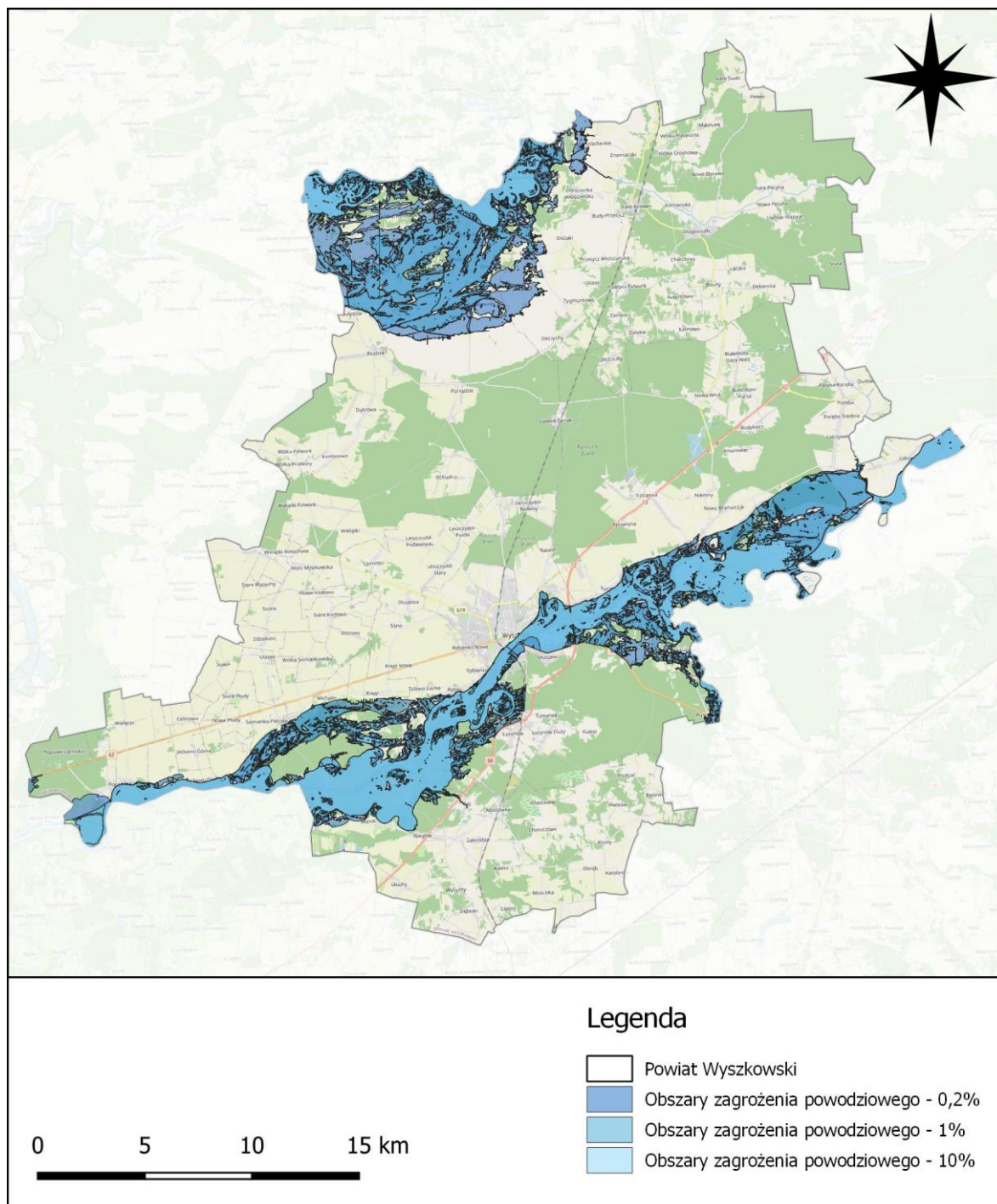
- zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwsztormowego (budowli ochronnych pasa technicznego - według ustawy Prawo wodne, obowiązującej przed 12 lipca 2014 r.).

MRP określają natomiast wartości potencjalnych strat powodziowych, gdzie uwzględniane są obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Obiekty te pozwalają na ocenę ryzyka powodziowego dla zdrowia i życia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Według MZP największe zagrożenia powodziowe w powiecie wyszkowskim występują w północnej części powiatu (gmina Rząśnik, gmina Długosiodło) wzdłuż rzeki Narew oraz w centralnej części powiatu, wzdłuż rzeki Bug. Na poniższej rycinie zostały przedstawione obszary z zagrożeniem wystąpienia powodzi w 0,2%, 1% oraz 10%.

Rycina 5. Mapa zagrożenia powodziowego dla powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ISOK

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Powiat wyszkowski leży w zasięgu działania trzech zarządów zlewni tj. Zarząd Zlewni w Dębem, Zarząd Zlewni w Ostrołęce oraz Zarząd Zlewni w Ostrowi Mazowieckiej. System ochrony przed powodzią na terenie Powiatu Wyszowskiego prowadzi sztab kryzysowy powołany w Starostwie Powiatowym w Wyszowie. Zarząd Zlewni w Dębem wraz z Nadzorem Wodnym w Wyszowie monitoruje sytuacje na ciekach oraz informuje o zagrożeniach w sytuacji wystąpienia ekstremalnych zjawisk hydrologicznych, współpracuje z Centrum Operacyjnym Ochrony Przeciwpowodziowej Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

Na terenie działania Zarządu Zlewni w Dębem, Nadzoru Wodnego w Wyszowie jest jeden jaz zlokalizowany na terenie gminy Somianka w km 5+915 rzeki Rów A, oraz wał przeciwpowodziowy rzeki Bug, odc. Łatoszek w gminie Wyszów. Jaz został zgłoszony do odbudowy na dzień dzisiejszy nie pełni swojej funkcji.

Zagrożenie suszą

Podczas trwania suszy z uwagi na warunki meteorologiczne i klimatyczne, problemy rolnicze, warunki hydrologiczne i skutki gospodarcze wydzieliła się cztery etapy jej rozwoju: susze meteorologiczną, glebową, hydrologiczną i hydrogeologiczną:

- Susza atmosferyczna: okres trwający na ogół od miesięcy do lat, w którym dopływ wilgoci do danego obszaru spada poniżej stanu normalnego w danych warunkach klimatycznych uwilgotnienia,
- Susza glebowa (rolnicza): okres, w którym wilgotność gleby jest niedostateczna do zaspokojenia potrzeb wodnych roślin i prowadzenia normalnej gospodarki w rolnictwie,
- Susza hydrologiczna: okres, gdy przepływy w rzekach spadają poniżej przepływu średniego, a w przypadku przedłużającej się suszy meteorologicznej obserwuje się znaczne obniżenie poziomu zalegania wód podziemnych prowadząca do suszy hydrogeologicznej,
- Susza hydrogeologiczna: przejawia się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych poniżej stanów niskich ostrzegawczych.

Zgodnie z opracowanym „Planem przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)” sporządzonym na podstawie art. 183–185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, zwanej dalej „ustawą – Prawo wodne” wynikowe (łączne) zagrożenie obszaru powiatu wyszkowskiego suszą zostało określone jako silne, w tym zagrożenie poszczególnymi rodzajami suszy:

- suszą rolniczą: zachodnia część (ekstremalne zagrożenie), pozostała część powiatu (słabe zagrożenie),
- suszą hydrologiczną: cały obszar powiatu wyszkowskiego (umiarkowane zagrożenie),
- suszą hydrogeologiczną: cały obszar powiatu wyszkowskiego (słabe zagrożenie).

3.6 Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągową stanowi układ połączonych ze sobą przewodów, których zadaniem jest przesył wody od ujęcia do odbiorcy. Sieć wodociągowa składa się z przewodów magistralnych, przewodów rozdzielczych i przyłączy.

W tabeli poniżej przedstawiono szczegółowe informacje dotyczące sieci wodociągowej na terenie powiatu wyszkowskiego. Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli poniżej można zauważyć, iż w 2022 roku najdłuższą siecią wodociągową charakteryzowała się gmina miejsko-wiejska Wyszów (269,5 km), zaś najkrótszą gmina wiejska Somianka (109,19 km). Największa liczba przyłączy w ostatnich latach została odnotowana w gminie miejsko-wiejskiej Wyszów (8 609 szt.), a najmniejsza w gminie wiejskiej Somianka (35 szt.). Najwyższym odsetkiem ludności korzystającej z sieci wodociągowej charakteryzowały się gmina miejsko-wiejska Wyszów (98,2%), zaś najmniejszym gmina wiejska Długosiodło (67,8%).

Tabela 18. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gmin powiatu wyszkowskiego

Jednostka administracyjna	Długość sieci wodociągowej [km]			Liczba przyłączy do sieci wodociągowej [szt.]			Korzystający z sieci [%]		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Gmina miejsko-	263,9	266,5	269,5	8 283	8 437	8 609	98,2 ¹⁾	98,2 ¹⁾	b.d.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Jednostka administracyjna	Długość sieci wodociągowej [km]			Liczba przyłączy do sieci wodociągowej [szt.]			Korzystający z sieci [%]		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
wiejska Wyszów									
Gmina wiejska Brańszczyk	115,5	115,5	115,7	3 134	3 196	3 255	94,6 ¹⁾	94,7 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Długosiodło	202,96	203,77	204,68	2 167	2 279	2 329	66,3 ¹⁾	67,8 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Somianka	107,15	107,15	109,19	36	27	35	97,9 ¹⁾	98,0 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Rząśnik	145,8	146,5	146,5	1 835	1 855	1 874	96,9 ¹⁾	96,9 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Zabrodzie	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	85,8 ¹⁾	86,2 ¹⁾	b.d.

1) Dane z GUS

Źródło: PWiK Sp. z o.o. w Wyszowie, ZGK Brańszczyk, ZGK Rząśnik, UG Długosiodło, UG Somianka, UG Zabrodzie

Gospodarka ściekowa

Według danych GUS na dzień 31 XII 2023 roku na terenie powiatu wyszkowskiego łączna długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 1 198,0 km. Sieć kanalizacyjna jest dostępna w sześciu jednostkach terytorialnych powiatu, tj. w gm. Wyszów, gm. Brańszczyk, gm. Długosiodło, gm. Rząśnik, gm. Somianka, gm. Zabrodzie. Według najnowszych danych GUS w roku 2023 w powiecie wyszkowskim z sieci kanalizacyjnej korzystało 42,93% mieszkańców. Stopień skanalizowania gmin w powiecie wyszkowskim jest bardzo zróżnicowany. Największym stopniem skanalizowania charakteryzuje się gmina miejsko-wiejska Wyszów – 75,6% mieszkańców korzysta z sieci. Najmniejszym zaś gmina wiejska Somianka, gdzie udział mieszkańców, którzy korzystają z sieci wynosi zaledwie 15,5%.

Tabela 19. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu wyszkowskiego

Jednostka administracyjna	Długość sieci kanalizacyjnej [km]			Ilość wytworzonych ścieków bytowych [dam ³]		Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [%]	
	2021	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Gmina miejsko-wiejska Wyszów	112,9	113,7	131,2	1 114,321	1 140,877	75,6 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Brańszczyk	59,6	59,7	59,7	225,958	245,987	51,8 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Długosiodło	31,40	36,05	36,05	124,023	127,314	33,9 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Rząśnik	41,1	41,7	41,7	93,894	94,936	44,5 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Somianka	11,21	11,21	11,97	18,828	18,918	15,5 ¹⁾	b.d.
Gmina wiejska Zabrodzie	26,9 ¹⁾	26,9 ¹⁾	b.d.	109,0 ¹⁾	b.d.	36,3 ¹⁾	b.d.

1) Dane z GUS

Źródło: PWiK Sp. z o.o. w Wyszowie, ZGK Brańszczyk, ZGK Rząśnik, UG Długosiodło, UG Somianka, UG Zabrodzie

Ścieki bytowe, które nie trafiają do oczyszczalni odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych lub poprzez przydomowe oczyszczalnie do gruntu

Zmiany ilości przydomowych oczyszczalni ścieków oraz zbiorników bezodpływowych na terenie powiatu przedstawia tabela poniżej.

Tabela 20. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie powiatu wyszkowskiego

	2019	2020	2021	2022	2023
Zbiorniki bezodpływowe					
Gmina miejsko-wiejska Wyszków	2 954	2 954	2 920	2 920	3 168
Gmina wiejska Brańszczyk	775 ¹⁾	515	515	515	515
Gmina wiejska Długosiodło	1 523 ¹⁾	1 523 ¹⁾	1 207	1 312	1 538
Gmina wiejska Rząśnik	690	690	751	751	751
Gmina wiejska Somianka	1 316 ²⁾				
Gmina wiejska Zabrodzie	1 109	1 146	1 140	1 133	1 137
Przydomowe oczyszczalnie ścieków					
Gmina miejsko-wiejska Wyszków	4	4	5	6	10
Gmina wiejska Brańszczyk	13 ¹⁾	24	24	24	24
Gmina wiejska Długosiodło	190 ¹⁾	10	138	1 325	212
Gmina wiejska Rząśnik	149	149	149	149	149
Gmina wiejska Somianka	185	282	292	292	292
Gmina wiejska Zabrodzie	6	26	38	45	57

1) Dane z GUS

2) Dane na dzień 20.08.2024

Źródło: PWiK Sp. z o.o. w Wyszkanie, ZGK Brańszczyk, ZGK Rząśnik, UG Długosiodło, UG Somianka, UG Zabrodzie

3.7 Zasoby geologiczne

Powiat wyszkowski jest umiarkowanie zasobny w kopaliny, a na jego terenie dominują piaski i żwiry. Poza złożami piasku i żwiru w powiecie wyszkowskim występuje 1 złożo piasków kwarcowych d/p betonów komórkowych oraz 2 złoża surowców szklarskich. Wykaz złożo kopalin w powiecie wyszkowskim przedstawia tabela poniżej.

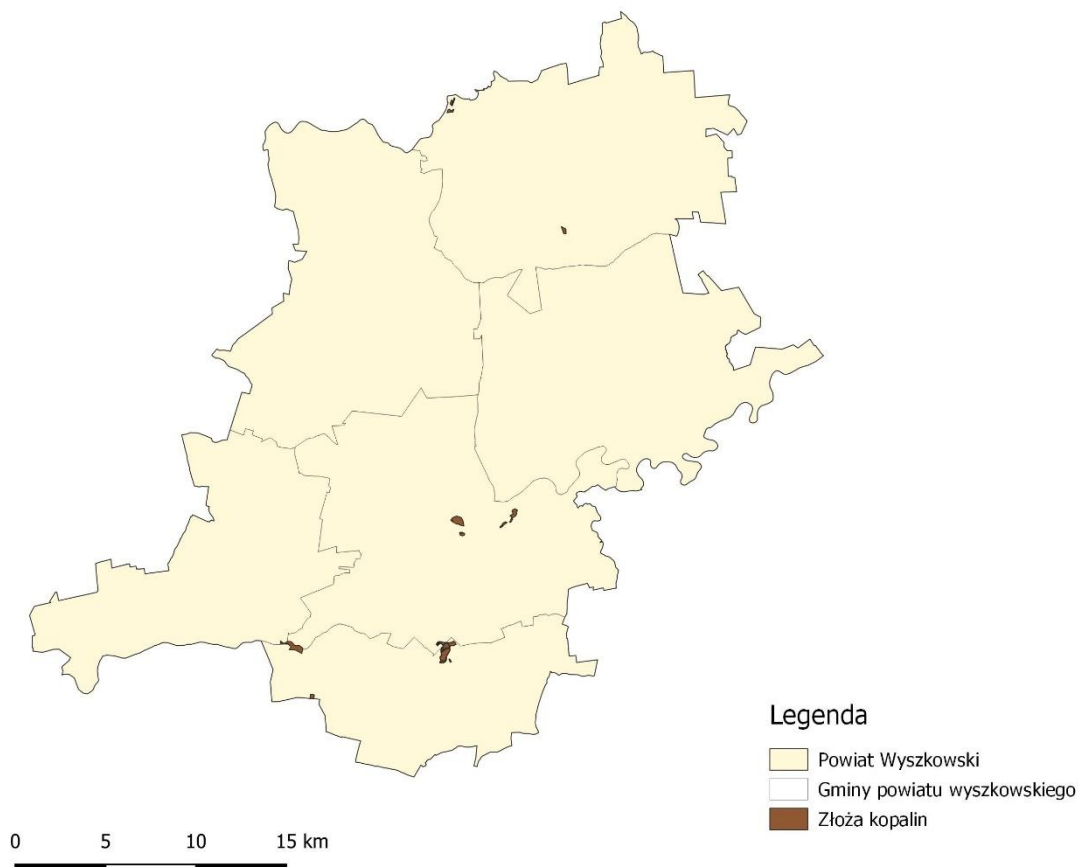
Tabela 21. Wykaz zasobów złożo kopalin w powiecie wyszkowskim (wg stanu na dzień 31.12.2023 r.)

Lp.	Nazwa złoża	Zasoby		Główna / towarzysząca	Kopalina	Stan zagospodarowania
		Geologiczne bilansowe/ pozabilansowe	Przemysłowe/ nieprzemysłowe			
1	Anastazew	107,76	-	główna	piaski i żwiry	złożo eksploatowane okresowo
		C1 - bilansowe				
2	Lucynów Mały I	337,97	-	główna	piaski i żwiry	złożo rozpoznane szczegółowo
		C1 - bilansowe				
3	Lucynów Mały II	62,71	-	główna	piaski i żwiry	złożo rozpoznane szczegółowo
		C1 - bilansowe				
4	Mostówka	5 553,00	-	główna	piaski kwarcowe d/p betonów komórkowych	złożo rozpoznane wstępnie
		C2 - bilansowe				
5	Mostówka	8 312,60	-	główna	surowce szklarskie	złożo rozpoznane szczegółowo
		C1 – bilansowe				
		460,70				
6	Ostryków Dworski	483,00	-	główna	piaski i żwiry	złożo rozpoznane wstępnie
		C2 – pozabilansowe				
7	Przetycz Folwark	728,95	-	główna	piaski i żwiry	złożo rozpoznane szczegółowo
		C1 – bilansowe				

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Lp.	Nazwa złoża	Zasoby		Główna / towarzysząca	Kopalina	Stan zagospodarowania
		Geologiczne bilansowe/ pozabilansowe	Przemysłowe/ nieprzemysłowe			
8	Rzeka Bug	1 470,00	-	główna	piaski i żwiry	złoże rozpoznane wstępnie
		C2 – bilansowe				
		1 090,00	-			
		C2 – pozabilansowe				
9	Słopsk IV	995,24	995,24	główna	piaski i żwiry	złoże zagospodarowane
		C1 – bilansowe	C1 – przemysłowe			
10	Słopsk V	2 394,43	-	główna	piaski i żwiry	złoże rozpoznane szczegółowo
		C1 – bilansowe				
11	Wyszków- Bug	1 657,86	-	główna	piaski i żwiry	eksploatacja złoża zaniechana
		C2 – bilansowe				
12	Wyszków- Skuszew	825,89	825,89	główna	surowce szklarskie	eksploatacja złoża zaniechana
		A+B – bilansowe	A+B – przemysłowe			
		230,00	230,00			
		C1 – bilansowe	C1 – nieprzemysłowe			

Źródło: <http://geoportal.pgi.gov.pl> Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce stan na 31.12.2023 r.

Rycina 6. Złóża kopalin na terenie powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PGI

Zgodnie z informacjami udostępnionymi przez Starostwo Powiatowe w Wyszowie:

- na terenie powiatu w latach 2019-2023 zrekultywowano 2,09 ha – Słopsk IV,
- powierzchnia terenów wymagających rekultywacji w latach 2019-2023 na obszarze powiatu wynosi 0,0ha,

- w latach 2019-2023 nie wydano koncesji na wydobycie surowców naturalnych udzielonych przez Starostę Powiatu,

w latach 2019-2023 nie wydano koncesji na wydobycie surowców naturalnych udzielonych przez Marszałka Województwa Mazowieckiego

Osuwiska

Osuwiska należą do najniebezpieczniejszych i najczęściej występujących geozagrożeń na terenie kraju. Powodują zniszczenia w infrastrukturze, uprawach, drzewostanie oraz ogólną degradację terenów objętych ruchami masowymi ziemi. Osuwiska co roku przynoszą ogromne straty, ale przede wszystkim zagrażają bytowi, a nawet życiu mieszkańców.

W granicach powiatu wyszkowskiego nie występują osuwiska oraz tereny zagrożone ruchami masowymi. W przypadku pojawienia się w przyszłości terenów zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych bądź osuwisk najlepszym sposobem unikania zniszczeń jest omijanie terenów zagrożonych osuwiskami i wykluczenie z ich zasięgu działalności gospodarczej. Obszary narażone na wystąpienie osuwisk powinny podlegać szczególnym zasadom zagospodarowania, np.: drenowaniu i odwadnianiu.

3.8 Gleby

W powiecie wyszkowskim w rolnictwie w produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż, ziemniaków oraz szkółkarstwo a w produkcji zwierzęcej wytwarzanie mleka krowiego i chów trzody chlewnej.

W odniesieniu do danych wojewódzkich stwierdza się, że na terenie powiatu wyszkowskiego przeważają gleby brunatne, bielcowe oraz rdzawe powstałe na podłożu piasków różnej genezy, glin i utworów pyłowych. W dolinach rzecznych takich jak Bug czy Narew występują mady pochodzenia aluwialnego. Duże jest zakwaszenie gleb.

W powiecie wyszkowskim występują gleby dobre i średnie (III i IV klasa). Ich udział w przekroju przestrzennym jest zróżnicowany. Najwyższej jakości gleby występują na terenie gminy Somianka, najniższej – na terenie gminy Długosiodło. Gleby I i II klasy bonitacyjnej w powiecie wyszkowskim nie występują.

Ponadto zauważalne są korzystne zmiany struktury agrarnej, następują rozwój i modernizacja wyspecjalizowanych rolniczych gospodarstw towarowych. Corocznie w regionie mazowieckim wykształcają się obszary specjalizacji rolniczej produkcji towarowej roślinnej (owoców i warzyw) oraz zwierzęcej (mleka krowiego i trzody chlewnej).

3.9 Gospodarka odpadami

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami to strategiczny dokument dla gospodarki odpadami. Zgodnie z Ustawą z dnia 14 grudnia 2012 o odpadach (t.j. Dz. U. 2022 poz. 699), do dnia 6 września 2019 r. funkcjonowały regiony gospodarki odpadami komunalnymi. Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w Gminach oraz niektórych innych ustaw (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1579) wprowadziła zniesienie zasady regionalizacji systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Na terenie powiatu wyszkowskiego obowiązuje Plan gospodarki odpadami dla województwa mazowieckiego 2024.

Istniejący system gospodarowania odpadami komunalnymi w gminach województwa mazowieckiego opiera się na znowelizowanej w lipcu 2011 roku ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Znowelizowana ustawa wprowadziła podział zadań dla poszczególnych uczestników systemu gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ustanowiła jednolite zasady finansowania, odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie całego kraju. Najważniejsza reforma dotyczyła przejęcia pełnej odpowiedzialności przez Gminy za odpady komunalne wytwarzane na ich terenie.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Każda z gmin powiatu wyszkowskiego we własnym zakresie rozwiązała zagadnienie gospodarki odpadami. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 399) nałożyła nowe obowiązki zarówno na mieszkańców, osoby prawne, jednostki organizacyjne, jak i samorządy. Zgodnie z tą ustawą gminy odpowiedzialne są za zorganizowanie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych, a mieszkaniiec/właściciel nieruchomości (lub w jego imieniu administrator lub zarządca nieruchomości) wpłaca na konto gminy opłatę za gospodarowanie odpadami. Objęcie gminnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi nieruchomości niezamieszkałych jest natomiast fakultatywne. Gminy wyłoniły firmę albo przedsiębiorcę, odbierającego odpady od właścicieli nieruchomości. System ten został zorganizowany w zamian za opłatę, którą mieszkańcy są zobligowani wносить do urzędu gminy. System naliczania opłat i stawek jednostkową każda z gmin ustaliła indywidualnie, na podstawie analizy lokalnych warunków gospodarki odpadami. W ramach zorganizowanego systemu odpady odbierane są bezpośrednio od mieszkańców, według harmonogramu odbioru odpadów.

Od 1 lipca 2017 r. obowiązuje na terenie całego kraju Wspólny System Segregacji Odpadów (WSSO). Od tego czasu odpady komunalne są zbierane w podziale na cztery główne frakcje i odpady zmieszane:

- papier (kolor niebieski),
- szkło (kolor zielony), jeżeli frakcja zbierana jest w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe, to stosuje się: szkło bezbarwne (kolor biały), szkło kolorowe (kolor zielony),
- metale i tworzywa sztuczne (kolor żółty),
- odpady ulegające biodegradacji ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów (kolor brązowy).

Selektywne zbieranie odpadów komunalnych prowadzone jest również w utworzonych przez gminy PSZOK-ach, do których mieszkańcy mogą przynosić określone w regulaminie PSZOK frakcje odpadów komunalnych. Na terenie powiatu wyszkowskiego PSZOK-i zlokalizowane są w gminach:

- 1 PSZOK (gmina miejsko-wiejska Wyszów),
- 1 PSZOK (gmina wiejska Brańszczyk),
- 1 PSZOK (gmina wiejska Długosiodło),
- 1 PSZOK (gmina wiejska Rząśnik),
- 1 PSZOK (gmina wiejska Somianka),
- 1 PSZOK (gmina wiejska Zabrodzie).

W punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przyjmowane są segregowane odpady komunalne:

- opakowania z papieru i tektury, papier i tektura,
- opakowania z tworzyw sztucznych, tworzywa sztuczne,
- opakowania z metali,
- opakowania wielomateriałowe,
- opakowania ze szkła,
- zużyte opony, pochodzące wyłącznie z pojazdów o całkowitej masie do 3,5 tony, które nie są wykorzystywane do prowadzenia działalności gospodarczej,
- lampy fluorescencyjne (żarówki energooszczędne),
- baterie i akumulatory,
- zużyte kompletne urządzenia elektryczne i elektroniczne, sprzęt AGD,
- przeterminowane leki i chemikalia pochodzące z gospodarstw domowych m.in. opakowania po farbach, tuszach, farby, kleje, lepiszcze, rozpuszczalniki, środki ochrony roślin, opakowania po substancjach niebezpiecznych,
- odpady wielkogabarytowe – meble, dywany, wykładziny, wózki dziecięce, materace, kabiny prysznicowe, wanny, rowery, zabawki dużych rozmiarów,
- odpady ulegające biodegradacji – rozdrobnione gałęzie, liście, skoszona trawa, obierki, fusy,
- odpady budowlane – gruz betonowy, ceglany, z rozbiórek i remontów, wykonywanych samodzielnie przez mieszkańców, bez zanieczyszczeń.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Według danych GUS oraz UG gmin powiatu wyszkowskiego na analizowanym terenie w roku 2019 zebrano 14 109,676 t odpadów ogółem. W roku 2020 liczba ta była większa o 2 503,771 t odpadów, natomiast w 2023 roku wyniosła 21 029,504 t, co stanowi ponowny wzrost o 6 919,828 t w odniesieniu do roku 2019. W 2019 roku wartość odpadów zebranych selektywnie wynosiła 5 832,789 t, natomiast w roku 2023 wskazywała 6 780,534 t – wzrost odpadów zebranych selektywnie o 947,745 t.

Tabela 22. Odpady komunalne zebrane na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne [Mg]					
Jednostka administracyjna	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina miejsko-wiejska Wyszków	5 567,180	7 511,37	8 083,17	8 161,72	7 867,18
Gmina wiejska Brańszczyk	660,98	1 445,80	1 508,36	1 832,96	1 499,59
Gmina wiejska Długosiodło	767,72 ¹⁾	816,38 ¹⁾	868,78 ¹⁾	966,68 ¹⁾	926,40 ¹⁾
Gmina wiejska Rząśnik	339,957	811,56	946,90	1 239,98	1 459,02
Gmina wiejska Somianka	544,22	816,6850	869,9950	907,69	1 105,82
Gmina wiejska Zabrodzie	396,83	1 105,67 ¹⁾	1 101,899	1 191,15	1 390,96 ¹⁾
powiat wyszkowski	8 276,887	12 507,465	13 379,104	14 300,18	14 248,97
Odpady zebrane selektywnie [Mg]					
Jednostka administracyjna	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina miejsko-wiejska Wyszków	2 748,60	1 201,080	987,8650	1 098,92	2 645,52
Gmina wiejska Brańszczyk	1 125,782	879,112	959,273	634,673	1 015,256
Gmina wiejska Długosiodło	347,39 ¹⁾	460,18 ¹⁾	446,13 ¹⁾	354,30 ¹⁾	427,26 ¹⁾
Gmina wiejska Rząśnik	794,62	411,91	429,985	614,013	846,638
Gmina wiejska Somianka	572,177	551,60	592,01	699,3335	889,53
Gmina wiejska Zabrodzie	244,22	602,10 ¹⁾	394,099	484,90	956,33 ¹⁾
powiat wyszkowski	5 832,789	4 105,982	3 809,362	3 886,1395	6 780,534
RAZEM	14 109,676	16 613,447	17 188,466	18 186,3195	21 029,504

¹⁾ dane GUS

Źródło: GUS, Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wyszków, Gminy Brańszczyk, Gminy Rząśnik, Gminy Somianka, Gminy Zabrodzie

Wymagane poziomy recyklingu i odzysku

Jednym z głównych celów wdrażanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi jest zrealizowanie obowiązków wynikających z dyrektyw unijnych, czyli osiągnięcie we wskazanym terminie odpowiedniego poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Gminy były zobowiązane osiągnąć w roku 2023 następujący poziom:

- przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej 35% wagowo.

Tabela 23. Wartości poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w gminach powiatu wyszkowskiego

Jednostka administracyjna	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych		
	Wymagany do osiągnięcia poziom w 2023 roku	Poziom osiągnięty przez Gminę w [%]	Status
Gmina miejsko-wiejska Wyszków	35%	23,46	Nieosiągnięty

Jednostka administracyjna	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych		
	Wymagany do osiągnięcia poziom w 2023 roku	Poziom osiągnięty przez Gminę w [%]	Status
Gmina wiejska Brańszczyk		36,34	Osiągnięty
Gmina wiejska Długosiodło		24,51	Nieosiągnięty
Gmina wiejska Rząśnik		50,12	Osiągnięty
Gmina wiejska Somianka		27,83	Nieosiągnięty
Gmina wiejska Zabrodzie		15,59	Nieosiągnięty

Źródło: UG Długosiodło, UG Rząśnik, UG Somianka, Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wyszów, Gminy Brańszczyk za rok 2023

Wyroby azbestowe

Na terenie powiatu wyszkowskiego według stanu na 31.12.2023 r. w Bazie Azbestowej wpisane jest jako zinwentaryzowane 50 304 240 kg wyrobów azbestowych, a do unieszkodliwienia pozostało 40 542 927 kg wyrobów azbestowych. Najwięcej zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych opisano w: gminie miejsko-wiejskiej Wyszów oraz gminie wiejskiej Somianka, natomiast najmniej w gminie wiejskiej Brańszczyk. Analogicznie najwięcej do unieszkodliwienia wyrobów azbestowych pozostało w gminie miejsko-wiejskiej Wyszów, natomiast najmniej w gminie wiejskiej Zabrodzie.

Tabela 24. Masa wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia na terenie gmin powiatu wyszkowskiego (stan na 31.12.2023 r.)

Masa wyrobów azbestowych		
Jednostka terytorialna	Zinwentaryzowane [kg]	Pozostałe do unieszkodliwienia [kg]
Gmina miejsko-wiejska Wyszów	12 405 797	9 513 742
Gmina wiejska Brańszczyk	6 049 186	5 025 994
Gmina wiejska Długosiodło	6 690 335	5 269 255
Gmina wiejska Rząśnik	7 784 732	6 739 884
Gmina wiejska Somianka	11 273 339	9 519 297
Gmina wiejska Zabrodzie	6 100 851	4 474 755

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Bazy Azbestowej

3.10 Zasoby przyrodnicze i formy ochrony przyrody

Obszar powiatu wyszkowskiego objęty jest ochroną prawną wynikającą z ustawy o ochronie przyrody. Ochrona przyrody oznacza ochronę wartości ekologicznych, naukowych, dydaktycznych, estetycznych oraz cech stanowiących o tożsamości przyrodniczej regionu. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336 ze zm.) elementami środowiska objętymi ochroną na podstawie w/w ustawy są następujące formy ochrony przyrody:

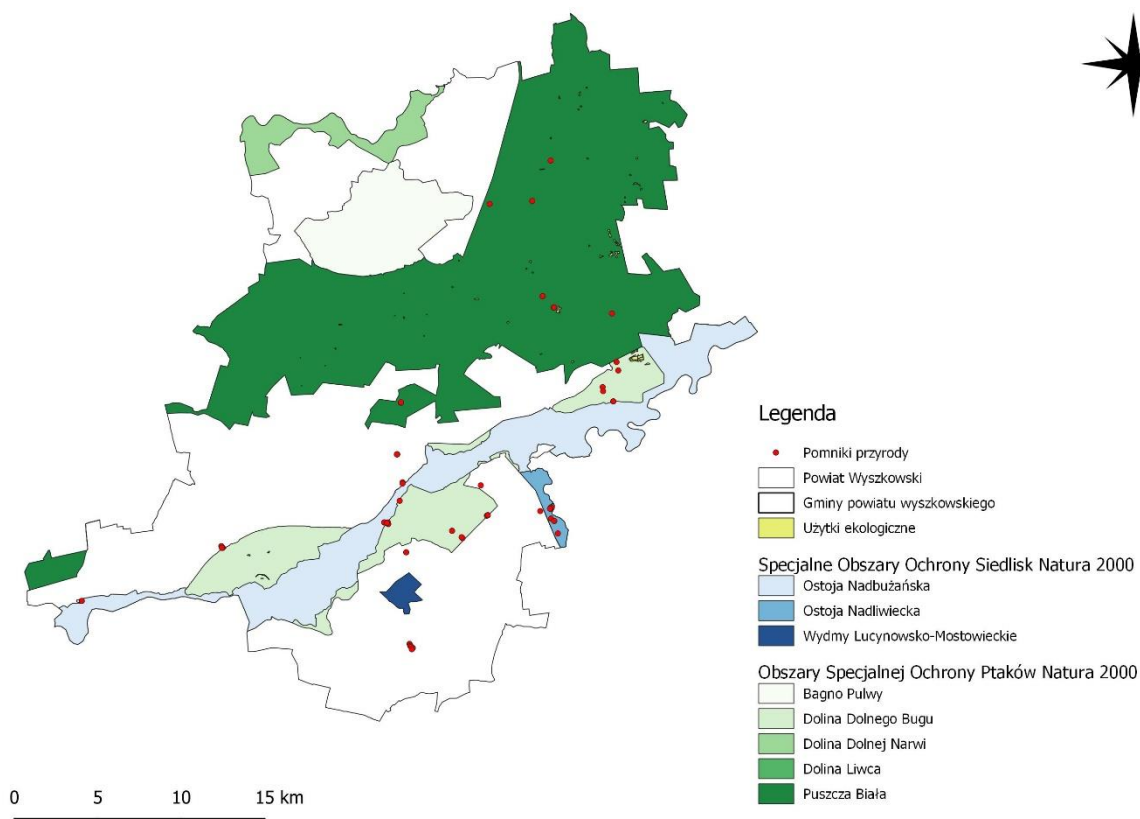
- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo – krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Każda z form spełnia inną rolę w polskim systemie ochrony przyrody i służy innym celom, dlatego charakteryzuje się odmiennym reżimem ochronnym oraz zakresem ograniczeń w użytkowaniu. Formy ochrony przyrody tworzą duży i zróżnicowany zespół środków pozwalających realizować ochronę przyrody, powstały w efekcie rozwoju naukowych podstaw ochrony przyrody i jej wieloletniej praktyki.

Na rycinie poniżej przedstawiono formy ochrony przyrody znajdujące się na terenie powiatu wyszkowskiego.

Rycina 7. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Obszary Natura 2000

Na terenie powiatu wyszkowskiego znajduje się 8 obszarów Natura 2000 (3 Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk, 5 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków). Tabela poniżej przedstawia te obszary wraz z ich charakterystyką.

Tabela 25. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu wyszkowskiego

Lp.	Nazwa	Data wyznaczenia w Polsce	Pow. [ha]	Kod	Rodzaj ochrony	Lokalizacja
1.	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) Data publikacji: 2008-01-15					

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Lp.	Nazwa	Data wyznaczenia w Polsce	Pow. [ha]	Kod	Rodzaj ochrony	Lokalizacja
	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 października 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nadbużańska (PLH140011) Data publikacji: 2023-11-06					
	Ostoja Nadbużańska	2023-11-21	46 036,74	PLH140011	Dyrektywa siedliskowa	Gmina Brańszczyk, Gmina Somianka, Gmina Zabrodzie, Gmina Wyszków
2.	Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE) Data publikacji: 2011-02-08					
	Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 września 2023 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Nadliwiecka (PLH140032) Data publikacji: 2023-10-02					
	Ostoja Nadliwiecka	2023-10-02	13 622,72	PLH140032	Dyrektywa siedliskowa	Gmina Wyszków
3.	Decyzja Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmująca, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2007) 5043) (2008/25/WE) Data publikacji: 2008-01-15					
	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie (PLH140013) Data publikacji: 2018-05-11					
	Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie	2018-05-26	300,48	PLH140013	Dyrektywa siedliskowa	Gmina Wyszków, Gmina Zabrodzie
4.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2004-10-21					
	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2007-09-28					
	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Data publikacji: 2011-02-04					
	Puszcza Biała	2004-11-05	83 779,74	PLB140007	Dyrektywa ptasia	Gmina Brańszczyk, Gmina Długosiodło, Gmina Rząśnik,

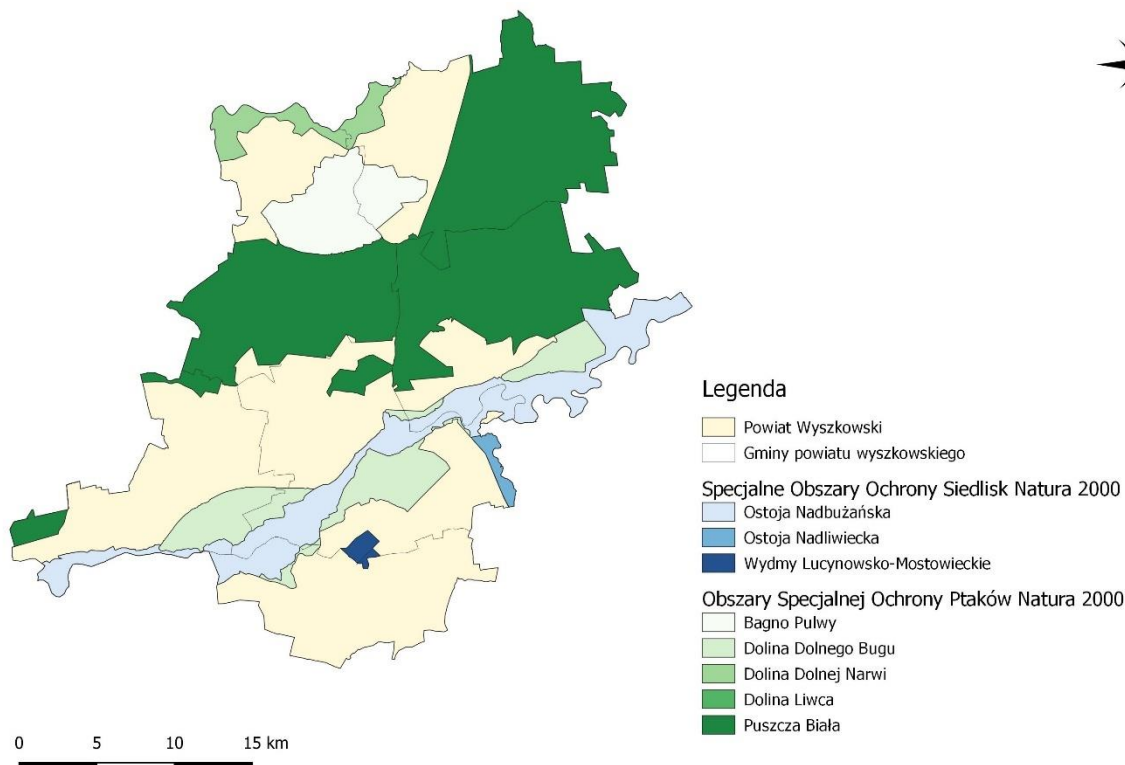
Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Lp.	Nazwa	Data wyznaczenia w Polsce	Pow. [ha]	Kod	Rodzaj ochrony	Lokalizacja
						Gmina Somianka, Gmina Wyszków
5.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2007-09-28 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2008-11-06 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Data publikacji: 2011-02-04					
	Dolina Dolnej Narwi	2007-10-13	26 527,92	PLB140014	Dyrektywa ptasia	Gmina Długosiodło, Gmina Rząśnik
6.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2004-10-21 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2007-09-28 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Data publikacji: 2011-02-04					
	Dolina Liwca	2004-11-05	27 431,51	PLB140002	Dyrektywa ptasia	Gmina Wyszków
7.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2004-10-21 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Data publikacji: 2007-09-28 Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Data publikacji: 2011-02-04					
	Dolina Dolnego Bugu	2004-11-05	74 309,92	PLB140001	Dyrektywa ptasia	Gmina Brańszczyk, Gmina Somianka, Gmina Wyszków, Gmina Zabrodzie
8.	Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Data publikacji: 2011-02-19					

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Lp.	Nazwa	Data wyznaczenia w Polsce	Pow. [ha]	Kod	Rodzaj ochrony	Lokalizacja
	Bagno Pulwy	2011-02-19	4 112,40	PLB140015	Dyrektywa ptasia	Gmina Długosiodło, Gmina Rząśnik

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Rycina 8. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie CRFOP

Plany zadań ochronnych

Plany zadań ochronnych są sporządzane i realizowane dla obszarów Natura 2000. Dokument powstaje w ciągu 6 lat od ustanowienia obszaru specjalnej ochrony ptaków lub zatwierdzenia przez Komisję Europejską obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty. Plan zadań ochronnych można stworzyć także dla obszaru zaproponowanego Komisji Europejskiej, jako mający znaczenie dla Wspólnoty. Dokument ten jest sporządzany na okres dziesięciu lat w formie zarządzenia i może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 zawiera:

- opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000,
- identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony,
- cele działań ochronnych,
- określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów,
 - uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000,
- wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Plany zadań ochronnych zostały opracowane dla następujących Obszarów Natura 2000:

- Ostoja Nadbużańska PLH140011: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011,
- Ostoja Nadliwiecka PLH140032: Zarządzenie nr 14 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 11 kwietnia 2023 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032,
- Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013: Zarządzenie nr 8 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 28 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie PLH140013,
- Puszcza Biała PLB140007: Zarządzenie nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 4 maja 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007,
- Dolina Dolnej Narwi PLB140014: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 23 kwietnia 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 25 maja 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnej Narwi PLB140014,
- Dolina Liwca PLB140002: Zarządzenie nr 12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 7 lipca 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002,
- Dolina Dolnego Bugu PLB140001: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 5 września 2014r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 oraz Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 2 sierpnia 2016r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001,

- Bagno Pulwy PLB140015: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 października 2016r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bagno Pulwy PLB140015.

Konwencja Ramsarska

Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, zwana Konwencją Ramsarską, została podpisana w Ramsarze 2 lutego 1971 r. Polska jest Stroną Konwencji od 22 marca 1978 r. Celem Konwencji Ramsarskiej jest ochrona i zrównoważone użytkowanie wszystkich mokradeł poprzez działania na szczeblu krajowym i lokalnym oraz współpracę międzynarodową. Działania te stanowią wkład w osiągnięcie zrównoważonego rozwoju na całym świecie.

Zgodnie z treścią Konwencji obszarami wodno-błotnymi są: "tereny bagien, błot i torfowisk lub zbiorniki wodne, tak naturalne jak i sztuczne, stałe i okresowe, o wodach stojących" lub "płynących, słodkich, słonawych lub słonych, łącznie z wodami morskimi, których głębokość podczas odpływu nie przekracza sześciu metrów". Strony Konwencji, w tym również Polska, zobowiązane są m.in. do:

- wyznaczenia odpowiednich obszarów w celu włączenia ich do listy obszarów wodno-błotnych o międzynarodowym znaczeniu,
- wdrożenia planowania mającego na celu ochronę obszarów wodno-błotnych umieszczonych na liście,
- racjonalnego użytkowania wszystkich mokradeł,
- współpracy międzynarodowej w zakresie wdrażania Konwencji.

Na terenie powiatu dla Obszarów Natura 2000 nie występują obszary wodno-błotne wyznaczone na mocy Konwencji Ramsarskiej.

Parki Narodowe

Na terenie powiatu wyszkowskiego nie występują parki narodowe.

Parki Krajobrazowe

Nadbużański Park Krajobrazowy im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego

Obszar o łącznej powierzchni 73 732,30 [ha], utworzony na mocy Rozporządzenia Nr 36/93 Wojewody Siedleckiego z dnia 30 września 1993 r. w sprawie utworzenia Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego – Dz. Urz. Woj. Siedleckiego Nr 8, poz. 166 z 28 października 1993 r. Obecnie obowiązującym aktem prawnym jest Uchwała Nr 121/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 listopada 2024 r. w sprawie Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego im. Wojciecha Bogumiła Jastrzębowskiego – Dz. Urz. z 2024 r. poz. 11349. Park krajobrazowy posiada wyznaczoną otulinę o łącznej powierzchni 38 555,6992 [ha]. Nadrzędnymi celami ochrony wartości przyrodniczych Parku są: zachowanie swobodnie meandrującej nizinnej rzeki Bug i jego doliny z dużą ilością starorzeczy i odnóg; zachowanie pozostałości dużych kompleksów leśnych, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych; zachowanie muraw psammofilnych i kserotermicznych oraz łągów nadrzecznych. Na Obszarze Parku Krajobrazowego ustanowiono plan ochrony oraz obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego – OSO Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000.

Obszary Chronionego Krajobrazu

Na terenie powiatu wyszkowskiego nie występują obszary chronionego krajobrazu.

Rezerваты przyrody

Na terenie powiatu wyszkowskiego nie występują rezerваты przyrody.

Użytki ekologiczne

Na terenie powiatu wyszkowskiego znajdują się 72 użytki ekologiczne. Łączna ich powierzchnia wynosi 83,760 [ha]. Najwięcej użytków ekologicznych (35) znajduje się w gminie wiejskiej Brańszczyk, natomiast najmniej (7) w gminie wiejskiej Somianka. W gminie Wyszów oraz gminie Zabrodzie nie występują użytki ekologiczne.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Rodzaje użytków ekologicznych na terenie powiatu wyszkowskiego: śródleśne oczka wodne, siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków, bagna, torfowiska, płaty nieużytkowanej roślinności, naturalne zbiorniki wodne, kępa drzew i krzewów. Tabela poniżej przedstawia użytki ekologiczne w poszczególnych jednostkach w powiecie wyszkowskim.

Tabela 26. Użytki ekologiczne na terenie powiatu wyszkowskiego

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba użytków ekologicznych	Powierzchnia [ha]
1	Gmina wiejska Brańszczyk	35	61,680
2	Gmina wiejska Długosiodło	19	14,08
3	Gmina wiejska Rząśnik	11	3,36
4	Gmina wiejska Somianka	7	4,64
5	Gmina Wyszów	0	0,0
6	Gmina wiejska Zabrodzie	0	0,0
Razem		72	83,760

Źródło: opracowanie własne na podstawie CRFOP

Pomniki przyrody

Pomnikami przyrody zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r., poz. 1336) są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie powiatu wyszkowskiego znajduje się 46 pomników przyrody. Wszystkie pomniki przyrody stanowią pojedyncze drzewa. Najwięcej pomników przyrody znajduje się w gminie miejsko-wiejskiej Wyszów (23 szt.), natomiast najmniej w gminie wiejskiej Długosiodło (3 szt.). W gminie wiejskiej Rząśnik nie występują pomniki przyrody.

Tabela 27. Pomniki przyrody na terenie powiatu wyszkowskiego

Lp.	Lokalizacja	Liczba pomników przyrody
1	Gmina miejsko-wiejska Wyszów	23
2	Gmina wiejska Brańszczyk	9
3	Gmina wiejska Zabrodzie	6
4	Gmina wiejska Somianka	5
5	Gmina wiejska Długosiodło	3
6	Gmina wiejska Rząśnik	0
Razem		46

Źródło: opracowanie własne na podstawie CRFOP

Korytarze ekologiczne

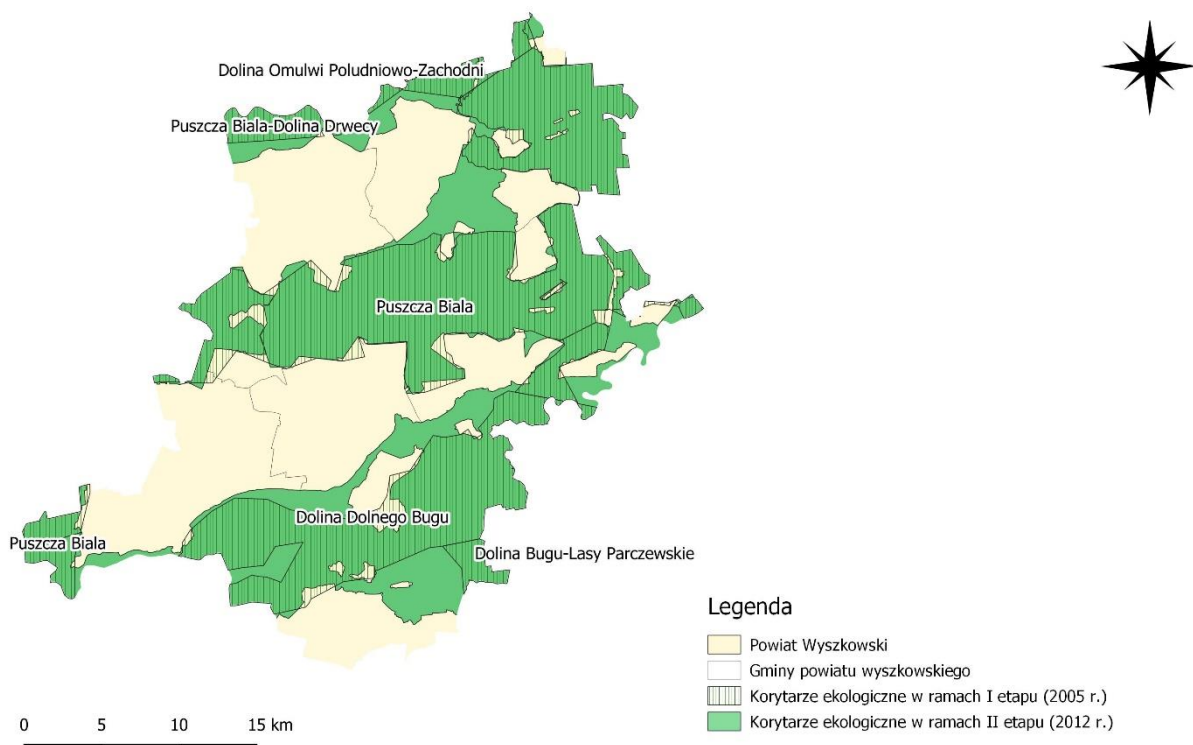
Zakład Badań Ssaków PAN w Białowieży (obecnie Instytut Biologii Ssaków) opracował mapę przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce. Wytyczenie odpowiednich map zostało podzielone na 2 etapy:

- etap I – w 2005 roku Ministerstwo Środowiska zleciło opracowanie mapy sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków,
- etap II – w 2011 roku wspólnie z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot (w ramach projektu ze środków EEA/EOG) została opracowana kompletna mapa korytarzy ważnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Na terenie powiatu wyszkowskiego w ramach etapu I (2005 r.) wyznaczono następujące korytarze:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- Dolina Omulwi Południowo-Zachodni (GKPnC-5A),
- Puszcza Biała-Dolina Drwęcy (GKPnC-1B),
- Puszcza Biała (GKPnC-1),
- Dolina Dolnego Bugu (GKPnC-2),
natomiast w ramach etapu II (2012 r.) wyznaczono korytarze:
- Lasy Ostrołęckie (KPnC-1C),
- Dolina Środkowej Narwi (GKPnC-23),
- Dolina Dolnego Bugu (GKPnC-4),
- Puszcza Biała (GKPnC-1).

Rycina 9. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

Lasy

Wskaźnik lesistości dla powiatu wyszkowski wynosił w 2023 roku – 33,9%. Największym wskaźnikiem lesistości w analizowanym roku charakteryzowała się gmina wiejska Brańszczyk – 46,20% oraz gmina wiejska Długosiodło – 39,90%, najmniejszym zaś gmina wiejska Somianka – 16,30%.

Tabela 28. Lesistość w gminach powiatu wyszkowskiego w roku 2023

Lp.	Jednostka terytorialna	Lesistość	Grunty leśne ogółem
		[%]	[ha]
1	Gmina wiejska Brańszczyk	46,20	7 938,87
2	Gmina wiejska Długosiodło	39,90	6 842,01
3	Gmina wiejska Rząśnik	38,40	6 548,91
4	Gmina miejsko-wiejska Wyszów	29,50	4 937,40
5	Gmina wiejska Zabrodzie	22,70	2 104,10
6	Gmina wiejska Somianka	16,30	1 953,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego przygotowano zestawienie powierzchni lasów na obszarze powiatu wyszkowskiego w latach 2019 – 2023. W roku 2019 ogólna powierzchnia lasów wyniosła

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

29 876,93 [ha], natomiast w roku 2020 było to już o 78,82 [ha] więcej. Z roku na rok rośnie również powierzchnia lasów publicznych, natomiast powierzchnia lasów publicznych gminnych oraz prywatnych wykazują tendencję sinusoidalną. W latach 2022-2023 powierzchnia lasów gminnych zmalała o 0,40 [ha]. Lasy ogółem obejmują lasy publiczne ogółem oraz lasy prywatne ogółem. Lasy publiczne gminne stanowią jedną z podgrup lasów publicznych.

Tabela 29. Powierzchnia lasów na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019 - 2023

Rok	Lasy ogółem [ha]	Lasy publiczne ogółem [ha]	Lasy publiczne gminne [ha]	Lasy prywatne ogółem [ha]
2019	29 876,93	21 927,93	48,98	7 949,00
2020	29 955,75	21 942,75	48,98	8 013,00
2021	29 690,92	21 943,92	47,84	7 747,00
2022	29 690,98	21 982,98	50,91	7 708,00
2023	29 689,62	22 002,62	50,51	7 687,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS

Tabela 30. Powierzchnie gruntów leśnych na terenie nadleśnictw w granicach powiatu wyszkowskiego

Nadleśnictwo	Powierzchnia gruntów [ha]				
	2019	2020	2021	2022	2023
	2 860,80	2 861,79	2 862,69	2 864,54	2 873,17
Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecki	Powierzchnia gruntów [ha]				
	2019	2020	2021	2022	2023
	2,57	2,57	2,57	2,57	2,57
Nadleśnictwo Pułtusk	Powierzchnia gruntów [ha]				
	2019	2020	2021	2022	2023
	1 440,87				
Nadleśnictwo Wyszków	Powierzchnia gruntów [ha]				
	2019	2020	2021	2022	2023
	18 176,41	18 189,25	18 189,42	18 230,64	18 242,18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Nadleśnictwa Drewnica, Nadleśnictwa Ostrów Mazowiecki, Nadleśnictwa Pułtusk, Nadleśnictwa Wyszków

Nadleśnictwo Drewnica

Zgodnie z Planem Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Drewnica na lata 2018-2027 wg stanu lasu w dniu 1 stycznia 2018, dominującymi typami siedliskowymi w nadleśnictwie są Bór świeży (Bśw) - 28%, Bór mieszany świeży (BMśw) - 20,8%, Bór mieszany wilgotny (BMw) - 20,3% oraz Las mieszany wilgotny (LMw) - 10,7%. W większości siedlisk gatunkiem panującym jest sosna z dużym udziałem brzozy. Na siedliskach lasowych gatunkiem ze znaczącym udziałem jest dąb a na bagiennych i łęgowych występuje olsza.³

Nadleśnictwo Ostrów Mazowiecka

Na terenie Nadleśnictwa gatunkiem panującym jest sosna pospolita (So). Powierzchnia gatunku panującego w 2023 roku wynosiła 2,57 ha. Dominującym typem siedliskowym jest bór mieszany świeży. Powierzchnia w 2023 roku wynosiła 1,25 ha natomiast wiek gatunku panującego określono na 73 lata.

Nadleśnictwo Pułtusk

Struktura gatunkowa i wiekowa z podziałem na leśnictwa:

- leśnictwo Zatory: pow. 446,86 ha, gat. panujący: sosna pospolita (So) - 90%; dąb (Db) - 5%; olsza czarna (OI) - 3%; brzoza (Brz) - 1%,

³ Plan Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Drewnica na lata 2018-2027 wg stanu lasu w dniu 1 stycznia 2018, 2018, s.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- leśnictwo Dąbrowa: pow. 427,76 ha, gat. panujący: sosna pospolita (So) - 74%; olsza czarna (Ol) - 16%; dąb (Db) - 8%; brzoza (Brz) - 1%,
- leśnictwo Pniewo: pow. 566,25 ha, gat. panujący: sosna pospolita (So) - 91%; dąb (Db) - 4%; olsza czarna (Ol) - 2%; modrzew (Md) - 1%; brzoza (Brz) - 1%; inne - 1%.

Typy siedliskowe lasów:

- leśnictwo Zatory: Bór świeży (Bśw) - 62,1%; Bór mieszany świeży (BMśw) - 22,74%; Las mieszany świeży (LMśw) - 5,14%; Bór suchy (Bs) - 3,25%; inne - 6,87%,
- leśnictwo Dąbrowa: Bór mieszany świeży (BMśw) - 34,2%; Las mieszany świeży (LMśw) - 23,23%; Las świeży (Lśw) - 13,41%; Las mieszany wilgotny (LMw) - 8,03%; Las wilgotny (Lw) - 7,32%; las łąkowy bagienny (OIJ) - 7,2%; inne - 6,61%,
- leśnictwo Pniewo: Bór mieszany świeży (BMśw) - 47,94%; Las mieszany świeży (LMśw) - 24,45%; Bór świeży (Bśw) - 19,05%; Las świeży (Lśw) - 4,8%; inne - 3,76%.

Nadleśnictwo Wyszów

Struktura gatunkowa:

- sosna pospolita (So) - 88%,
- olsza czarna (Ol) - 7,1%,
- dąb (Db) - 3,7%,
- brzoza (Brz) - 0,7%,
- świerk (Św) - 0,5%.

Struktura wiekowa:

- 1-20: 13,4%,
- 21-40: 9,2%,
- 41-60: 17,4%,
- 61-80: 22,3%,
- 81-100: 24,1%,
- 101-120: 4,3%,
- >121: 0,6%,
- klasy do odnowienia (KO), klasy do odnowienia lub do budowy przerębowej (KDO), klasy kwalifikujące się do przebudowy pełnej dla których określa się jakość techniczną drzew w drzewostanach (BP): 6,9%,
- pow. leśna niezalesiona: 1,8%.

Typy siedliskowe lasów:

- Bór mieszany świeży (BMś): 33,1%,
- Las mieszany świeży (LMś): 28,4%,
- Bór świeży (Bśw): 20,9%,
- Las świeży (Lśw): 5,9%,
- Olsy jesionowe (OIJ): 3,6%,
- Las mieszany wilgotny (LMw): 3,5%,
- Las wilgotny (Lw): 1,9%,
- Olsy (Ol): 1,7%,
- Bór mieszany wilgotny (BMw): 1,0%,
- Bór suchy (Bs): 0,1%.

Tereny zieleni urządzonej

Obszary zieleni urządzonej stanowią 0,16% powierzchni całego powiatu wyszkowskiego. W tabeli poniżej przedstawiono charakterystykę zieleni urządzonej w gminach powiatu wyszkowskiego.

Tabela 31. Zieleń urządzone na terenie powiatu wyszkowskiego w 2023 roku

Gmina	parki spacerowo – wypoczynkowe		zieleńce		zieleń uliczna	tereny zieleni osiedlowej	cmentarze	
	obiekty [szt.]	pow. [ha]	obiekty [szt.]	pow. [ha]	pow. [ha]	pow. [ha]	obiekty [szt.]	pow. [ha]
	2023		2023		2023	2023	2023	
Gmina miejsko-wiejska Wyszków	1	7,50	7	4,21	12,08	32,84	5	15,80
Gmina wiejska Brańszczyk	0	0,0	0	0,0	0,20	0,20	2	4,40
Gmina wiejska Długosiodło	0	0,0	1	0,50	1,00	0,13	1	2,00
Gmina wiejska Rząśnik	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	3	7,00
Gmina wiejska Somianka	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	4	2,30
Gmina wiejska Zabrodzie	0	0,0	2	0,90	0,0	0,0	2	2,10
Powiat łącznie	1	7,50	10	5,61	13,28	33,17	17	33,60

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.11 Zagrożenia poważnymi awariami

Ochrona środowiska przed poważną awarią oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska. W zakresie przeciwdziałania poważnym awariom do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska zgodnie z art. 29 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 425) należy:

- kontrola podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
- badanie przyczyn powstawania oraz sposobów likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska,
- prowadzenie rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii i o dużym ryzyku wystąpienia awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska.

W przypadku wystąpienia poważnej awarii lub zdarzeń o znamionach poważnej awarii Inspekcja Ochrony Środowiska współdziała w akcji ich zwalczania z organami właściwymi do jej prowadzenia (głównie Państwową Strażą Pożarną ale również OSP) oraz sprawuje nadzór nad usuwaniem skutków tych awarii.

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.), mówiąc o:

a) „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.

b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”. Jak wynika z definicji poważnej awarii, jej źródłami mogą być:

- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych,

W celu przeciwdziałania poważnym awariom organy Inspekcji Ochrony Środowiska:

- prowadzą kontrole podmiotów, których działalność może stanowić przyczynę powstania poważnej awarii,
- prowadzą szkolenia dla organów administracji oraz podmiotów, tj. prowadzący zakład o zwiększonym ryzyku lub zakład o dużym ryzyku,

- badają przyczyny powstawania oraz sposoby likwidacji skutków poważnych awarii dla środowiska,
- prowadzą rejestr zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku, w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska,
- prowadzą rejestr poważnych awarii.

Zgodnie z danymi WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ostrołęce na terenie powiatu wyszkowskiego, obecnie oraz w latach 2019-2023 nie istniały żadne zakłady określane mianem Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) oraz Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR).

3.12 Zabytki i dobra materialne

Duchowe dziedzictwo kulturowe na obszarze Powiatu Wyszowskiego przedstawiają miejsca upamiętniające szczególne wydarzenia historyczne oraz istniejące miejsca kultu religijnego. Na terenie powiatu wyszkowskiego występują wykopaliska archeologiczne oraz zabytki ruchome i nieruchome. Znajdują się tu również 52 zabytki objęte ochroną konserwatorską.

- Gmina Brańszczyk 1. Brańszczyk - park zabytkowy nr wpisu do rejestru zab. A- 441, 2. Brańszczyk cmentarz parafialny nr wpisu do rejestru zab. A- 552, 3. Poręba cmentarz parafialny nr wpisu do rejestru zab. A- 555,
- Gmina Długosiodło 1. kościół parafialny z wyposażeniem wnętrza nr rej. A- 431, 2. Bosewo Stare - młyn wodny nr rej. A- 455, Bosewo Stare chałupa drewniana nr rej. A- 584,
- Gmina Rząśnik 1. Porządzie kościół parafialny z wyposażeniem nr rej. A- 521, 2. Lubiel Nowy zespół kościoła parafialnego nr rej. A- 608 z dnia r. z wyposażeniem 3. Lubiel Stary - Ślady osady z okresu wpływów rzymskich nr decyzji 961/79 z dnia Lubiel Stary cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich nr decyzji 962/80 z dnia Lubiel Nowy cmentarz parafialny rzymsko katolicki nr rej. A - 563,
- Gmina Somianka 1. Barcice drewniany kościół filialny nr rej. A- 425 z wyposażeniem 2. Barcice cmentarz parafialny nr rej. A- 549, 3. Kręgi park zabytkowy nr rej. A-420, 4. Popowo Kościelne kościół parafialny nr rej. A- 391, 5. Popowo Kościelne plebania nr rej. A- 619, 6. Popowo Kościelne cmentarz parafialny nr rej. A- 553, 7. Popowo Kościelne cmentarz żydowski nr rej. A- 575, 8. Popowo Kościelne - zespół dworski nr rej. A- 391, 9. Popowo Kościelne park zabytkowy nr rej. A-391, 10. Kręgi pałac nr rej. A- 420, 11. Suwin wiatrak nr rej. A- 460, 12. Somianka dwór nr rej. A- 609 z dnia r. 13. Somianka oficyna dworska nr rej. A- 610, 14. Skorki park zabytkowy nr rej. A- 515, 15. Mystkowiec park zabytkowy nr rej. A- 578 z dnia r. 16. Janki park zabytkowy nr rej. A- 579,
- Gmina Wyszaków 1. Wyszaków - kościół parafialny nr rejestru A-421. z wyposażeniem, 2. Wyszaków park zabytkowy z XIX wieku nr rejestru A-516, 3. Wyszaków najstarsza część cmentarza parafialnego nr rejestru A-536, 4. Kamieńczyk kościół parafialny nr rejestru A-435 z wyposażeniem, 5. Halin dwór nr rejestru A- 497, 6. Halin park zabytkowy nr rejestru A- 497, 7. Rybienko zespół pałacowo-parkowy nr rejestru A-378, 8. Rybienko kościół parafialny- nr rejestru A- 293, 9. Rybienko willa murowana nr rejestru A- 414, 10. Rybienko park zabytkowy nr rejestru A-378, 11. Olszanka - park zabytkowy nr rejestru A- 577, 12. Deskurów ślady osady wczesnośredniowiecznej nr decyzji 909/68, 13. Skuszew osada wczesnośredniowieczna nr decyzji 293, 14. Skuszew osada wczesnośredniowieczna nr decyzji 294, 15. Deskurów osada wczesnośredniowieczna nr decyzji 295,
- Gmina Zabrodzie 1. Niegów kościół parafialny nr rej. A- 477 z wyposażeniem, 2. Niegów dwór nr rej. A- 509, 3. Niegów park zabytkowy nr rej. A- 509, 4. Niegów cmentarz parafialny nr rej. A- 531, 5. Niegów aleja klonowa nr rej. A- 509, 6. Dębinki zespół pałacowo-parkowy nr rej. A- 406, 7. Dębinki budynki gospodarcze nr rej. A- 406, 8. Dębinki park zabytkowy nr rej. A- 406, 9. Laskowo-Głuchy dwór drewniany nr rej. A- 392, 10. Lasków Głuchy park zabytkowy nr rej. A- 392.

Powiat Wyszowski posiada bogate zasoby dziedzictwa kulturowego oparte o ważne i historyczne obiekty zabytkowe. Większość z nich wymaga przeprowadzenia prac rewitalizacyjnych oraz naprawczych tak, aby umożliwić jak najdłuższe zachowanie pierwotnych walorów wizualizacyjnych i wartości historycznej. Obiekty zabytkowe o istotnym znaczeniu dla regionu zostały wpisane do rejestru zabytków, który na terenie

województwa mazowieckiego prowadzi zgodnie z kompetencjami Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków.

4 Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Wyszowskiego

4.1 Cele ochrony środowiska wyznaczone z POŚ dla Powiatu Wyszowskiego

Zachowanie i odtwarzanie bioróżnorodności, promowanie odnawialnych źródeł energii oraz minimalizacja negatywnego wpływu działalności człowieka na przyrodę, w celu zapewnienia zdrowego i przyjaznego środowiska dla przyszłych pokoleń.

Cel I Poprawa jakości powietrza

Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii

Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków

Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie

Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu

Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu

Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko

Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód

Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód

Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód

Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodzią

Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej

Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej

Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin

Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji - VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego

Kierunek interwencji - VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych

Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów

Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu

Kierunek interwencji - IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej

Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Kierunek interwencji- IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody

Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami

Kierunek interwencji - X.1 .Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska

4.2 Problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 o ochronie przyrody określone w POŚ dla Powiatu Wyszowskiego

Pod każdą z charakterystyk dziesięciu obszarów interwencji przeprowadzona została analiza SWOT, mająca na celu określenie największych zagrożeń środowiska, słabych i mocnych stron istniejącego stanu środowiska oraz wskazanie dążeń w tych obszarach i szans na jego poprawę.

Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska w Powiecie Wyszowskim i przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 32 Problemy ekologiczne w Powiecie Wyszowskiego

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym.	Rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii, Wymiana indywidualnych źródeł ciepła, Budowanie świadomości ekologicznej wśród społeczeństwa, w tym promowanie wśród mieszkańców alternatywnych źródeł energii w ramach funduszy UE, Kontrole WIOŚ pod kątem spalania odpadów.
Hałas	Brak pomiarów natężenie hałasu, Zbyt duży udział indywidualnego transportu samochodowego w całości transportu na terenie Powiatu.	Pomiary natężenia hałasu, Stałe modernizacje i rozbudowa dróg, Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, Rozwój i pielęgnacja zieleni miejskiej, w tym zadrzewień, zakrzewień przydrożnych, które pełnią funkcję izolacyjną, Budowa infrastruktury dróg gminnych na nowo powstających osiedlach mieszkaniowych.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Występowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi, Kontrola obecnych oraz potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
Zanieczyszczenia wód	Zły stan wód powierzchniowych, Występowanie obszarów zagrożonych powodzią.	Propagacja rolnictwa ekologicznego, Stała kontrola miejsc nielegalnego odprowadzenia zanieczyszczeń do wód.
Ochrona gleb	Brak punktu monitoringu chemizmu gleb na terenie Powiatu, Zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego, Przekształcenia gleb spowodowane antropopresją, Powstawanie dzikich wysypisk śmieci, Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.	Rozwój rolnictwa ekologicznego, Promocja dobrych praktyk rolniczych rolnictwa ekologicznego, Zwiększenie skali rekultywacji gleb, zdegradowanych i zdewastowanych.
Ochrona przyrody	Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska, Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska.	Monitoring obszarów chronionych, Powstanie nowych miejsc zieleni miejskiej, Edukacja ekologiczna mieszkańców i promocja walorów przyrodniczych Powiatu, Tworzenie nowych form ochrony przyrody i dbałość o istniejące, Bieżąca pielęgnacja i monitoring stanu zieleni w mieście, w tym pomników przyrody.
Gospodarka odpadami komunalnymi	Duża ilość odpadów zmieszanych w całości wytwarzanych opadów, Wyroby zawierające azbest.	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwego postępowania z odpadami, Usuwanie i utylizacja azbestu z terenu Powiatu, Wdrażanie i upowszechnianie wśród społeczności lokalnej nawyku selektywnej zbiórki odpadów.
Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	Transport substancji niebezpiecznych przez tereny zabudowane, Naruszenia prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadowej,	Wspieranie jednostek OSP poprzez doposażanie w niezbędny sprzęt, szkoleń na wypadek wystąpienia poważnej awarii, Monitoring tras transportu drogowego.
Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Małe zainteresowanie społeczeństwa udziałem w konsultacjach.	Kształtowanie świadomości ekologicznej i poszanowania dla środowiska przyrodniczego mieszkańców Powiatu, Prowadzenie działań związanych z edukacją dla zrównoważonego rozwoju, Promowanie materiałów/wydawnictw w zakresie edukacji ekologicznej,

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
		Promowanie postaw opartych na idei zrównoważonej i odpowiedzialnej konsumpcji.
Działania systemowe w ochronie środowiska	Brak faktycznego zaangażowania w optymalizowanie działań na rzecz środowiska, wynikający w dużym stopniu z braku zrozumienia koncepcji systemu zarządzania środowiskiem, Instrumentalne traktowanie systemu przez zainteresowane strony np. przedsiębiorców zarządzania środowiskowego ukierunkowane jedynie na uzyskanie certyfikatu, Brak skutecznych mechanizmów stymulujących uczestnictwo przedsiębiorstw i instytucji w systemach zarządzania środowiskowego, Problemy z ustaleniem sprawcy za szkody w środowisku.	Zachęcanie i upowszechnianie zastosowania systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach oraz innych instytucjach, Promowanie systemów zarządzania środowiskowego, Zachęcanie społeczeństwa do opiniowania projektów oraz udziału w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska, Odpowiedzialność za szkody w środowisku zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, Zapobieganie powstawaniu i usuwanie szkód w środowisku.

5 Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne i skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

W Programie Ochrony dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku wyznaczono dziesięć celów w obszarach interwencji. Dla każdego celu wyznaczono kierunki interwencji, których osiągnięcie będzie możliwe poprzez odpowiednie realizację konkretnych działań.

W trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić szczególne aspekty oddziaływania na środowisko. Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano wszystkie zaplanowane zadania zarówno inwestycyjne jak i pozainwestycyjne, które zostały przedstawione w harmonogramie. Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją Programu może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań.

Próbę identyfikacji i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań poszczególnych zadań na środowisko dokonano w tabeli uwzględniając:

- pozytywne / negatywne lub brak oddziaływania, a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:
- bezpośrednie / pośrednie,
- krótkoterminowe / średnioterminowe / długoterminowe,
- stałe / chwilowe,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

– wtórne/ skumulowane.

Ocena została dokonana na podstawie symulacji i przewidywanych skutków realizacji konkretnych działań na poszczególne elementy:

1. Obszary Natura 2000: Ostoja Nadbużańska, Ostoja Nadliwiecka, Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie, Puszcza Biała, Dolina Dolnej Narwi, Dolina Liwca, Dolina Dolnego Bugu, Bagno Pulwy.
2. Nadbużański Park Krajobrazowy,
3. Użytki ekologiczne,
4. Pomniki przyrody,
5. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
6. Ludzie,
7. Woda,
8. Powietrze i klimat,
9. Powierzchnia ziemi,
10. Krajobraz,
11. Zasoby naturalne,
12. Zabytki i dobra materialne.

Analizując zestawienie przedstawione w poniższej tabeli należy pamiętać, że dokonana ocena z uwagi na ogólny charakter analizowanego POŚ w dużej mierze ma charakter czysto teoretyczny – dlatego też przy opisach znaczących oddziaływań celowo używane jest określenie „prawdopodobnie”. W ocenie tej, nie wartościowano wielkości poszczególnych oddziaływań tylko analizowano możliwość ich wystąpienia.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w *Programie* przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z planowanych zadań inwestycyjnych wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

Jako oddziaływanie negatywne należy rozumieć takie oddziaływanie, które prowadzi do ujemnych skutków, pomniejsza wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne, powodujące szkody w środowisku oraz te, które stwarzają zagrożenie dla środowiska.

Oddziaływania pozytywne to takie, których realizacja prowadzi do poprawy stanu środowiska.

W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny i pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przyznanie takiej oceny nie oznacza, że oddziaływanie takie zawsze wystąpią oraz że oddziaływanie pozytywne zawsze będzie miało większą, mniejszą lub taką samą wartość jak oddziaływanie negatywne.

W niniejszej analizie określono również wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania. W rzeczywistości trudno jest znaleźć przypadek, gdy brak jest jakichkolwiek oddziaływań. Zawsze można określić powiązania, które będą wpływać negatywnie lub pozytywnie na dany komponent środowiska. Lecz w celu uproszczenia i przedstawienia braku zauważalnego oddziaływania zaplanowanego zadania na środowisko wprowadzono wskaźnik brak zauważalnego oddziaływania.

Objaśnienia:

	Oddziaływanie pozytywne
	Oddziaływanie negatywne
	Oddziaływanie zarówno pozytywne jak i negatywne
	Brak zauważalnego oddziaływania
B	Oddziaływanie bezpośrednie
P	oddziaływanie pośrednie
W	oddziaływanie wtórne
skum.	Oddziaływanie skumulowane

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

>	oddziaływanie krótkoterminowe
>>	oddziaływanie średnioterminowe
>>>	oddziaływanie długoterminowe
<->	oddziaływanie stałe
0	oddziaływanie chwilowe

Tabela 33. Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Obszar interwencji – Ochrona klimatu i jakości powietrza													
Cel I Poprawa jakości powietrza													
Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii													
I.1.1.	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie Powiatu	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->		
I.1.2.	Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych	>, >>> P, B 0, <->	>>> P <->	>>> P <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	
I.1.3.	Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność gmin	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->	>, >>> B <->		
I.1.4.	Wsparcie osób fizycznych i prawnych w zakresie instalacji OZE	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->				
I.1.5.	Zapisy antysmogowe w opracowywanych dokumentach planistycznych, w szczególności	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->				

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planie gospodarki niskoemisyjnej												
<i>Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków</i>													
I.2.1.	Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu	>>> P 0, <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P, B <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	
I.2.2.	Wymiana urządzeń wykorzystujących paliwa stałe na ogrzewanie ekologiczne niepowodujące nadmiernej emisji zanieczyszczeń	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P, B <->		>>> P <->			>>> P <->	
I.2.3.	Opracowanie i wdrożenie „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” oraz „Planów	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P, B <->		>>> P <->			>>> P <->	

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Gospodarki Niskoemisyjnej”												
Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie													
I.3.1.	Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie racjonalnego gospodarowania energią	>>> P <->	>>> P <->			>>> P <->	>>> B <->	>>> P <->	>, >>> B <->				
I.3.2.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych	>>> P 0, <->				>>> P <->	>>> P, B <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	
I.3.3.	Termomodernizacja budynków jednorodzinnych	>>> P 0, <->				>>> P <->	>>> P, B <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	
I.3.4.	Kontrola palenisk domowych pod kątem zgodności z Uchwałą Antysmogową	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P, B <->					>>> P <->	
I.3.5.	Pomoc w pozyskaniu dofinansowania na wymianę kotłów grzewczych poprzez	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P, B <->					>>> P <->	

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	pomoc mieszkańców w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie na wymianę kotłów i termomodernizację												
I.3.6.	Wymiana oświetlenia tradycyjnego na energooszczędne, wymiana urządzeń gospodarstwa domowego na energooszczędne	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P, B <->					>>> P <->	
I.3.7.	Wybieranie energooszczędnych źródeł oświetlenia i sprzętów biurowych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P, B <->					>>> P <->	
I.3.8.	Modernizacja systemu oświetlenia ulicznego na energooszczędne	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->					>>> P <->	
I.3.9.	Infrastruktura do ładowania pojazdów elektrycznych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->					>>> P <->	
Obszar interwencji – Zagrożenia hałasem													
Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu													
Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu													

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
II.1.1.	Uwzględnianie standardów akustycznych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->				
II.1.2.	Wspieranie realizacji inwestycji wpływających na zmniejszenie uciążliwości hałasu komunikacyjnego (budowa obwodnic, budowa i modernizacja dróg, budowa ekranów akustycznych, wymiana taboru na tabor o lepszych parametrach akustycznych).	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->				
II.1.3.	Budowa drogi powiatowej nr 4414W na docinku Wyszków-Rybno-Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi)	>>> P <->				>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
II.1.4.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo	>, >>> P, B 0, <->				>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->
II.1.5.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszków (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW 618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem)	>>> P <->				>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->	>, >>> P, B 0, <->
II.1.6.	Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych	>>> P, B <->			>, >>> P, B 0, <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		
II.1.7.	Kontrole w zakresie dopuszczalnych norm emisji hałasu komunikacyjnego					>>> P <->	>>> P <->						
Obszar interwencji – Pola elektromagnetyczne													
Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych													
Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko													
III.1.1.	Wprowadzenie do planów					>>> P	>>> P						

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi					<->	<->						
III.1.2.	Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego					>>> P <->	>>> P <->						
III.1.3.	Edukacja mieszkańców na temat rzeczywistej skali zagrożenia emisją pól elektromagnetycznych					>>> P <->	>>> P <->						
Obszar interwencji – Gospodarowanie wodami													
Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych													
Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód													
IV.1.1.	Upowszechnienie zasad Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie prawidłowego stosowania i przechowywania środków ochrony roślin oraz ograniczanie ich złego wpływu na wody	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	powierzchniowe i podziemne												
<i>Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód</i>													
IV.2.1.	Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie racjonalnej gospodarki wodami i jej ochrony przed zanieczyszczeniem	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
<i>Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód</i>													
IV.3.1.	Monitoring wód powierzchniowych i podziemnych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
IV.3.2.	Bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych	>>> P, B <->	>>> P, B <->			>>> P, B <->	>>> P <->	>>> P, B 0, <->			>>> P <->		
IV.3.3.	Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymania zapisów decyzji administracyjnych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->
IV.3.4.	Zwiększenie zdolności wód opadowych						>>> P <->	>>> P <->					
<i>Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodzią</i>													
IV.4.1.	Ochrona przed powodzią na terenie	>>> P	>>> P				>>> P	>>> P					

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Powiatu realizowana jest poprzez utrzymanie cieków oraz budowli hydrotechnicznych znajdujących się na nich, administrowanych przez PGW WP, we właściwym stanie technicznym	<->	<->				<->	<->					
Obszar interwencji – Gospodarka wodno-ściekowa													
Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej													
Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej													
V.1.1.	Stała kontrola zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków, sposobu pozbywania się nieczystości ciekłych przez mieszkańców	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->					
V.1.2.	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków						>>> P <->	>>> P <->					

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
V.1.3.	Dotacje celowe na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków i zbiorników bezodpływowych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->	>>> P <->					
V.1.4.	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	>, >>> B, P 0, <->	>>> P <->	>>> P <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B 0, <->	>, >>> B 0, <->		>, >>> B 0, <->			
V.1.5.	Przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P, B 0, <->	>>> P, B <->		>>> P, B <->			
V.1.6.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	>, >>> B, P 0, <->	>>> P <->	>>> P <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B, P 0, <->	>, >>> B 0, <->	>, >>> B 0, <->		>, >>> B 0, <->			
V.1.7.	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody						>>> P 0, <->	>>> P 0, <->					
Obszar interwencji – Zasoby geologiczne													
Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż													
Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin													
VI.1.1.	Wydawanie koncesji i kontrola wydanych koncesji						>>> P <->					>>> P <->	
VI.1.2.	Uwzględnianie ochrony złóż kopalin w opracowaniach planistycznych						>>> P <->					>>> P <->	

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
Obszar interwencji – gleby													
Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi													
Kierunek interwencji - VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo													
VII.1.1.	Minimalizacja negatywnego wpływu działalności rolniczej na stan gleb poprzez wdrażanie Zasad Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie ochrony gleb użytkowanych rolniczo – szkolenia, pokazy, porady i informacje w zakresie: dostosowania do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu. Technologia produkcji					>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->				

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	rolnej z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska i klimatu												
VII.1.2.	Wspieranie i promocja gospodarstw ekologicznych					>>> P <->	>>> P <->			>>> P <->			
Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego													
VII.2.1.	Wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego konieczności ochrony gleb klasy I-III i racjonalnego gospodarowania ich zasobami					>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
VII.2.2.	Kontynuacja i rozwój monitoringu środowiska glebowego	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
VII.2.3.	Ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze					>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
Kierunek interwencji – VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych													

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
VII.3.3.	Rekultywacja obszarów zdegradowanych					>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
Obszar interwencji – Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów													
Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami													
Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów													
VIII.1.1.	Kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie wytwarzania, zbierania, transportu i przetwarzania odpadów						>>> P <->			>>> P <->			
VIII.1.2.	Coroczne opracowanie Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi						>>> P <->			>>> P <->			
VIII.1.3.	Usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest						>>> P <->		>>> P <->	>>> P <->			
VIII.1.4.	Utrzymanie PSZOK						>>> P <->			>>> P <->			
VIII.1.5.	Budowa i modernizacja PSZOK						>>> P <->			>>> P <->			

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
VIII.1.6.	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->			>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->			
VIII.1.7.	Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat prawidłowej gospodarki odpadami komunalnych						>>> P <->			>>> P <->			
Obszar interwencji – Zasoby przyrody													
Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu													
Kierunek interwencji - IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej													
IX.1.1.	Bieżące utrzymanie zieleni urządzonej na terenie Powiatu	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->						
IX.1.2.	Nowe nasadzenia drzew i krzewów, zakładanie zieleni osiedlowej					>>> P <->	>>> P <->						
Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów													
IX.1.1.	Melioracje agrotechniczne, w tym: rozdrabianie pozostałości pożębrowych, usuwanie podszytów – jako prace przygotowujące					>>> P <->	>>> P <->						

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	do pozyskiwania drewna												
IX.1.2.	Zabiegi z zakresu ochrony lasu (odnowienia, przebudowa stanu, pielęgnacja upraw, dokarmianie zwierząt)	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->						
IX.1.3.	Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		
IX.1.4.	Budowa i utrzymanie infrastruktury leśnej	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->						
IX.1.5.	Ochrona PPOŻ., budowa dróg pożarowych, oraz monitoring występowania szkodników w lasach	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->						
IX.1.6.	Opracowanie projektów Uproszczonych Planów Urządzenia Lasów					>>> P <->	>>> P <->						
<i>Kierunek interwencji - IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody</i>													
IX.3.1.	Uwzględnienie znaczenia ochrony różnorodności	>>> B <->	>>> B <->	>>> B <->	>>> B <->	>>> P <->	>>> P <->						

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	biologicznej oraz form ochrony przyrody i obszarów cennych przyrodniczo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego												
IX.3.2.	Opracowanie projektów planów ochrony dla obszarów Natura 2000	>>> P <->				>>> P <->	>>> P <->						
IX.3.3.	Zagospodarowanie terenów przy placówkach opiekuńczo-wychowawczych					>>> P <->	>>> P <->						
IX.3.4.	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystycznej						>>> P <->						
IX.3.5.	Promowanie rozwoju turystyki i rekreacji w obrębie terenów cennych przyrodniczo	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->	>>> P <->		>>> P <->						
Obszar interwencji – Zagrożenia poważnymi awariami													
Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami													
Kierunek interwencji - X. 1 .Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska													

Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
X.1.1.	Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych, w tym transportu materiałów niebezpiecznych						>>> P <->						
X.1.2.	Kontrole zakładów mogących mieć negatywny wpływ na stan środowiska i bezpieczeństwa mieszkańców						>>> P <->						
X.1.3.	Zakup sorbentów i neutralizatorów oraz środków pianotwórczych						>>> P <->						
X.1.4.	Utrzymanie jednostek OSP oraz wsparcie w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych, zapobiegania i przeciwdziałania poważnym awariom						>>> P <->						

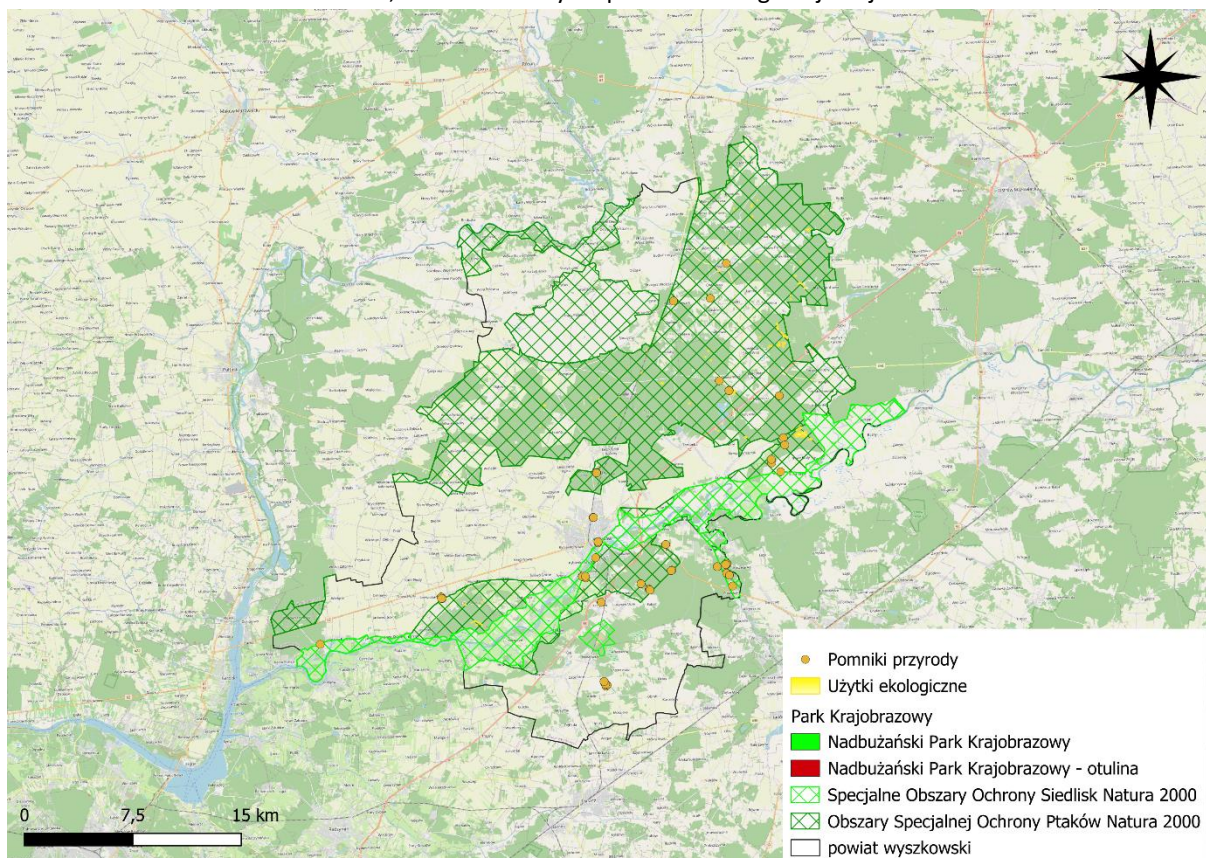
Lp.	Opis działania/ przedsięwzięcia	Przewidziane znaczące oddziaływanie (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne) na poszczególne komponenty											
		Obszary Natura 2000	Park Krajobrazowy	Użytki ekologiczne	Pomniki przyrody	Różnorodność biologiczna	Ludzie	Woda	Powietrze i klimat	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	oraz zagrożeniom środowiska i zdrowia człowieka wynikającym z nadzwyczajnych zdarzeń												
X.1.5.	Edukacja społeczeństwa na wypadek wystąpienia poważnych awarii						>>> P <->						

Na podstawie powyższej tabeli określono działania inwestycyjne, które mogą wpływać negatywnie na środowisko a w szczególności na obszary chronione. Dla każdego z tych zadań przygotowano krótki opis oraz dokumentację graficzną.

Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.)

Tego typu inwestycje lokowane są najczęściej na terenach wolnych od jakiegokolwiek zabudowy, odpowiednio nasłonecznionych i położonych korzystnie. Zgodnie z prawnymi wymogami farma może powstać jedynie na terenie o IV lub niższej klasie ziemi, a także na nieużytkach rolnych. Dodatkowo realizacja inwestycji musi być zgodna z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, który uchwalany jest przez radę danej gminy. Farmy i elektrownie są najbardziej efektywne przy dużym nasłonecznieniu, natomiast sama działka powinna być płaska lub zorientowana na południe. Całkowicie dyskwalifikujące jest położenie gruntu od północnej strony wzgórza. Duże znaczenie ma także obszar sąsiadujący z działką. Z żadnej strony nie może być otoczona ani drzewostanem ani wysokimi budynkami.

Jak można zauważyć na poniższej rycinie obszary chronione zajmują znaczą część powiatu, a w tych miejscach farmy i elektrownie słoneczne nie powinny powstawać z uwagi na znaczne i nieodwracalne negatywne oddziaływanie. Korzystną lokalizacją wydawać by się mogła północna część gminy – okolice miejscowości Józefowo i Chrzczanka Włociańska, a także obszary na północ od drogi krajowej nr 62.

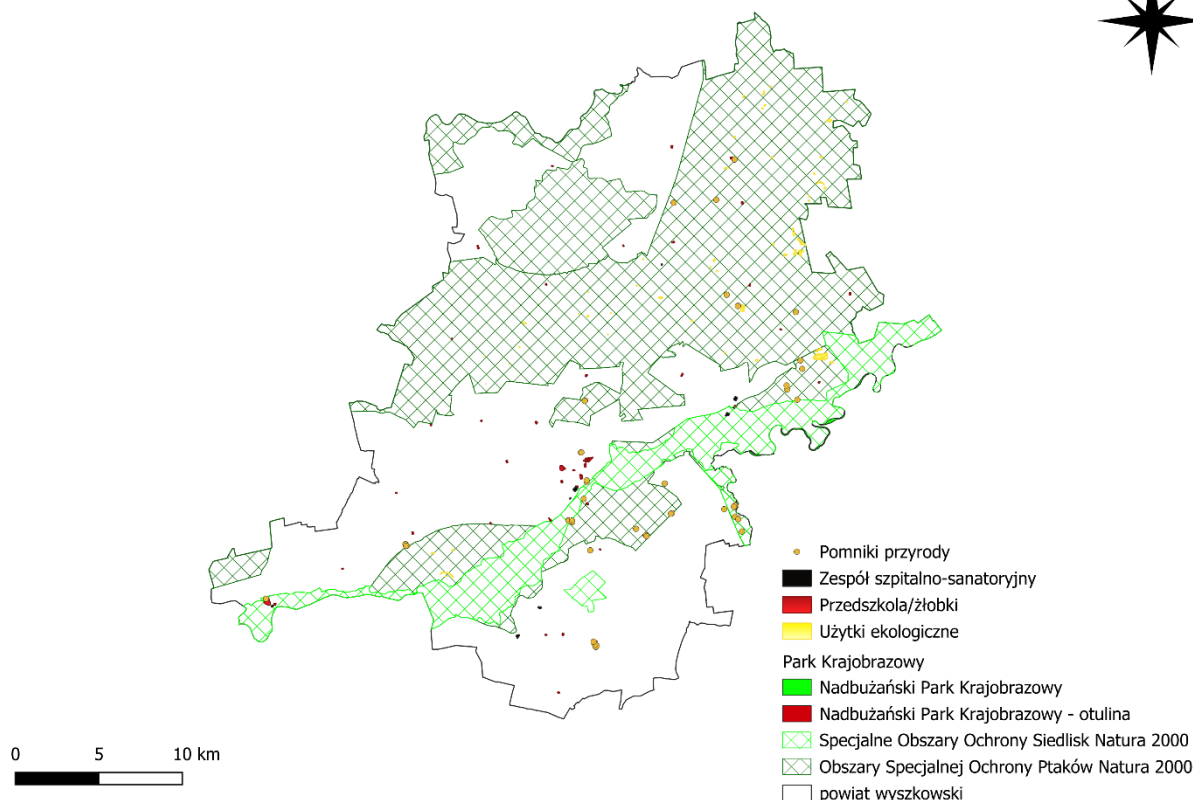

Rycina 10. Formy ochrony przyrody w powiecie wyszkowskim na tle ukształtowania powierzchni

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.), Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.), Termomodernizacja budynków jednorodzinnych (I.3.2.)

Placówki oświatowe na terenie powiatu wyszkowskiego rozlokowane są w różnych miejscowościach, w tym również na obszarach chronionych. Działania termomodernizacyjne będą prowadzone na istniejących już budynkach, a ich długoterminowym skutkiem będzie zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną, co w konsekwencji pośrednio przysłuży się poprawie jakości powietrza i środowiska.

Rycina 11. Kompleksy oświatowe oraz zespoły szpitalno-sanatoryjne na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CRFOP i BDOT

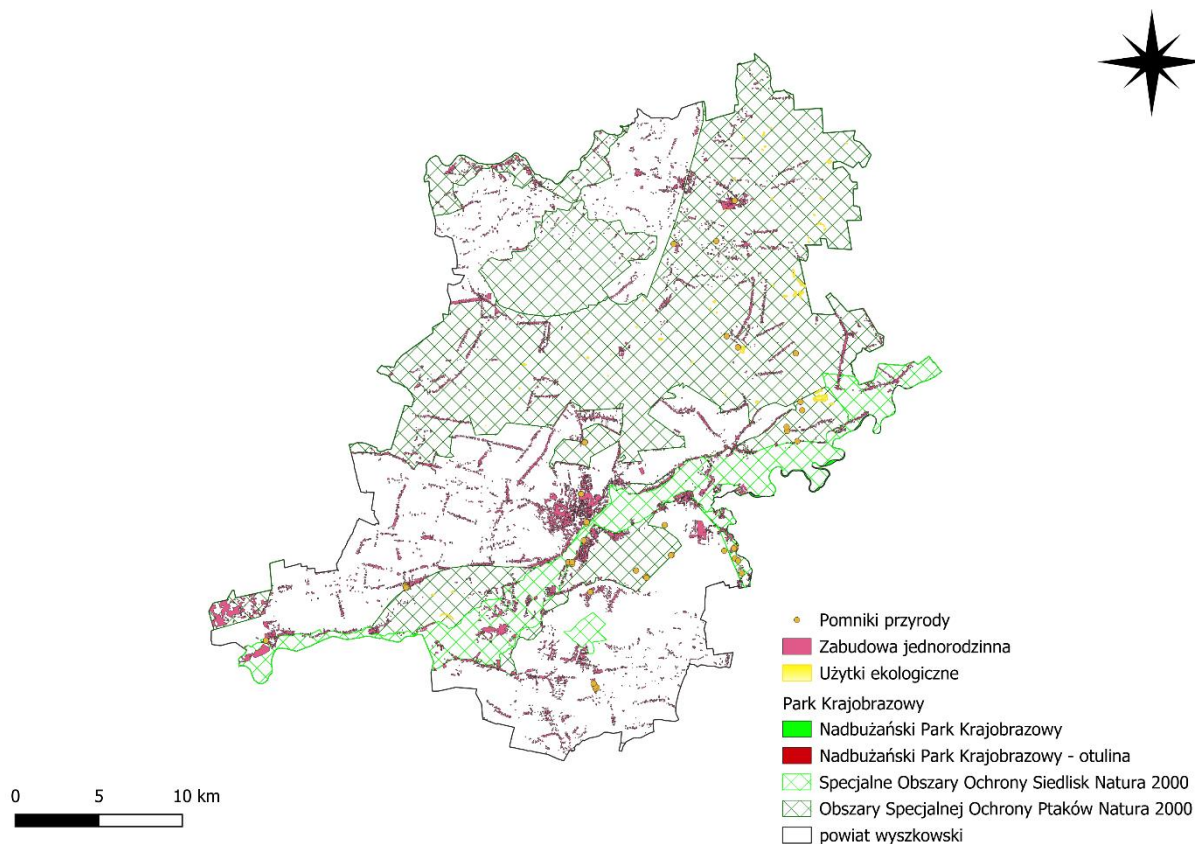
Na terenie powiatu wyszkowskiego zabudowa jednorodzinna skupia się głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz centralnych części miejscowości. Wiele budynków znajduje się również na terenach chronionych, dlatego nie można wykluczyć przeprowadzenia działań termomodernizacyjnych właśnie na tych obszarach. Termomodernizacja to przedsięwzięcie mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą w budynku. Pod tym pojęciem kryje się więc cały ogół prac, dzięki którym można zaoszczędzić na rachunkach za ogrzewanie oraz zmniejszyć ilość zużywanego paliwa zasilającego domową instalację. Wśród prac termomodernizacyjnych najczęściej wymienia się:

- montaż ocieplenia – zastosowany system ociepleń, który uszczelni ściany i sprawi, że zimą ciepłe powietrze z wnętrza domu nie wydostanie się na zewnątrz, a latem nie wniknie z zewnątrz do środka;
- ocieplenie pozostałych przegród – docieplone stropy i podłogi, które pozwolą ograniczyć powierzchnię, przez którą ucieka ciepło;
- uszczelnienie okien i drzwi – wymiana stolarkę na nową;
- modernizacja lub wymiana urządzenia grzewczego – o dostosowanej mocy systemu grzewczego do nowych warunków cieplnych.

W trakcie termomodernizacji prawdopodobnie będzie występować oddziaływanie związane z pracami budowlanymi – emisją pyłów i hałasu, poruszaniem się maszyn budowlanych oraz zajmowanie terenu. Wpływ ten będzie chwilowy i związany wyłącznie z etapem realizacji. W celu minimalizacji oddziaływania można wymienić: właściwe zabezpieczenie maszyn przed wyciekami, przestrzeganie prawa budowlanego, uwzględnić ochronę obiektów w trakcie projektowania i realizacji oraz dostosować termin prac do okresów lęgowych ptaków.

Do najważniejszych korzyści wynikających z termomodernizacji można zaliczyć poprawę komfortu korzystania z budynków, niższe koszty ogrzewania oraz zmniejszenie niekorzystnego oddziaływania na środowisko zewnętrzne. Termomodernizacja, pozwala na ograniczenie zużycia paliw wykorzystywanych

do ogrzewania budynku. Wiąże się to z zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Zadania związane z tymi inwestycjami przyczynią się do efektywniejszego wykorzystania zasobów naturalnych oraz redukcji emisji gazów cieplarnianych.

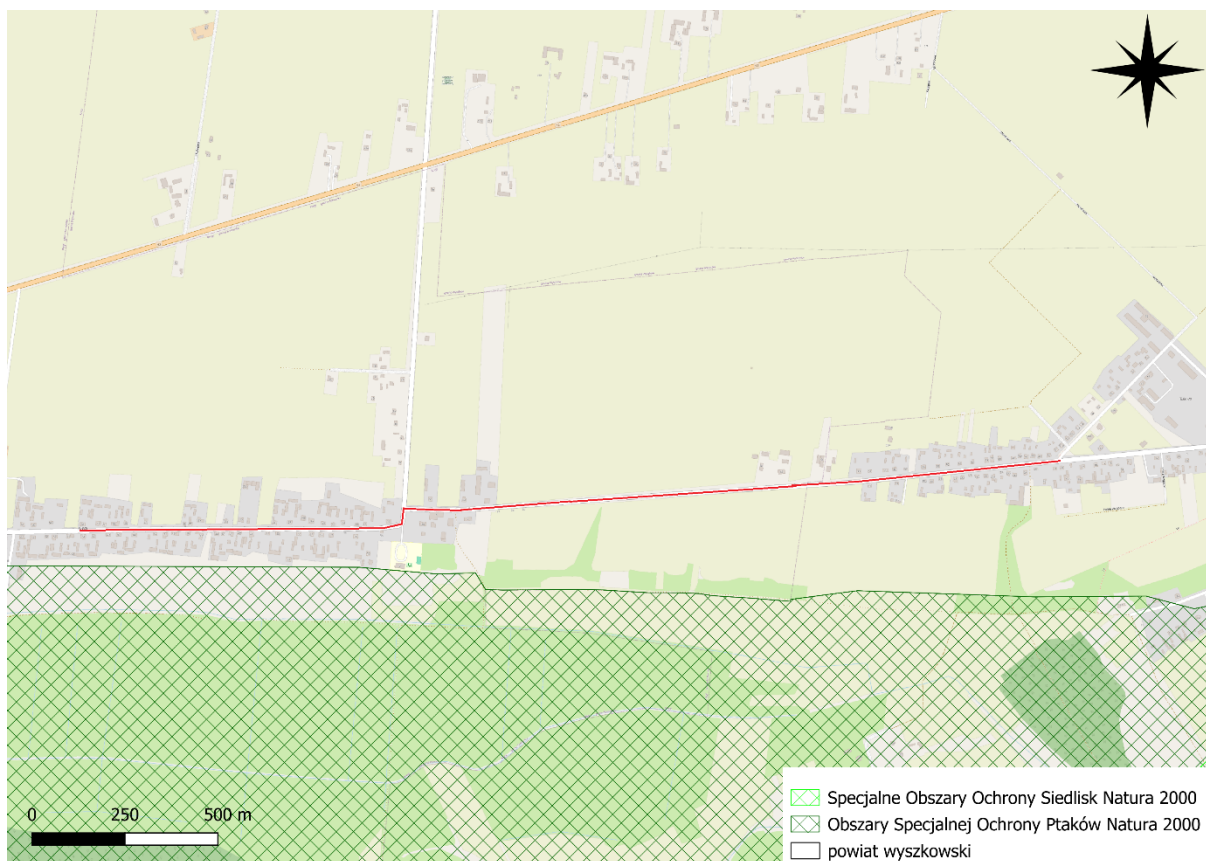

Rycina 12. Zabudowa jednorodzinna na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CRFOP oraz BDOT

Budowa drogi powiatowej nr 4414W na docinku Wyszków-Rybno-Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) (II.1.3.)

Celem omawianej inwestycji jest podniesienie i dostosowanie parametrów technicznych istniejącej drogi powiatowej, podniesienie spójności sieci dróg powiatu, a także poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. Pozwoli to również na łatwiejszy dostęp do terenów inwestycyjnych znajdujących się w powiecie wyszkowskim. Ww. inwestycja nie będzie zlokalizowana w pobliżu, ani na terenie żadnej formy ochrony przyrody. Z jej wykonaniem mogą natomiast wiązać się chwilowe niedogodności takie jak: hałas, pylenie, drgania, zmiana organizacji ruchu, chwilowe pogorszenie jakości powietrza, gromadzenie odpadów budowlanych czy zajęcie obszarów pod bazy materiałowe. Są to typowe skutki prowadzonych robót remontowo-budowlanych, które ustaną w momencie zakończenia prac.

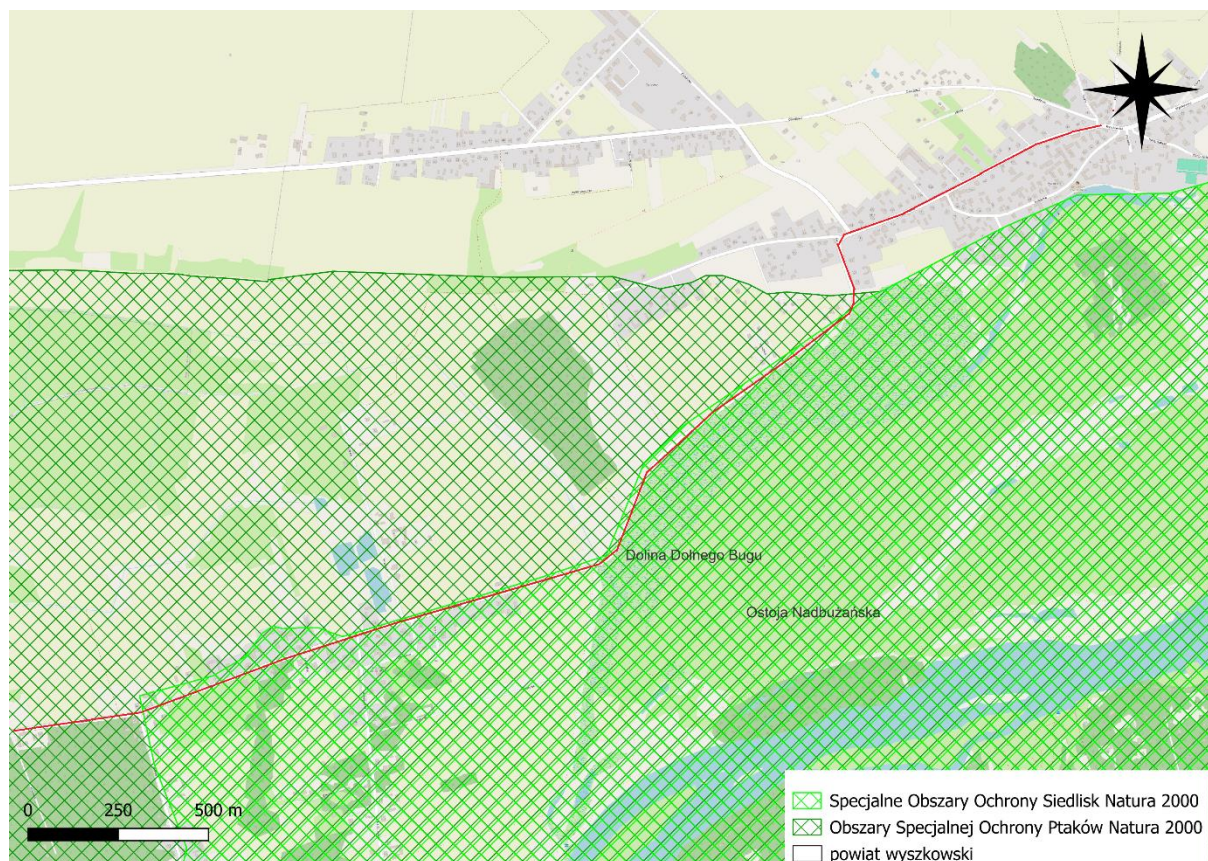

Rycina 13. Budowa drogi powiatowej nr 4414W na odcinku Wyszów-Rybno-Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) na tle form ochrony przyrody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo (II.1.4.)

Jest to inwestycja, która będzie realizowana na terenie obszarów Natura 2000. Dokładna analiza wpływu tego zadania na formy ochrony przyrody została przedstawiona w kolejnych rozdziałach. Planowana inwestycja będzie prowadziła to powstania odwracalnych i nieznacznych niedogodności wynikających z typowych prac budowlano-remontowych. Właściwa organizacja robót oraz przestrzeganie opracowanych dokumentacji technicznych powinny zminimalizować możliwe negatywne oddziaływania.

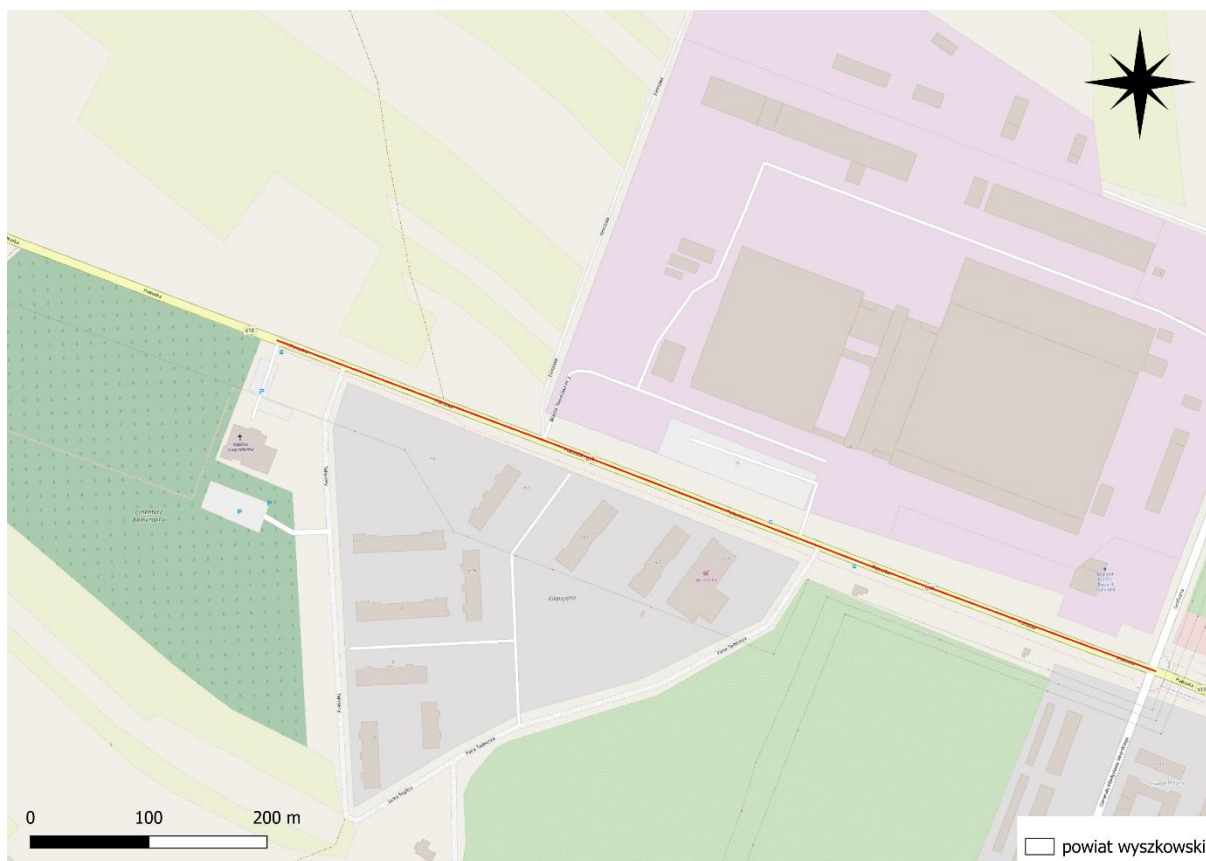

Rycina 14. Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo (II.1.4.) na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszków (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW 618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.)

Ww. inwestycja będzie prowadzona na niespełna kilometrowym odcinku istniejącej drogi wojewódzkiej przebiegającej przez miasto Wyszków. Nie będzie miała żadnego wpływu na formy ochrony przyrody znajdujące się w powiecie z uwagi na znaczną odległość od nich. Będzie natomiast wiązała się z powstaniem negatywnych oddziaływań, które odczują mieszkańcy: zmiana organizacji ruchu, utrudniony przejazd, głośnie roboty budowlane, zwiększone pylenie i drgania, gromadzenie odpadów. Wszystkie te negatywne skutki ustaną w momencie zakończenia prac, a pozytywnym efektem ukończonej inwestycji będzie poprawa bezpieczeństwa zmotoryzowanych oraz pieszych, a także zwiększony komfort podróży.

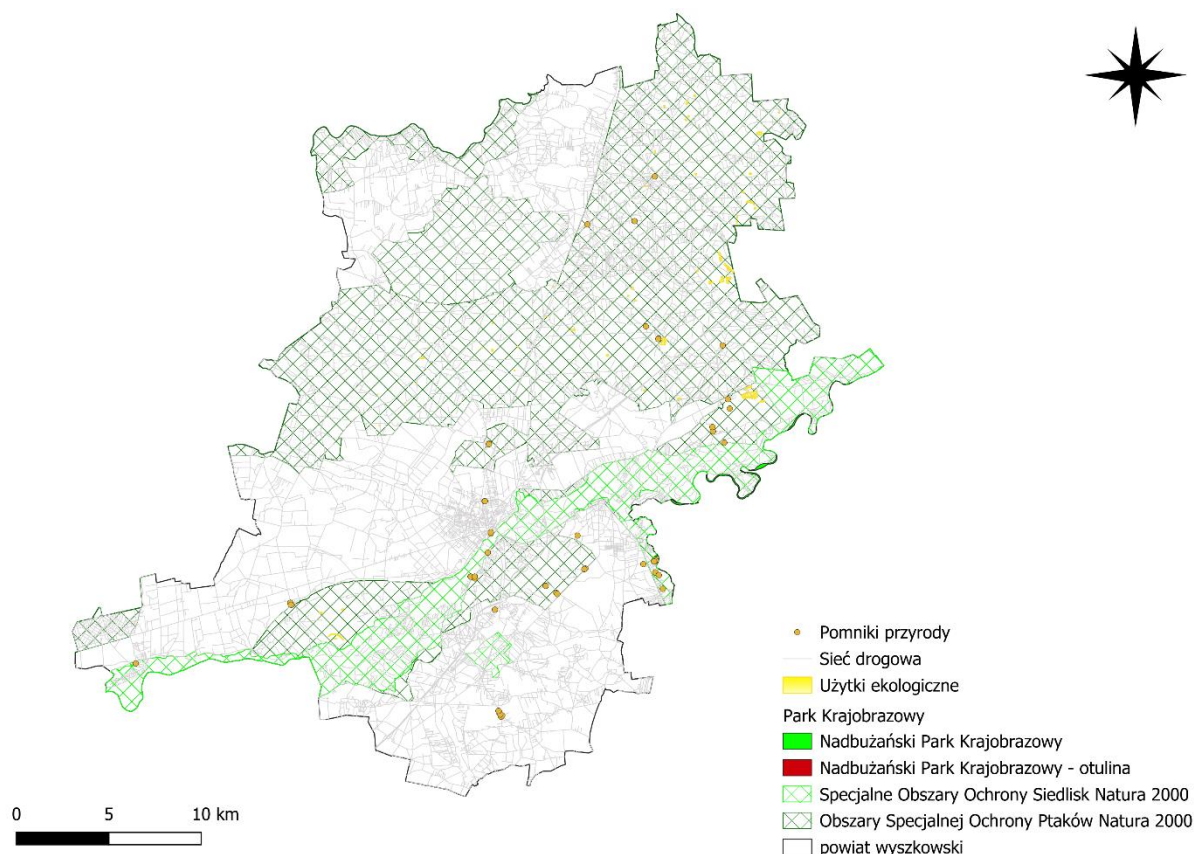

Rycina 15. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszów (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW 618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.5.)

Nie są znane numery dróg oraz lokalizacja planowanych inwestycji, z tego powodu nie można wykluczyć obszarów chronionych z potencjalnych miejsc realizacji zadań. Negatywny wpływ na obszary chronione i inne komponenty środowiska będzie związany z emitowanymi spalinami, wibracjami i hałasem oraz możliwym naruszeniem roślinności. Wpływ ten można minimalizować poprzez prowadzenie działań zgodnie z obowiązującymi zasadami, unikając wycieków oraz zniszczeń roślinności. Nowa nawierzchnia pozwala na zminimalizowanie emisji zanieczyszczeń związanych z eksploatacją samochodu (obniżenie ścierania się opon, klocków hamulcowych). Dodatkowo w trakcie modernizacji dróg wykonuje się nowe odwodnienia, tym samym obniżając wpływ zanieczyszczeń do gruntu.

Rycina 16. Sieć drogową na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.) oraz rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.)

Lokalizacja tych działań nie została precyzyjnie określona, jednakże sieci wodociągowe oraz kanalizacyjne zazwyczaj prowadzone są wzdłuż dróg, dlatego nie można wykluczyć realizacji ww. inwestycji na obszarach chronionych. Prognozowane oddziaływania będą chwilowe i związane z etapem budowy (np. emisja spalin z maszyn, hałasu i wibracji). Działania minimalizujące oddziaływanie negatywne to np. prowadzenie działań budowlanych innowacyjnymi metodami zapobiegającymi zanieczyszczeniu wód oraz odpowiednie zabezpieczenie terenów budowlanych. Podłączenie domostwa do sieci kanalizacyjnej chroni wody gruntowe i rzeki przed infiltracją zanieczyszczeń z nieszczelnych przydomowych szamb. Skanalizowanie zakończy problemy związane z możliwą nieszczelnością zbiornika i spływem nieczystości do gruntu i gleb.

Przebudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.)

Dla ww. zadania nie została wskazana konkretna lokalizacja, dlatego utrudnione jest wskazanie prawdopodobnych negatywnych oddziaływań. Modernizacja oczyszczalni może obejmować np. budowę wielofunkcyjnego reaktora, remont zbiorników i budynków. W trakcie realizacji może występować oddziaływanie związane z pracami budowlanymi, jednak jest to oddziaływanie chwilowe. W celu minimalizacji oddziaływania należy prowadzić prace zgodnie z planem i obowiązującymi przepisami. Przeprowadzenie tej inwestycji pozwoli na efektywniejsze oczyszczanie ścieków doprowadzanych do obiektu. W trakcie eksploatacji zdecydowanie zakończone działania będą wpływać pozytywnie na środowisko naturalne.

Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.3.)

Obszary leśne na terenie powiatu wyszkowskiego obejmują swym zasięgiem znaczną część terenów chronionych. W związku z tym nie można wykluczyć realizacji ww. zadania na tych właśnie terenach. Dla dojazdów pożarowych i dróg leśnych obowiązują konkretne przepisy prawne, które określają gdzie takie drogi

powinny powstać oraz jakie muszą spełniać wymagania. Przepisy te wskazują, że punktem odniesienia do oceny i tworzenia sieci dróg powinny być istniejące już sieci leśne lub nowe trasy, ale przebiegające przez naturalne lub sztuczne przerwy w drzewostanach np. linie energetyczne, rurociągi itp. Planowane inwestycje pozwolą na natychmiastowe reagowanie w sytuacji pojawienia się na terenach leśnych pożarów lub gatunków zagrażających drzewostanom. Negatywny wpływ planowanego działania będzie związany z emitowanymi spalinami, wibracjami i hałasem oraz możliwym naruszeniem roślinności. Jednakże będzie on znacząco mniejszy niż ten pozytywny, który powstanie w wyniku realizacji omawianej inwestycji.

5.1 Oddziaływanie na Obszary Natura 2000

Na terenie powiatu wyszkowskiego znajduje się 8 obszarów Natura 2000 (3 Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk, 5 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków): „Ostoja Nadbużańska”, „Ostoja Nadliwiecka”, „Wydmę Lucynowsko-Mostowieckie”, „Puszcza Biała”, „Dolina Dolnej Narwi”, „Dolina Liwca”, „Dolina Dolnego Bugu”, „Bagno Pulwy”.

Plany zadań ochronnych to narzędzia służące skutecznej ochronie ww. obszarów, które określają działania ochronne uwzględniające przedmiot ochrony, zakres prac, termin wykonania oraz podmiot odpowiedzialny za wykonanie. Dla siedmiu z ww. obszarów Natura 2000 zostały opracowane Plany zadań ochronnych, w których opisano istniejące i potencjalne zagrożenia dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony. Plan zadań ochronnych nie został opracowany jedynie dla obszaru Natura 2000 „Bagno Pulwy”.

Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Nadbużańska” określono zagrożenia, które mogą być tożsame ze skutkami planowanych inwestycji:

- D01.02 Drogi, autostrady - spływ substancji ropopochodnych w wyniku katastrof drogowych, pochodnych amoniaku i soli; opad azotu atmosferycznego; w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z (*Nympheion*, *Potamion*),
- D01.02 Drogi, autostrady – możliwość zanieczyszczenia wody w wyniku katastrof drogowych; w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*,
- D01.02 Drogi, autostrady – konieczność dopasowania dróg do określonych parametrów oraz utrzymania ich w dobrym stanie technicznym wymusza działania związane niekiedy z wycinką drzew. W odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1084* Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, *Osmoderma barnabita*,
- E03 Odpady, ścieki - pozbywanie się odpadów i ścieków z gospodarstw domowych, zaśmiecanie strefy brzegowej, składowanie odpadów komunalnych i zanieczyszczenie wody; w odniesieniu do przedmiotów ochrony: 1130 Boleń *Aspius aspius*, 5339 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*, 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*, 1149 Koza *Cobitis taenia*, 1146 Koza złotawa *Sabanejewia aurata*, 1163 Głowacz białopletwy *Cottus gobio*,
- D01.02 Drogi, autostrady – na drogach utwardzonych (zwłaszcza asfaltowych) przebiegających w pobliżu zbiorników rozrodczych kumaka (i innych płazów) dochodzi do kolizji z pojazdami podczas ich migracji; w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*,
- D01.02 Drogi, autostrady – na drogach utwardzonych (zwłaszcza asfaltowych) przebiegających w pobliżu zbiorników rozrodczych traszki (i innych płazów) dochodzi do kolizji z pojazdami podczas ich migracji; w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
- D01.02 Drogi, autostrady - do kolizji z samochodami może dochodzić podczas wysokich stanów wód, kiedy wydry mogą próbować przekraczać drogę (zwłaszcza drogi asfaltowe) przemieszczając się pomiędzy starorzeczami a rozlewiskami na łąkach (na przykład nad rzeką Krzna),

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- D01.02 Drogi, autostrady i G05.11 Śmierć lub uraz w wyniku kolizji – sąsiedztwo dróg (zwłaszcza ruchliwych dróg asfaltowych) może powodować kolizje bobrów z poruszającymi się pojazdami przy próbach ich przekraczania; w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1337 Bóbr europejski *Castor fiber*.⁴

Dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Nadliwiecka” określono zagrożenia, które mogą być tożsame ze skutkami planowanych inwestycji:

- D01.02 Drogi, autostrady - spływ substancji ropopochodnych w wyniku katastrof drogowych, pochodnych amoniaku i soli; opad azotu; w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- D 01.02 – Drogi twarde – na drogach utwardzonych, zwłaszcza przebiegających w pobliżu zbiornika rozrodczego kumaki (i inne płazy) często giną pod kołami, w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*,
- D 01.02 Drogi twarde - na drogach utwardzonych, zwłaszcza przebiegających w pobliżu zbiornika rozrodczego traszki (i inne płazy), często giną pod kołami, w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*,
- E03 Odpady, ścieki - pozbywanie się odpadów i ścieków z gospodarstw domowych - zaśmiecanie strefy brzegowej, składowanie odpadów komunalnych i zanieczyszczenie wody, w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1149 Koza *Cobitis taenia*,
- D01.02 Drogi, szosy, autostrady – możliwość zanieczyszczenia wody w wyniku katastrof drogowych, w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 1032 Skójka gruboskorupowa *Unio crassus*,
- D01.02 Drogi, szosy, autostrady - możliwość zanieczyszczenia wody w wyniku katastrof drogowych, w odniesieniu do przedmiotu ochrony: 4056 Zatoczek łamliwy *Anisus vorticulus*.⁵

Dla obszaru Natura 2000 „Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie” nie określono żadnych zagrożeń tożsamych z tymi, które mogą powstać podczas realizacji planowanych zadań.

Dla obszaru Natura 2000 „Puszcza Biała” nie określono żadnych zagrożeń tożsamych z tymi, które mogą powstać podczas realizacji planowanych zadań.

Dla obszaru Natura 2000 „Dolina Liwca” określono zagrożenia, które mogą być tożsame ze skutkami planowanych inwestycji:

- E06.02 Odbudowa, remont budynków - wymiana pokryć dachowych w wyniku której niszczone są gniazda posadowione na dachu; w odniesieniu do przedmiotu ochrony: A031 Bocian biały *Ciconia ciconia*.⁶

Dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnego Bugu” nie określono żadnych zagrożeń tożsamych z tymi, które mogą powstać podczas realizacji planowanych zadań.

Pośród wszystkich zaplanowanych w Programie działań, zidentyfikowano te, które mogą przyczynić się do powstania negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 (jeżeli zostaną przeprowadzone na omawianej formie ochrony przyrody):

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.),
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.),
- Termomodernizacja budynków jednorodzinnych (I.3.3.),

⁴ ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE, REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BIAŁYMSTOKU i REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W LUBLINIE z dnia 5 września 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadbużańska PLH140011

⁵ ZARZĄDZENIE NR 14 REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nadliwiecka PLH140032

⁶ ZARZĄDZENIE NR 12 REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Liwca PLB140002

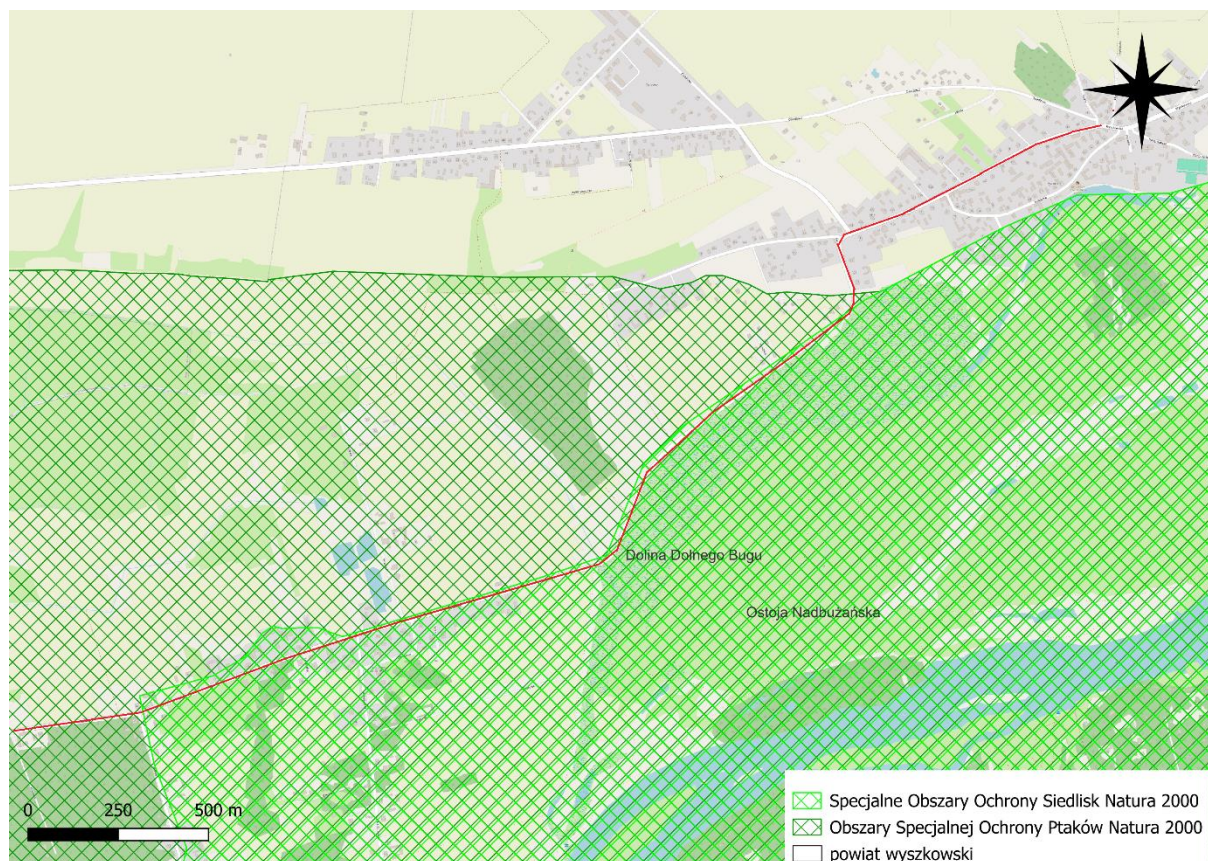
Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo (II.1.4.),
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.5.),
- Bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych (IV.3.2.),
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.),
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.),
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.3.).

Dla części ww. zadań prawdopodobieństwo ich realizacji na obszarach Natura 2000 występuje, lecz jest to jedynie założenie, które może zostać zweryfikowane w momencie wskazania konkretnej lokalizacji realizacji planowanego zadania. Natomiast pozostałe zadania (głównie te uwzględniające modernizacje i budowy infrastruktury liniowej leśnej) będą prawdopodobnie zlokalizowane na omawianym obszarze, dlatego prognozuje się możliwość wystąpienia negatywnych oddziaływań, które mogą zostać zminimalizowane jeśli podjęte zostaną odpowiednie środki zapobiegawcze.

Poniżej omówiono i przedstawiono na rycinach te inwestycje, dla których wskazana została konkretna lokalizacja.

Zadanie II.1.4. (Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo) będzie realizowane na terenie dwóch obszarów Natura 2000: „Dolina Dolnego Bugu” oraz „Ostoja Nadbużańska”. Dla obszaru Natura 2000 „Dolina Dolnego Bugu” planowana rozbudowa nie powinna stanowić zagrożenia, biorąc pod uwagę określone w Planie zadań ochronnych istniejące i potencjalne zagrożenia. Nieco inaczej wygląda sytuacja w odniesieniu do obszaru Natura 2000 „Ostoja Nadbużańska”, dla którego istniejące drogi zostały wskazane jako zagrożenie dla wielu przedmiotów ochrony. Dominującym zagrożeniem są potencjalne katastrofy na drogach oraz zwiększona śmiertelność migrujących gatunków. Pierwsze wymienione ryzyko nie będzie w żadnym stopniu prawdopodobne podczas planowanych prac remontowych, natomiast drugie powinno zostać zminimalizowane dzięki utworzeniu odpowiednich dróg migracji i zabezpieczeń dla bytujących w pobliżu gatunków. Sam proces rozbudowy drogi można rozwinąć o dodatkową inwestycję w postaci nowych przejść dla zwierząt. Jeden z przedmiotów ochrony, dla którego opisano istniejące i potencjalne zagrożenia tj. Pachnica dębowa *Osmoderma eremita*, jest w szczególnie dużym niebezpieczeństwie, ponieważ dla tego gatunku wskazano na zagrożenie pochodzące z „konieczności dopasowania dróg do określonych parametrów oraz utrzymania ich w dobrym stanie technicznym wymusza działania związane niekiedy z wycinką drzew”. Skutkować to może zniszczeniem siedlisk Pachnicy, która zamieszkuje stare, dziuplaste drzewa. Celem działań ochronnych dla Pachnicy dębowej jest: „Zachowanie populacji i siedlisk rozwojowych gatunku poprzez utrzymanie: alei, szpalerów i grup zadrzewień na wszystkich stanowiskach oraz jak największej liczby starych lub próchniejących drzew w dolinie Bugu mogących stanowić jego siedlisko”. Natomiast działania ochronne obejmują: „Zachowanie starych drzew za wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi. Ogławianie drzew (wierzb) - utrzymanie formowanego kształtu korony drzewa. Uzupełnianie nasadzeniami młodych drzewek wierzb lub (lepiej) lipy drobnolistnej. Zabezpieczenie dziuplastych drzew przed aktami wandalizmu (niszczeniem drzew, zanieczyszczaniem dziupli, wypalaniem). Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych” oraz „Zachowanie drzew zarówno już zasiedlonych jak i będących potencjalną bazą rozwojową pachnicy za wyjątkiem drzew stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi. Termin rozpoczęcia działania w pierwszych 3 latach obowiązywania planu zadań ochronnych”. Planowane prace w ramach „rozbudowy drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo” powinny więc być prowadzone zgodnie z określonym celem i działaniami ochronnymi dla Pachnicy dębowej. Niezmiernie ważna jest także informacja mówiąca o wpisaniu analizowanego działania na listę Inwestycji poziomu lokalnego Regionalnego Planu Transportowego Województwa Mazowieckiego w perspektywie do 2030 roku, dla którego została opracowana Prognoza oddziaływania na środowisko uwzględniająca ewentualne negatywne oddziaływania.

Rycina 17. Przybliżona lokalizacja planowanej inwestycji II.1.4. (Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo) na tle obszarów Natura 2000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Wszelkie działania, których realizacja mogłaby doprowadzić do powstania zagrożeń tożsamych z tymi opisanymi w Planach zadań ochronnych powinny zostać zaniechane. Natomiast realizacja podobnych zadań w pobliżu omawianego obszaru winna zostać poddana dokładnej analizie, która wykaże ewentualne zagrożenia. Na chwilę obecną nie jest znana dokładna lokalizacja większości inwestycji, których realizacja mogłaby wywołać negatywne oddziaływanie w odniesieniu do opisanych obszarów Natura 2000. Jednakże należy pamiętać o określonych potencjalnych oraz istniejących zagrożeniach i uwzględnić je podczas projektowania i planowania inwestycji.

Dodatkowo, dla wszystkich obszarów Natura 2000 zostały również określone zakazy, wynikające z Ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z zapisem art. 33 Ustawy o ochronie przyrody, na terenie obszaru Natura 2000 nie można prowadzić działań, które:

- pogorszą stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub
- wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
- pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Największe prawdopodobieństwo pojawienia się negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 będzie wynikało z realizacji inwestycji wielkopowierzchniowych oraz zaawansowanych technologicznie. Są to w dużej mierze zadania uwzględniające tworzenie farm fotowoltaicznych oraz budowę i modernizację infrastruktury liniowej (drogowej, wodno-kanalizacyjnej). Negatywne oddziaływanie będzie związane z prowadzonymi pracami budowlanymi, modernizacyjnymi i remontowymi. Może pojawić się nadmierna emisja hałasu, zwiększone zapylenie i powstawanie odpadów budowlanych bądź rozbiórkowych. Będą to jednak niedogodności związane jedynie z fazą realizacji inwestycji, co oznacza, że charakter oddziaływania będzie chwilowy i ustanie w momencie zakończenia prac. Dodatkowo podczas prowadzenia prac może dojść

do niekontrolowanych wycieków smarów i paliw z maszyn budowlanych, które mogą zanieczyścić wody zarówno powierzchniowe jak i podziemne. Większość zaplanowanych inwestycji będzie polegać na remontach istniejących już dróg, więc nie będzie konieczna wycinka, która byłaby oddziaływaniem znacznym i nieodwracalnym. Kilka inwestycji będzie natomiast wiązać się z koniecznością zajęcia terenu i prawdopodobną zmianą krajobrazową uwzględniającą wyręb drzew i krzewów.

Analizując zadanie IX.1.3. (Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych), można założyć wystąpienie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Ze względu na fakt, iż analizowane obszary częściowo znajdują się na terenach zalesionych prawdopodobieństwo realizowania zadania budowa dróg pożarowych jest znaczne. Jednak należy zauważyć, iż negatywne oddziaływanie będzie występowało jedynie na etapie realizacji inwestycji, będzie więc miało charakter krótkotrwały i lokalny, który wygaśnie w momencie zakończenia prac. Długofalowe, pozytywne oddziaływanie wynikające z realizacji tego zadania będzie niepodważalne. Należy również zauważyć, iż opracowane są przepisy, które odnoszą się do dojazdów pożarowych na gruntach leśnych i wskazują działania konieczne do wykonania podczas przebudowy drogi w lesie. Przepisy te wskazują, że punktem odniesienia do oceny i tworzenia sieci dróg powinny być istniejące już sieci leśne lub nowe trasy, ale przebiegające przez naturalne lub sztuczne przerwy w drzewostanach np. linie energetyczne, rurociągi itp. Planowane inwestycje pozwolą na natychmiastowe reagowanie w sytuacji pojawienia się na terenach leśnych pożarów lub gatunków zagrażających drzewostanom.

W ramach Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego, na etapie opracowania prognozy oddziaływania na środowisko, nie zostały wskazane miejsca realizacji niektórych inwestycji. W Programie np. nie sprecyzowano dokładnej lokalizacji dla zadania Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.). Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych, może potencjalnie negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000, jeśli planowana inwestycja zostanie zlokalizowana na omawianym obszarze lub w jego bliskim położeniu. Farmy fotowoltaiczne mogą bowiem zaburzać migrację zwierząt, powodować efekt lustra wody, olśnienia i efekt termiczny. Negatywny wpływ na faunę wynika głównie z niekorzystnej lokalizacji farm – np. na łąkach będących miejscem żerowania i gniazdowania chronionych gatunków ptaków lub w sąsiedztwie korytarzy migracyjnych. Istotny jest zatem właściwy dobór lokalizacji tego typu obiektów. Ocena wpływu zadania (I.1.2.) na obszary Natura 2000 została wykonana na dużym poziomie ogólności, bez rozpatrywania konfliktów przestrzennych w ramach pojedynczych form ochrony przyrody, jednak ze staraniem o uwzględnienie w niniejszej ocenie wszystkich możliwych oraz hipotetycznych oddziaływań projektowanych inwestycji z uwzględnieniem działań minimalizujących. W związku z tym, że kwestia lokalizacji ma dla oceny na walory przyrodnicze kluczowe znaczenie, ocena oddziaływania na poszczególne elementy ekosystemów i ich integralność nie mogła zostać wykonana na poziomie poszczególnych inwestycji. Należy jednak mieć na uwadze, iż system ocen oddziaływania na środowisko w Polsce, zobowiązuje inwestorów do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć, które mogą na nie negatywnie oddziaływać. Ocena na tym poziomie pozwala na precyzyjne wskazanie oddziaływań, jak również określenie działań minimalizujących oraz kompensujących przypisanych do indywidualnych projektów.

Dla zadań „Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej” (V.1.4.) oraz „Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej” (V.1.6.) również nie została określona dokładna lokalizacja, co pozwala przypuszczać iż ich realizacja może przebiegać na dowolnym obszarze powiatu. Nitki poszczególnych sieci wodno-kanalizacyjnych zazwyczaj przebiegają wzdłuż lub pod ciągami komunikacyjnymi drogowymi, które to w niewielkim stopniu znajdują się na obszarach Natura 2000 w powiecie. W związku z tym istnieje prawdopodobieństwo, że ww. zadania będą realizowane na omawianych formach ochrony przyrody. Są to inwestycje, które prowadzą do powstania pewnych negatywnych oddziaływań, lecz ich realizacja jest konieczna aby zminimalizować możliwe awarie będące dużym zagrożeniem dla środowiska wodnego i glebowego.

Dla zadań: „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych” i „Termomodernizacja budynków jednorodzinnych” również nie określono dokładnej lokalizacji, dlatego nie można wykluczyć wykonania ww. inwestycji na obszarach Natura 2000. Szczególnie, że obszar jaki zajmuje omawiana forma ochrony przyrody obejmuje także tereny zurbanizowane tj. bogate w zabudowę. Prace termomodernizacyjne mogą prowadzić do powstania chwilowych negatywnych oddziaływań

takich jak: hałas, pylenie, gromadzenie odpadów czy drgania. Będą to jednak oddziaływania całkowicie odwracalne. W perspektywie długoterminowej, planowane prace przyniosą pozytywne choć pośrednie oddziaływanie na obszary Natura 2000 w wyniku poprawy jakości powietrza.

Wszystkie pozostałe działania, które zostały opisane jako „prawdopodobnie pozytywnie i negatywnie oddziaływujące” na obszary Natura 2000 są działaniami koniecznymi, aby zrealizowane zostały przyjęte cele środowiskowe. Często są to tzw. „inwestycje celu publicznego”, czyli takie o znaczeniu lokalnym (gminnym) oraz ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym). Do takich inwestycji będą się zaliczać np. rozbudowy i modernizacje sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych. Opisane wyżej przykłady „dużych inwestycji” oraz uwzględnionych działań minimalizujących są dobrym przykładem możliwości pogodzenia wykonania zadania na obszarze chronionym z jednoczesnym poszanowaniem istniejących walorów środowiska.

Aby zminimalizować ryzyko powstania negatywnych oddziaływań pochodzących z ww. zadań należy zastosować działania kompensacyjne, takie jak:

- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- zraszać materiały pyłące,
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- zminimalizować ilości drzew i krzewów koniecznych do wycinki, a następnie uwzględnić nowe nasadzenia,
- stosować „czasowe” przejścia dla zwierząt na etapie budowy,
- tworzyć siedliska zastępcze na czas trwania inwestycji,
- uwzględniać ochronę wartości przyrodniczych przy planowaniu inwestycji,
- dostosować termin przeprowadzania prac do okresów lęgowych oraz rozrodczych,
- ograniczyć do minimum strefę bezpośredniej ingerencji,
- materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego, tak aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych temu regionowi,
- stosować zbiorniki podczyszczające wody spływające z dróg.

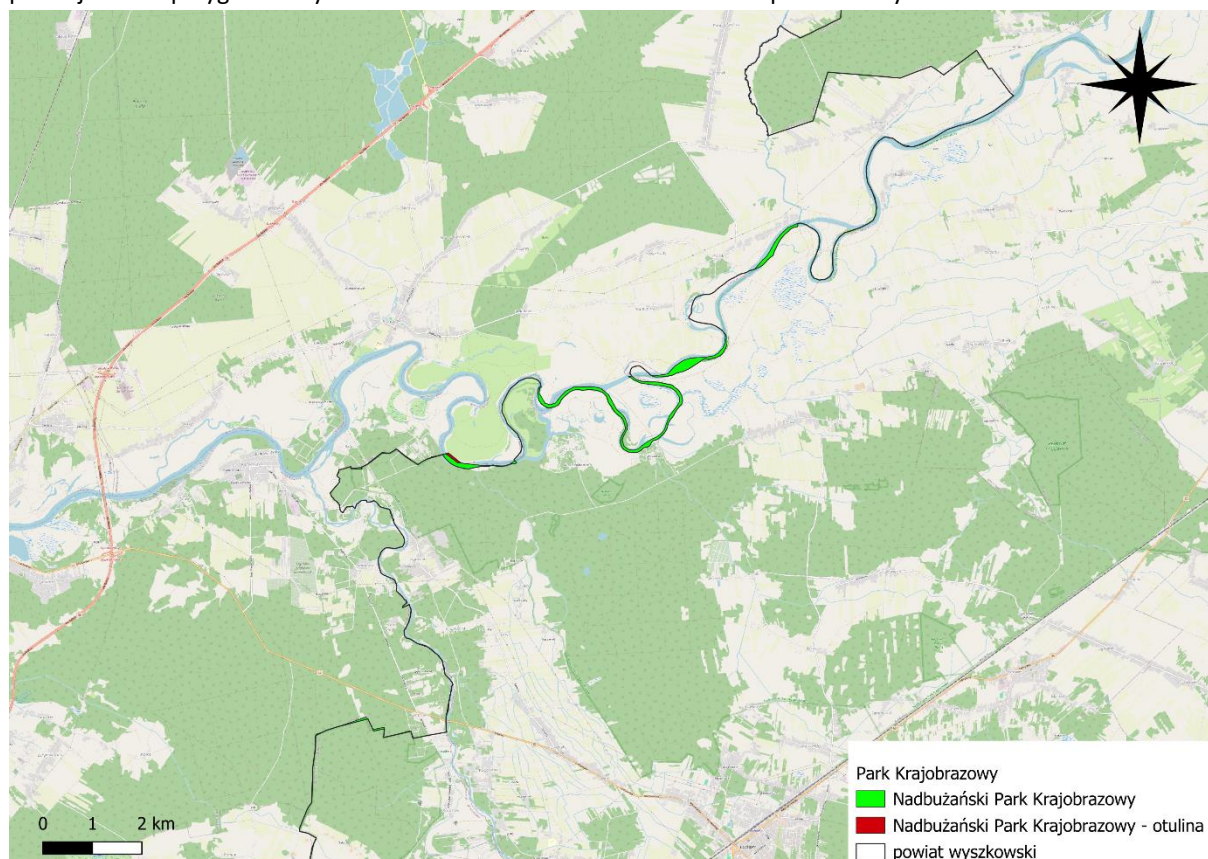
Jak już wcześniej wspomniano, negatywne oddziaływanie będzie krótkoterminowe, natomiast pozytywne oddziaływanie wynikające z realizacji zaplanowanych zadań będzie długoterminowe i stałe. Pośrednio stan siedlisk powinien ulec poprawie poprzez działania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (np. rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz wodociągowej), poprawy jakości powietrza oraz niektórych działań związanych z rozbudową i usprawnieniem systemu transportu. W ich efekcie powinno nastąpić zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń w wodach, glebie oraz powietrzu, co wpłynie korzystnie na warunki bytowania zwierząt i roślin. Dzięki utrzymaniu walorów przyrodniczych oraz powiększeniu areалу powierzchni leśnych, pozytywne oddziaływania dotyczyć będą także klimatu oraz adaptacji do zmian klimatycznych. Bardziej złożone ekosystemy pozwalają w znacznym stopniu utrzymać właściwy reżim hydrologiczny, a także są odporniejsze na niekorzystne zmiany klimatu i zjawiska pogodowe.

Ze względu na położenie i charakter terenu zajętego przez obszary Natura 2000, nie przewiduje się, aby działania wynikające z realizowania celów: Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż, Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi, Racjonalna gospodarka odpadami, Ochrona środowiska przed poważnymi awariami mogły potencjalnie negatywnie oddziaływać na ich przedmioty ochrony. Wszelkie działania podejmowane w zakresie realizacji ww. celów będą zdecydowanie pozytywnie, lecz w większości pośrednio wpływać na stan siedlisk i gatunków w obszarach Natura 2000 objętych projektem

Programu. Obszary Natura 2000 znajdujące się na terenie Powiatu Wyszowskiego są terenami leśnymi oraz zurbanizowanymi. Tak więc wszelkie inwestycje związane np. z wykorzystaniem OZE czy termomodernizacjami mogą być realizowane na omawianych obszarach. Należy zauważyć, iż planowane zadania związane z doposażeniem czy modernizacją zabudowań, będą dotyczyły obiektów już istniejących na tych terenach. Zabudowania znajdujące się na terenie obszarów Natura 2000 poddane termomodernizacji czy doposażone w instalacje OZE będą oddziaływały pozytywnie na cele przedmiotów ochrony, poprzez poprawę jakości powietrza i ograniczenia emisji szkodliwych substancji.

5.2 Oddziaływanie na Park Krajobrazowy

Na terenie Powiatu Wyszowskiego zlokalizowany jest Nadbużański Park Krajobrazowy, który został utworzony 12.11.1993 roku, a jego powierzchnia wynosi 74 136,50 ha. Wokół Parku utworzono otulinę o całkowitej powierzchni 39 535,20 ha. Tereny Parku i jego otuliny znajdują się wzdłuż zachodniej granicy powiatu obejmując niewielkie obszary wzdłuż rzeki Bug. W związku z tym zidentyfikowano tylko jedno zadanie, którego realizacja jest prawdopodobna na terenie omawianej formy ochrony przyrody, a jego wykonanie mogłoby doprowadzić do powstania niewielkich negatywnych oddziaływań. Jest to „Bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych” (IV.3.2.), którego realizacja docelowo jest ukierunkowana na utrzymanie dobrego stanu wód, lecz proces wykonawczy może prowadzić do chwilowych negatywnych skutków dla wód, wynikających np. z niewłaściwego użytkowania sprzętu. Jest to jedynie założenie, które może ale nie musi się sprawdzić. Ważne jest przestrzeganie wyznaczonych przepisów, odpowiedni dobór sprzętu, prowadzenie prac pod nadzorem osób profesjonalnie przygotowanych oraz dbałość o stan środowiska wokół prowadzonych działań.

Rycina 18. Zasięg Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny na terenie powiatu wyszkowskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CRFOP

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Realizacja zadań, które zostały wskazane jako pozytywnie oddziaływujące na Nadbużański Park Krajobrazowy będą związane z:

- poprawą funkcjonowania ekosystemów oraz wzrostem różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszeniem presji antropogenicznej na środowisko spowodowane spalaniem paliw nieekologicznych,
- zmniejszeniem presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcją emisji gazów cieplarnianych,
- redukcją emisji hałasu, w wyniku wymiany lub zastosowania „cichych nawierzchni”,
- redukcją spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie odwodnień przy nowych lub modernizowanych drogach,
- zmniejszeniem śmiertelności zwierząt – możliwość wybudowania przejść dla zwierząt na nowych odcinkach dróg, zastosowania barier lub siatek przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- zmniejszeniem zużycia zasobów naturalnych dzięki zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawą jakości wód powierzchniowych oraz zwiększeniem atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepszą jakością wody, ograniczeniem ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków,
- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci wodociągowe zapobiegą niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

Ze względu na położenie i charakter terenu zajętego przez Nadbużański Park Krajobrazowy oraz jego otulinę, nie przewiduje się, aby działania wynikające z realizowania celów: Poprawa jakości powietrza, Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu, Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych, Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej, Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż, Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi, Racjonalna gospodarka odpadami, Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu, Ochrona środowiska przed poważnymi awariami mogły potencjalnie negatywnie oddziaływać na ich przedmioty ochrony. Wszelkie działania podejmowane w zakresie realizacji ww. celów będą zdecydowanie pozytywnie, lecz w większości pośrednio wpływać na stan siedlisk i gatunków omawianego Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny.

5.3 Oddziaływanie na Użytki Ekologiczne

Na terenie Powiatu Wyszowskiego znajdują się 72 użytki ekologiczne.

Użytki ekologiczne zgodnie z np. 42 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej.

Zgodnie z np. 45 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody w stosunku do użytków ekologicznych można wprowadzić następujące zakazy:

1. niszczenia, uszkadzania lub przekształcania obiektu lub obszaru;
2. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymywaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
3. uszkadzania i zanieczyszczania gleby;
4. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

5. likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
6. wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;
7. zmiany sposobu użytkowania ziemi;
8. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
9. umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
10. zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych;
11. umieszczania tablic reklamowych.

Zakazy, o których mowa nie dotyczą:

1. prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
2. realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony przyrody;
3. zadań z zakresu obronności kraju w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa państwa;
4. likwidowania nagłych zagrożeń bezpieczeństwa powszechnego i prowadzenia akcji ratowniczych.

Żadne z prowadzonych przedsięwzięć nie będzie wpływać negatywnie na użytki ekologiczne występujące na terenie Powiatu Wyszowskiego. Nie przewiduje się lokalizowania, któregokolwiek z planowanych działań na terenach użytków ekologicznych.

Realizacja zadań, które zostały wskazane jako pozytywnie oddziaływujące na użytki ekologiczne będą związane z:

- poprawą funkcjonowania ekosystemów oraz wzrostem różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszeniem presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcją emisji gazów cieplarnianych,
- redukcją emisji hałasu, w wyniku wymiany lub zastosowania nowoczesnych nawierzchni,
- redukcją spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie 103 odwodnień przy nowych lub modernizowanych drogach,
- zmniejszeniem śmiertelności zwierząt – możliwość wybudowania przejść dla zwierząt na nowych odcinkach dróg, zastosowania barier lub siatek przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- zmniejszeniem zużycia zasobów naturalnych dzięki zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawą jakości wód powierzchniowych oraz zwiększeniem atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepszą jakością wody, ograniczeniem ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych – zastąpionych technologią OZE,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- zwiększenie się ilości lokum dla jeży i ptaków, tym samym wpływając pozytywnie na bioróżnorodność na chronionym obszarze,

- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci wodociągowe zapobiegą niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

5.4 Oddziaływanie na pomniki przyrody

Na terenie powiatu wyszkowskiego znajduje się 46 pomników przyrody będących pojedynczymi drzewami, które mogą być narażone na negatywne oddziaływanie w wyniku realizacji niektórych działań inwestycyjnych. Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na pomnik przyrody:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.),
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.5.),
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.),
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.),
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.3.).

Wytypowanie ww. inwestycji jako te mogące wpływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na pomniki przyrody znajdujące się w powiecie wyszkowskim, wynika z tego, że większość planowanych zadań nie ma przypisanej konkretnej lokalizacji. Te działania, których lokalizacja jest znana, znajdują się z dala od utworzonych pomników przyrody, więc negatywne oddziaływanie nie powstanie. Natomiast nie można wykluczyć, że któraś z ww. inwestycji nie będzie prowadzona w pobliżu analizowanej punktowej formy ochrony przyrody.

Wszystkie powyższe działania będą pracami typowo budowlanymi, które zawsze wiązać się z wykorzystaniem sprzętu budowlanego, powstawaniem odpadów rozbiórkowych, wykopami ziemnymi oraz zajęciem obszaru pod bazę inwestycji. Są to oddziaływania chwilowe, nieznaczące i w większości całkowicie odwracalne. W przypadku bliskiego położenia ustanowionego pomnika przyrody od realizowanej inwestycji, należy przede wszystkim odpowiednio zabezpieczyć korzenie oraz najbliższe otoczenie omawianej formy ochrony przyrody. Właściwie prowadzone prace budowlane, wykorzystanie sprawnego sprzętu oraz przestrzeganie zapisów dokumentacji technicznej inwestycji, powinny zminimalizować prawdopodobne negatywne oddziaływania.

W przypadku realizacji nowych inwestycji budowlanych w sąsiedztwie roślinności, należy pamiętać, że drzewa oraz krzewy wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Prawidłowy rozwój korzeni jest podstawą właściwego wzrostu drzewa, dlatego należy przykładąć dużą wagę do minimalizacji negatywnych oddziaływań wpływających właśnie na system korzeniowy. Należy unikać składowania materiałów budowlanych w pobliżu drzew, ponieważ mogłoby to doprowadzić do zmiany poziomu gruntu lub zagęszczenia gleby. Drzewa powinny być również zabezpieczone przed zmianą właściwości chemicznych gleby w wyniku spływu do wód zanieczyszczeń pochodzących z placów budowy. Przed rozpoczęciem działań inwestycyjnych należy rozważyć zastosowanie zabiegów inżynierskich takich jak m.in.:

- Wyznaczenie strefy ochronnej drzew (SOD), która gwarantuje skuteczną ochronę gleby oraz systemu korzeniowego;
- Wykonanie dróg tymczasowych, jeśli nie ma możliwości wyznaczenia SOD lub prace wymagają poruszania się i robót w bliskiej odległości od drzew;
- Wybranie właściwego miejsca składowania materiałów (poza SOD i ogrodzeniem ochronnym drzewa);
- Uwzględnienie właściwej organizacji ruchu na placu budowy, szczególnie w pobliżu drzew.⁷

Natomiast pewne jest, że w wyniku realizacji szeregu zaplanowanych działań powstaną pozytywne oddziaływania w odniesieniu do pomników przyrody, a wśród nich można wymienić:

- poprawa funkcjonowania ekosystemów dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane spalaniem paliw nieekologicznych,

⁷ Standardy wykonania i odbioru robót budowlanych na terenach zadrzewionych, dr inż. Marzena Suchocka.

- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- redukcja spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie odwodnień przy nowych lub modernizowanych drogach,
- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci kanalizacyjne czy wodociągowe zapobiegą niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

5.5 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta, a wśród nich można wymienić:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Budowa drogi powiatowej nr 4414W na odcinku Wyszów – Rybno- Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) (II.1.3.);
- Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno – Gulczewo (II.1.4.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszów (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych (IV.3.2.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.3.);

Możliwe oddziaływania negatywne na różnorodność biologiczną będą miały związek z realizacją planowanych inwestycji, a przede wszystkim z modernizacjami dróg na terenie Powiatu, inwestycję w gospodarkę wodnokanalizacyjną oraz budowy/rozbudowy obiektów. Oddziaływania te związane będą głównie z zajmowaniem terenów zielonych, na których mogłyby bytować rośliny i zwierzęta (długoterminowe) oraz z etapem realizacji budowy (krótkoterminowe). Oddziaływania te będą polegały na emisji hałasu i spalin w związku z realizacją prac budowlanych, ograniczeniu powierzchni gleb w związku z prowadzeniem prac budowlanych, usuwaniu drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji, płoszeniu zwierząt w trakcie wykonywania prac. Oddziaływania potencjalnie negatywne będą dotyczyć w głównej mierze sytuacji zmiany stosunków wodnych oraz wpływu na gatunki i siedliska zależne od wód, jak również przebiegu dróg przez siedliska przyrodnicze oraz korytarze ekologiczne. Wytyczanie tras przez tereny biologicznie czynne, wiąże się z tworzeniem barier komunikacyjnych dla wielu gatunków zwierząt, powoduje także zakłócenia w funkcjonowaniu gatunków zwierząt i roślin w związku z emisją zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz hałasu.

Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- płoszenie zwierząt na terenach realizacji inwestycji, wynikające z nadmiernej emisji hałasu,
- nadmierna emisja pyłu pochodząca z prac prowadzonych podczas budowy,
- zagrożenie wyciekami z maszyn budowlanych podczas modernizacji, jako zagrożenie dla gatunków wodnych bytujących w pobliżu,
- zniszczenia siedlisk lub stanowisk gatunków, w wyniku realizowania budowy nowych odcinków dróg,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- duża śmiertelność szczególnie małych ssaków, płazów i gadów na placach budowy,
- likwidacja i fragmentacja ekosystemów wskutek rozbudowy sieci drogowej,
- zwiększone prawdopodobieństwo wnikania i rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych, które stanowią zagrożenie dla lokalnych siedlisk,
- duże fragmenty lasów, które są wycinane przed rozpoczęciem realizacji inwestycji drogowych, powodują iż obrzeża lasów tracą swój mikroklimat przez co bardziej narażone są na działania wiatru lub rozprzestrzenianie się ognia,
- wycięcie krzewów lub drzew znajdujących się na obszarze przewidzianych inwestycji, zmniejszy dostępność pokarmową zwierzętom roślinożernym, a w przypadku ptaków doprowadzi do zniszczenia ich naturalnych siedlisk,
- nowe ciągi dróg w miejscach wcześniej nie uczęszczanych mogą powodować występowanie wypadków z udziałem zwierząt właśnie w tych miejscach,
- emisja spalin samochodowych, która pojawi się w miejscu nowo powstałych ciągów dróg będzie negatywnie wpływała na rośliny szczególnie wrażliwe,
- niekorzystne działanie emitowanych pyłów na przeprowadzaną przez rośliny fotosyntezę, pośrednio ograniczy efektywność produkcji roślinnej,
- pogorszenie jakości plonów w wyniku zanieczyszczenia gleby metalicznymi pyłami będzie kolejnym negatywnym skutkiem rozbudowy sieci dróg,
- ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową kanalizacji i wodociągu – powierzchnia ziemi jako siedlisko życia niektórych gatunków.
 - Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji zadań określonych jako pozytywnie wpływające na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta to:
- poprawa funkcjonowania ekosystemów oraz wzrost różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane spalaniem paliw nieekologicznych,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcja emisji gazów cieplarnianych,
- redukcja emisji hałasu, w wyniku wymiany lub zastosowania „cichych nawierzchni”,
- redukcja spływu zanieczyszczeń z dróg poprzez wykonanie odwodnień przy nowych lub modernizowanych drogach,
- obniżenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, gleby i wody związane z ograniczeniem zużycia paliw konwencjonalnych,
- właściwe gospodarowanie terenami, ze względu na zwiększenie wiedzy ludzi na temat obszarów chronionych,
- zmniejszenie śmiertelności zwierząt – możliwość wybudowania przejść dla zwierząt na nowych odcinkach dróg, zastosowania barier lub siatek przy drogach, wykorzystania sygnalizacji świetlnej informującej o trasach migracji zwierząt,
- zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych dzięki zwiększeniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii,
- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepsza jakość wody, ograniczenie ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia, ale stanowi również naturalne środowisko życia wielu gatunków,
- odpowiednio zaprojektowane i wykonane sieci kanalizacyjne zapobiegą niekorzystnym i niekontrolowanym przepływom ścieków do gleby a tym samym do wód podziemnych.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na różnorodność biologiczną – rośliny i zwierzęta należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z cennymi obiektami geologicznymi i krajobrazowymi,
- uwzględniać połączenia ekologiczne w polityce przestrzennej, w tym wyłączyć z zabudowy korytarze ekologiczne,
- wyznaczać i rozbudowywać korytarze ekologiczne na omawianym obszarze,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- zraszać materiały pyłące,
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- zminimalizować ilości drzew i krzewów koniecznych do wycinki, a następnie uwzględnić nowe nasadzenia,
- stosować „czasowe” przejścia dla zwierząt na etapie budowy,
- tworzyć siedliska zastępcze np. budki dla ptaków, na czas trwania inwestycji,
- prowadzić szczegółowe inwentaryzacje budynków, które mają być poddane termomodernizacji (stropy, podbitki dachowe),
- uwzględniać ochronę wartości przyrodniczych przy planowaniu inwestycji,
- dostosować termin przeprowadzania prac do okresów lęgowych ptaków oraz rozrodu,
- ograniczyć do minimum strefę bezpośredniej ingerencji,
- materiał ziemny wykorzystywany przy pracach wykończeniowych powinien być pochodzenia lokalnego, tak aby nie zawierał bazy nasion gatunków obcych temu regionowi,
- stosować zbiorniki podczyszczające wody spływające z dróg,
- dostosować zakres prac do wymogów ochrony przyrody – szczególnie w odniesieniu do ekosystemów wodnych, wykorzystując możliwość przeprowadzenia konsultacji przyrodniczych oraz przez zachowanie zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną,
- prowadzić prace poza sezonem lęgowym ptaków, tarłem ryb, a także migracjami zwierząt,
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowe – kanalizacyjne, aby zminimalizować konieczność naruszania powierzchni ziemi i wycinki drzew oraz krzewów,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleby.

5.6 Oddziaływanie na ludzi

Wraz ze wzrostem presji na środowisko, pojawiają się również negatywne oddziaływanie na ludzi. W przypadku realizacji analizowanego Programu negatywne oddziaływanie będą miały charakter przejściowy i lokalny, a związane będą głównie z emisją zanieczyszczeń pyłowych na etapie realizacji inwestycji i ponadnormatywnym hałasem generowanym przez maszyny budowlane. Dodatkowo, źródłem hałasu, który może negatywnie oddziaływać na ludzi jest emisja z transportu. Negatywny wpływ na mieszkańców mogą również powodować utrudnienia związane ze zmianą organizacji ruchu. Nie prognozuje się znaczącego negatywnego oddziaływania na ludzi oraz ich zdrowie i bezpieczeństwo.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na ludzi, a wśród nich można wymienić:

- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Budowa drogi powiatowej nr 4414W na odcinku Wyszów – Rybno- Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) (II.1.3.);
- Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno – Gulczewo (II.1.4.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszów (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych (IV.3.2.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.4.).

Wszystkie wymienione zadania będą oddziaływać negatywnie na ludzi w etapie realizacji tych zadań, będą to oddziaływania chwilowe i odwracalne. Powstający hałas, zapylenie, przerwy w dostawie wody oraz utrudnienie ruchu ustaną po zakończeniu inwestycji.

Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- wzrost zapylenia oraz podwyższone stężenie zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw w maszynach budowlanych i pojazdach
- zagrożenie wyciekami z maszyn budowlanych podczas modernizacji, jako zagrożenie dla ujęć wód dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia,
- emisja spalin samochodowych, która pojawi się w miejscu nowo powstałych ciągów dróg będzie negatywnie wpływała na zdrowie ludzi,
- nadmierna emisja hałasu wywołana prowadzonymi pracami, jak również pochodząca z nowych odcinków dróg,
- konieczność czasowego wyłączenia modernizowanych dróg z użytku – zmiana organizacji ruchu,
- utrudnienia w ruchu drogowym związane z budową i rozbudową sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczalni ścieków,
- czasowe przerwy w dostawie wody, wynikające z prowadzonych prac na sieci wod.-kan.,
- odczuwanie wibracji pochodzących od ciężkiego sprzętu budowlanego,
- utrata wartości obiektów zlokalizowanych w pobliżu zrealizowanych przedsięwzięć.

POŚ zakłada rozwój dążący do podniesienia jakości życia mieszkańców poprzez poprawę stanu środowiska. Z tego powodu, pozytywne oddziaływania na zdrowie i życie jego mieszkańców są prognozowane we wszystkich działaniach. Przede wszystkim będą one związane z zwiększeniem świadomości. Działania te prowadzą

do pozytywnego wpływu na ludzi i środowisko. Poprawa w zakresie głównych komponentów środowiska pozwoli na poprawę standardu życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie). Pozytywny wpływ na zdrowie ludzi, a także ich finanse będą miały działania związane ze zwiększeniem efektywności energetycznej. Dodatkowo planowane termomodernizacje wpłyną pozytywnie na poprawę komfortu cieplnego mieszkańców. Bezpośrednio na zdrowie ludzi wpływać będą inwestycje w sektorze gospodarki wodno – ściekowej. Istotny pozytywny wpływ zarówno na jakość życia mieszkańców oraz jakość wód podziemnych w tym przeznaczonych do spożycia będą miały inwestycje związane z rozbudową infrastruktury dotyczącej odprowadzania i oczyszczania ścieków.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na ludzi to:

- poprawa stanu technicznego dróg pozwoli upłynnić ruch, co będzie pozytywnie oddziaływało na klimat akustyczny, a tym samym na zdrowie człowieka,
- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepsza jakość wody, ograniczenie ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody, co jest istotne ze względu na fakt, iż woda jest nie tylko niezbędna do życia,
- zmodernizowane odcinki dróg pozwolą odciążyć trasy charakteryzujące się wzmożonym ruchem, co będzie w sposób pozytywny oddziaływało na zdrowie ludzi (poprzez zmniejszenie liczby wypadków),
- zmniejszenie zachorowań powodowanych złą jakością powietrza atmosferycznego,
- poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek poprawy jakości powietrza atmosferycznego,
- wzrost efektywności zarządzania środowiskiem,
- poprawa stanu zdrowia dzięki ograniczeniu hałasu związanego z transportem,
- poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców wskutek ograniczenia zanieczyszczenia środowiska odpadami i azbestem,
- poprawa świadomości ekologicznej.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na ludzi należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z obiektami mieszkalnymi,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód, powietrza, gleb,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpylowe (np. zraszania),
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowo – kanalizacyjne, aby zminimalizować niegodności związane z prowadzonymi pracami,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleby,
- właściwie oznakować miejsca prowadzenia robót.

5.7 Oddziaływanie na wody

Negatywne oddziaływania jakie mogą się pojawić w związku z realizacją niektórych zadań, będą polegały na obniżeniu poziomu wód gruntowych, trudnością związaną z przesączaniem wód opadowych, ze względu na występowanie powierzchni silnie zabudowanej oraz przedostawaniem się szkodliwych substancji do wód (szczególnie na etapie realizacji niektórych inwestycji). Oddziaływania negatywne na wody związane będą głównie z planowanymi inwestycjami takimi jak modernizacje i przebudowy dróg. Na etapie budowy dochodzi do odwodnienia terenu, co może skutkować czasowym obniżeniem zwierciadła wód gruntowych i zmianą stosunków wodnych. Ponadto do wód podziemnych mogą przedostawać się zanieczyszczenia pochodzące z placów budowy, jednak nie powinny wpłynąć znacząco na ich jakość. Podczas użytkowania dróg, zanieczyszczenia (głównie związki soli stosowane do zimowego utrzymania dróg) przedostają się do wód, podczas infiltracji z wodami opadowymi i roztopowymi. Podstawą ochrony przed tego typu zanieczyszczeniami jest stosowanie systemów odwodnień, które umożliwiają, w normalnych warunkach eksploatacji, absorpcję węglowodorów

ropopochodnych i innych substancji niekorzystnych dla środowiska przyrodniczego. Oddziaływania te będą pośrednie i długotrwałe. Realizacja działań infrastrukturalnych może pociągać za sobą szereg negatywnych oddziaływań na etapie budowy konkretnych inwestycji infrastrukturalnych, takich jak odwadnianie wykopów, skutkujące obniżeniem zwierciadła wody podziemnej oraz infiltracją zanieczyszczeń z terenu budowy do ziemi i wód gruntowych. Oddziaływania te jednak będą mieć charakter lokal i krótkotrwały.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na wody, a wśród nich można wymienić:

- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Termomodernizacja budynków jednorodzinnych (I.3.3.);
- Budowa drogi powiatowej nr 4414W na odcinku Wyszów – Rybno- Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) (II.1.3.);
- Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno – Gulczewo (II.1.4.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszów (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Bieżące utrzymanie wód i urządzeń wodnych (IV.3.2.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody (V.1.7.);
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.4.).

Inwestycje polegające na budowie i modernizacji sieci kanalizacyjnych oraz inwestycja w infrastrukturę drogową mogą mieć na etapie ich realizacji potencjalny negatywny wpływ na środowisko wód podziemnych. Oddziaływania związane będą z prowadzeniem prac odwodnieniowych płytkich poziomów wody gruntowej w rejonie inwestycji. Zasięg ewentualnych oddziaływań będzie uzależniony głównie od lokalnych warunków gruntowo-wodnych, głębokości posadowienia instalacji, a także czasu realizacji inwestycji. Aby uniknąć negatywnego oddziaływania należy zakresy robót odwadniających dostosować do rzeczywistych warunków gruntowo – wodnych w trakcie wykonywania robót. Natomiast na etapie eksploatacji, bezpośrednio oddziaływanie na stan środowiska, może wystąpić w sytuacjach awaryjnych. Mogą być one związane z wyciekami do gruntu przez nieszczelności systemu kanalizacyjnego powstałe w wyniku uszkodzeń mechanicznych, błędów wykonawczych

lub zużycia technicznego materiałów. Zjawiska te nie powinny stanowić istotnego ryzyka ekologicznego z uwagi na incydentalny charakter, aczkolwiek ostatecznie będzie to zależać od charakteru i rozmiaru zjawiska.

Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- wzrost zapylenia oraz podwyższone stężenie zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw w maszynach budowlanych i pojazdach,
- zagrożenie wyciekami z maszyn budowlanych podczas modernizacji, jako zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych,
- pogorszenie warunków tlenowych wody w rejonie prowadzonych prac,
- okresowo wzrosnąć może ilość zawiesin oraz substancji biogennych oraz materii organicznej,
- mętność i spadek przejrzystości,
- obniżenia poziomu wód na skutek odwodnienia wykopów, jak i zanieczyszczenia wód na skutek spływów wód zanieczyszczonych, zawierających wyerodowane gleby, jak też zanieczyszczenia budowlane,
- niewłaściwe zagospodarowanie odpadów i powstających osadów ściekowych,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- niewłaściwie zorganizowana gospodarka paliwami i smarami tworząca możliwości ich przedostania się do wód podziemnych,
- pośrednio poprzez wpływ emisji gazowej pochodzącej ze spalania paliw z transportu (zanieczyszczenia powietrza sprzyjają powstawaniu kwaśnych deszczy, które prowadzą do zakwaszania wód powierzchniowych),
- prowadzone wykopy lub przecięcia naturalnych spływów wód powierzchniowych mogą doprowadzić do zmiany infiltracji wód oraz stref zasilania zbiorników wód podziemnych.

Część zadań zaplanowane w ramach Programu jest ukierunkowana pośrednio na ochronę lub poprawę stanu wód powierzchniowych oraz podziemnych. Bezpośrednio największe korzyści dla stanu wód powierzchniowych przyniesie realizacja działań polegających na uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej. Pozytywny wpływ na wody wykazują także działania wpływające na minimalizację zanieczyszczeń powietrza. Na redukcję zanieczyszczeń przedostających się do wód mają również wpływ niektóre z działań z zakresu rozbudowy i przebudowy infrastruktury drogowej Powiatu. Woda wykazuje cechy mobilności w środowisku, co za tym idzie poprawa stanu jakości powietrza wpływa na poprawę stanu jakości wody.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na wody to:

- poprawa jakości wód powierzchniowych oraz zwiększenie atrakcyjności turystycznej wód powierzchniowych, dzięki poprawie jakości powietrza,
- lepsza jakość wody, ograniczenie ilości ścieków trafiających do środowiska czy zbytniego zużycia wody,
- poprawa bezpieczeństwa na terenach zalewowych,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej,
- minimalizacja spływów z dróg, poprzez wykonanie nowych odwodnień przy trasach,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań związanych z rozbudową, modernizacją i eksploatacją sieci wodociągowej,
- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych wskutek realizacji zadań mających na celu uporządkowanie gospodarki odpadowej,
- wszystkie działania w zakresie poprawy efektywności energetycznej, pośrednio, wpłyną pozytywnie na wody poprzez zmniejszenie zapotrzebowania na energię, a tym samym na ograniczenie zużycia zasobów wodnych przez energetykę do celów chłodzenia.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na wody należy:

- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących ze strefami ochronnymi bezpośrednich ujęć wody,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę wód,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- etap planowania i eksploatacji planowanej inwestycji powinien uwzględniać rozwiązania oszczędzające wodę,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpylowe (np. zraszania),
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- prowadzić prace poza sezonem tarła ryb,
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowe – kanalizacyjne, aby zminimalizować ryzyko naruszenia warstw wodonośnych,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- dostosować zakres prac do wymogów ochrony przyrody – szczególnie w odniesieniu do ekosystemów wodnych, wykorzystując możliwość przeprowadzenia konsultacji przyrodniczych oraz przez zachowanie zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną,
- substancje niebezpieczne powinny być składowane w bazach sprzętowo – magazynowych,
- zwiększenie bezpieczeństwa przy przeładunku niebezpiecznych substancji płynnych przez zastosowanie zapór przeciwozlewowych,
- wykonać zabezpieczenia zbiorników na paliwo i terenu dystrybucji paliw,
- stosować pogłębiarki ssące z mechanicznym lub hydraulicznym odpajaniem urobku,
- na etapie projektu budowlanego wykonać symulację określającą rzeczywistą miąższość czwartorzędowego poziomu wodonośnego, zmienność litologiczną, a także uwzględnić okresowe zmniejszenie zasilania warstwy wodonośnej i eksploatację najbliższych ujęć wody podziemnej.

Ujęcia wód podziemnych na terenie Powiatu Wyszowskiego należy chronić w oparciu o przepisy Prawa wodnego, które stanowi, że w celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane:

- strefy ochronne ujęć wody;
- obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Strefę ochronną ujęcia wody stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody. Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony bezpośredniej i pośredniej. Dopuszcza się ustanowienie strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli jest to uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi oraz zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:

- odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody;
- zagospodarować teren zielenią;
- odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody;
- ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi;
- rolnicze wykorzystanie ścieków;
- przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych;
- stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin;
- budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych;
- wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych;
- lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt;
- lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu;
- lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych, niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętne;
- mycie pojazdów mechanicznych;

- urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk;
- lokalizowanie nowych ujęć wody;
- lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

Z uwagi, że teren Powiatu wyszkowskiego w części położony jest na terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy pamiętać aby zbiorniki na nieczystości ciekłe mogą być stosowane tylko na działkach budowlanych niemających możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, przy czym nie dopuszcza się ich stosowania na obszarach podlegających szczególnej ochronie środowiska i narażonych na powódzie oraz zalewanie wodami opadowymi.

W celu zachowania dobrego stanu/potencjału ekologicznego obszaru zlewni i jednolitych części wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych realizacja zadań uwzględnionych w Programie, przyczyni się do zmniejszenia ilości ścieków odprowadzanych bezpośrednio do środowiska gruntowo-wodnego poprzez wprowadzenie zasad uzbrojenia terenu Powiatu w sieć wodociągowo-kanalizacyjną. Realizacja Programu nie będzie miała negatywnego wpływu na jednolite części wód oraz nie będzie wpływała na pogorszenie stanu tych wód.

5.8 Oddziaływanie na powietrze i klimat

Oddziaływania negatywne ma powietrze i klimat, które mogą powstać będą miały charakter przejściowy i będą związane z realizacją planowanych inwestycji. Źródłem negatywnego oddziaływania mogą być głównie modernizacje, budowy oraz eksploatacja inwestycji drogowych. Faza budowy związana jest z emisją spalin z maszyn budowlanych oraz emisją substancji pyłowych. Charakter tych oddziaływań będzie lokalny i krótkotrwały – ustanie w momencie zakończenia robót budowlanych.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na powietrze i klimat, a wśród nich można wymienić:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie Powiatu (I.1.1.);
- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność gmin (I.1.3.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Termomodernizacja budynków jednorodzinnych (I.3.3.);
- Budowa drogi powiatowej nr 4414W na odcinku Wyszów – Rybno- Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) (II.1.3.);
- Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno – Gulczewo (II.1.4.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszów (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.3.).

Wszelkie działania inwestycyjne będą miały wpływ na powietrze, w trakcie realizacji. Będą emitowane zanieczyszczone pyły oraz spaliny. Oddziaływanie to będzie chwilowe i odwracalne. Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- emisja zanieczyszczeń powietrza z wykorzystywanego sprzętu, w tym emisja ze spalania paliw kopalnych w silnikach maszyn budowlanych,
- zapylenie wynikające z transportu materiałów oraz wykonywanych robót.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Pozytywne oddziaływanie na stan jakości powietrza związane jest przede wszystkim ze zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń. Obniżenie ładunku emisji zanieczyszczeń nastąpi poprzez realizację inwestycji takich jak: wykorzystanie odnawialnych źródeł energii oraz termomodernizacje.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na powietrze i klimat to:

- zmniejszenie wielkości emisji gazów i pyłów powstających podczas spalania paliw,
- poprawa jakości powietrza,
- zmniejszenie niskiej emisji poprzez zmianę systemów ogrzewania budynków,
- ograniczenie emisji w związku ze zmniejszeniem zapotrzebowania na energię ciepłą uzyskiwaną ze spalania paliw kopalnych dzięki zwiększeniu efektywności energetycznej i zastosowaniu alternatywnych źródeł ciepła,
- poprawa jakości środowiska w związku z ograniczeniem emisji szkodliwych substancji,
- poprawa jakości powietrza wskutek nowych nasadzeń,
- zachowanie i zwiększenie warunków oczyszczania powietrza, w szczególności absorpcji CO₂,
- zmniejszeniu ulegną zapotrzebowanie na energię użytkową, końcową i nieodnawialną energię pierwotną,
- w przypadku przebudowy dróg, powiązanej z modernizacją nawierzchni, może nastąpić zmniejszenie ilości pyłu wprowadzanego do powietrza,
- poprawa funkcjonowania ekosystemów oraz wzrost różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowane spalaniem paliw nieekologicznych,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej nieprzepisową emisją ze źródeł punktowych,
- redukcja emisji gazów cieplarnianych.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na powietrze i klimat należy:

- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpylowe (np. zraszania),
- wykonywać „głośne prace” poza porą nocną,
- czyszczenie kół pojazdów przez wyjazd z placu budowy na drogę w celu ograniczenia wtórnego unosu,
- zarządzać terenami zielonymi wzdłuż dróg transportu kołowego, w tym stosować pasy zieleni izolacyjnej z wykorzystaniem gatunków zimozielonych,
- chronić zieleń szczególnie miejską,
- wybierać rozwiązania niskoemisyjne np. w zakresie transportu,
- stosować najlepsze dostępne technologie BAT w odniesieniu do realizowanych projektów, a szczególnie w zakresie źródeł energii dla ciepłownictwa (w tym na biomasę i kogeneracyjnych),
- minimalizować emisję zanieczyszczeń na etapie realizacji prac budowlanych poprzez ekonomiczne użytkowanie pojazdów i maszyn: wyłączanie silników podczas załadunku i rozładunku materiałów oraz innych przerw w pracy,
- zakładać pasy zieleni izolacyjnej,
- prowadzić drogi na estakadach, wiaduktach, wysokich nasypach, co wpływa korzystnie na przewietrzenie terenów sąsiadujących z drogą.

5.9 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Oddziaływania negatywne na powierzchnię ziemi związane z realizacją zadań w zakresie infrastruktury wystąpią na etapie realizacji i w wyniku bezpośredniego przekształcania powierzchni ziemi, w tym zwłaszcza gleb

i rzeźby terenu. Związane będzie przede wszystkim niezbędnymi pracami ziemnymi na etapie budowy, gdzie prawidłowe działania minimalizujące powinny ograniczyć potencjalny negatywny wpływ. Charakter oddziaływania będzie krótkotrwały. Dotyczyć będą głównie terenów zurbanizowanych, a ich wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi przewiduje się jako potencjalnie mały. Wyjątkiem mogą być przedsięwzięcia obejmujące tereny przyrodnicze lub położone w ich bliskim sąsiedztwie, wówczas istotne będą działania minimalizujące ich wpływ na naturalną rzeźbę i glebę jak ograniczanie powierzchni zabudowy. Istotne będzie również zapobieganie ewentualnym zdarzeniom, zarówno na etapie budowy jak i użytkowania wpływającym na jakość gleb, poprzez ograniczanie ryzyka ich zanieczyszczenia.

Potencjalnie negatywnego wpływu na zasoby powierzchni ziemi można spodziewać się w wyniku realizacji zadań uwzględniających działania inwestycyjne zmierzające do budowy obiektów i infrastruktury drogowej. Na etapie budowy wystąpi czasowa zmiana ukształtowania powierzchni terenu związana z naruszeniem powierzchni ziemi i powstawaniem odkładów ziemnych.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na powierzchnię ziemi, a wśród nich można wymienić:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie Powiatu (I.1.1.);
- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność gmin (I.1.3.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);
- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Termomodernizacja budynków jednorodzinnych (I.3.3.);
- Budowa drogi powiatowej nr 4414W na odcinku Wyszków – Rybno- Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) (II.1.3.);
- Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno – Gulczewo (II.1.4.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszków (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej (V.1.4.);
- Modernizacja oczyszczalni ścieków (V.1.5.);
- Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej (V.1.6.);
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.4.).

Wszelkie działania inwestycyjne będą miały wpływ na powierzchnię ziemi, w przypadku nowych obiektów będzie to oddziaływanie stałe. Będą zajmować powierzchnię, ograniczając możliwość wzrostu roślinności. Sama rozbudowa/modernizacja będzie wpływać wyłącznie na etapie realizacji – chwilowe zajęcie przestrzeni przez maszyny budowlane. Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych,
- przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z realizacją planowanych inwestycji drogowych,
- przekształcenie profilu glebowego i ograniczenie powierzchni gleb w związku z budową kanalizacji, wodociągu,
- zmiana struktury gruntów, erozja oraz przekształcanie sposobu użytkowania gruntów rolnych i leśnych,
- może wystąpić zanieczyszczenie powierzchni ziemi substancjami ropopochodnymi.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na powierzchnię ziemi to:

- poprawa jakości gleb wskutek zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza,

- zapobieganie negatywnym wpływom na powierzchnię ziemi, poprzez prowadzenie działań wspierających i edukacyjnych,
- modernizację dróg, jako sposób zwalczania niekorzystnych dla gleb spływów zanieczyszczeń pochodzących z transportu.

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na powierzchnię ziemi należy:

- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne,
- ograniczać zabudowę drogową na obszarach sąsiadujących z terenami rolnymi,
- prowadzić roboty budowlane w sposób gwarantujący ochronę gleb,
- właściwie zabezpieczyć urządzenia przed ewentualnymi wyciekami,
- unikać emisji substancji pyłowych na etapie budowy lub rozbudowy,
- przestrzegać zapisów pozwoleń budowlanych,
- korzystać z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin,
- stosować hermetyzację oraz techniki przeciwpylowe (np. zraszania),
- wykorzystywać istniejące wykopy przeznaczone pod sieci wodociągowo – kanalizacyjne, aby zminimalizować ryzyko naruszenia pokrywy glebowej,
- prowadzić prace z uwzględnieniem możliwie najlepszych technologii zabezpieczających przed przedostawaniem się zanieczyszczeń do gleb,
- ograniczać do minimum strefy bezpośredniej ingerencji robót remontowo-budowlanych,
- minimalizować tereny przeznaczone dla obiektów zaplecza budowy i zabezpieczać powierzchnię składowe i postojowe przed awaryjnym wyciekiem paliwa i smarów,
- odpowiednio przygotować materiały neutralizujące na wypadek ewentualnych wycieków lub awarii zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji,
- odpowiednio przygotować szczelne miejsca do czasowego gromadzenia odpadów wytwarzanych w wyniku prac rozbiórkowych i podczas prac budowlanych,
- poruszać się maszynami budowlanymi i środkami transportowymi po ściśle wytyczonych drogach dojazdowych,
- odpowiednio składować grunty zanieczyszczone, warstwy ziemi i humusu,
- rekultywować miejsca zdegradowane w czasie prowadzonych robót,
- wykorzystać zabezpieczoną w czasie budowy wierzchnią warstwę gleby,
- stosować technologię ograniczającą zasięg prowadzonego odwodnienia roboczego,
- odpowiednio wyposażać drogi asfaltowe i betonowe oraz place w urządzenia do przechwytywania zanieczyszczeń ze spływów opadowych i wód roztopowych
- prowadzić utrzymanie dróg wodnych z uwzględnieniem zapobiegania i zwalczania zanieczyszczeń powierzchni ziemi.

5.10 Oddziaływanie na krajobraz

Negatywny wpływ na krajobraz mogą mieć inwestycje drogowe, których lokalizacja została zaplanowana poza terenami miejskimi. Wynika to ze zmiany charakteru danego terenu w tym: z wycinką drzew czy wykonywaniem nasypów i wykopów, co powoduje ingerencję w naturalny charakter terenów otwartych. Zmiany są nieodwracalne i zmieniają krajobraz w znacznym stopniu.

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania, zidentyfikowano zadania, które mogą oddziaływać zarówno pozytywnie jak i negatywnie na krajobraz, a wśród nich można wymienić:

- Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w budownictwie jednorodzinnym na terenie Powiatu (I.1.1.);
- Budowa farm fotowoltaicznych i elektrowni słonecznych (I.1.2.);
- Zastosowanie odnawialnych źródeł energii w budynkach stanowiących własność gmin (I.1.3.);
- Termomodernizacja budynków placówek oświatowych stanowiących jednostki organizacyjne Powiatu (I.2.1.);

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- Termomodernizacja budynków użyteczności publicznych i wymiana nieefektywnych systemów grzewczych (I.3.2.);
- Termomodernizacja budynków jednorodzinnych (I.3.3.);
- Budowa drogi powiatowej nr 4414W na odcinku Wyszów – Rybno- Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) (II.1.3.);
- Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno – Gulczewo (II.1.4.);
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszów (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.);
- Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych (II.1.6.);
- Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych (IX.1.4.).

Prawdopodobne negatywne oddziaływania, które mogą powstać w wyniku realizacji ww. zadań to:

- powstawanie nieużytecznych w danym miejscu mas ziemnych,
- usuwanie drzew i krzewów podczas realizacji inwestycji,
- powstawanie odpadów budowlanych,
- ogólna zmiana walorów krajobrazowych, zawierająca nowopowstałe budynki,
- zmiana walorów krajobrazowych wynikająca z montażu OZE.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na krajobraz to:

- poprawa warunków krajobrazowych wskutek realizacji inwestycji,
- zachowanie walorów krajobrazowych poprzez ich ochronę,
- po zakończeniu działań inwestycyjnych odpowiednie dopasowanie powstających obiektów do krajobrazu może wywrzeć na niego pozytywny wpływ,
- zapobieganie negatywnym zmianom krajobrazowym, poprzez prowadzenie działań wspierających i edukacyjnych,
- zwiększenie powierzchni zielonych terenów, dzięki bieżącym utrzymaniom i nowym nasadzeniom,

Aby zminimalizować negatywne skutki oddziaływania planowanych zadań na krajobraz należy:

- zarządzać terenami zielonymi wzdłuż dróg transportu kołowego, w tym stosować pasy zieleni izolacyjnej z wykorzystaniem gatunków zimozielonych,
- chronić zieleń, szczególnie miejską,
- uwzględniać w projekcie budowlanym efekt wizualnego odcięcia trasy komunikacyjnej/obiektu towarzyszącego od obiektów dóbr kultury przez zastosowanie osłon krajobrazowych w postaci skarp, wałów ziemnych lub zieleni izolacyjnej w celu ochrony wartości ekspozycyjnych,
- ze względu na ochronę krajobrazu przyrodniczego i kulturowego stosować jak najmniej ingerujące w otoczenie rozwiązania ochrony akustycznej,
- uregulować sposób postępowania z odpadami przed rozpoczęciem prac budowlanych,
- zapewniać możliwie najwyższy udział odpadów poddawanych odzyskowi w ogólnej ilości wytwarzanych odpadów oraz maksymalizację ilości odpadów poddawanych odzyskowi w miejscu powstania,
- stosować w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i decyzjach o warunkach zabudowy odpowiednie standardy architektoniczno-urbanistyczne.

5.11 Oddziaływanie na zasoby naturalne

W trakcie realizacji inwestycji budowlanych i modernizacyjnych mogą wystąpić krótkoterminowe negatywne oddziaływania związane z możliwym wzrostem zapotrzebowania na surowce naturalne. Charakter tego typu oddziaływań wiąże się z etapem budowy i jest krótkoterminowy oraz przejściowy.

Pozytywne oddziaływania jakie powstaną w wyniku realizacji ww. zadań oraz tych określonych jako pozytywnie wpływające na zasoby naturalne to:

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- poprawa jakości gleb wskutek zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza,
- zmniejszenie wydobycia paliw kopalnych dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania na nie w efekcie termomodernizacji budynków,
- poprawa jakości środowiska i skuteczności jego ochrony,
- poprawa warunków dla rozwoju roślin,
- wzrost różnorodności biologicznej wskutek zmniejszenia poziomu zanieczyszczeń wód i gleb,
- poprawa warunków bytowania zwierząt,
- zmniejszenie presji antropogenicznej na środowisko spowodowanej złą gospodarką odpadami,
- ograniczenie negatywnego zanieczyszczenia powietrza dzięki zmniejszeniu emisji pochodzącej z transportu drogowego,
- poprawa jakości środowiska w związku z ograniczeniem emisji szkodliwych substancji,
- poprawa funkcjonowania ekosystemów oraz wzrost różnorodności biologicznej dzięki poprawie jakości powietrza, wód i gleb.

5.12 Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

Na podstawie przeprowadzonej oceny ewentualnego oddziaływania nie zidentyfikowano żadnych zadań w ramach Programu, które mogłyby negatywnie oddziaływać na zabytki i dobra materialne. Natomiast pozytywne, długofalowe, pośrednie i bezpośrednie oddziaływanie będzie wywierać duża część zaplanowanych działań. Będą one związane z planami zagospodarowania przestrzennego oraz zwiększoną świadomością społeczeństwa.

5.13 Oddziaływanie na korytarze ekologiczne

Na terenie powiatu wyszkowskiego w ramach etapu I (2005 r.) wyznaczono następujące korytarze:

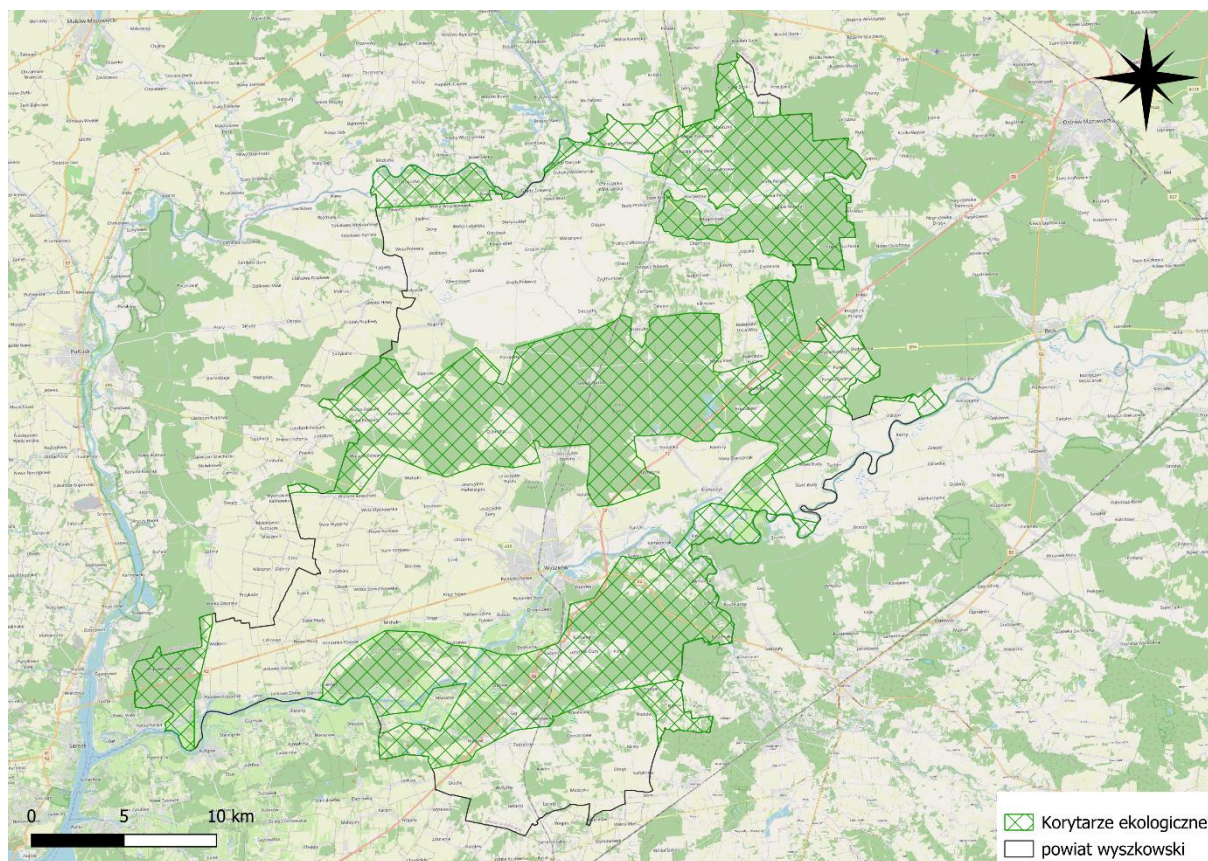
- Dolina Omulwi Południowo-Zachodni (GKPnC-5A),
- Puszcza Biała-Dolina Drwęcy (GKPnC-1B),
- Puszcza Biała (GKPnC-1),
- Dolina Dolnego Bugu (GKPnC-2),

natomiast w ramach etapu II (2012 r.) wyznaczono korytarze:

- Lasy Ostrołęckie (KPnC-1C),
- Dolina Środkowej Narwi (GKPnC-23),
- Dolina Dolnego Bugu (GKPnC-4),
- Puszcza Biała (GKPnC-1).

Z uwagi na to, iż korytarze w powiecie wyszkowskim pokrywają znaczny obszar, nie można wykluczyć pojawienia się negatywnych oddziaływań na nie, w związku z realizacją planowanych zadań.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Rycina 19. Korytarze ekologiczne w powiecie wyszkowskim

Źródło: Opracowanie własne

Pośród wszystkich działań zaplanowanych do realizacji w ramach Programu, to infrastruktura komunikacyjna liniowa stanowi obecnie największe zagrożenie dla zachowania łączności ekologicznej w skali kontynentalnej. Wśród zadań opisanych w Programie zidentyfikowano dwa, które mogą odpowiadać ww. oddziaływaniom: „Budowa, przebudowa i modernizacja dróg gminnych” oraz „Budowa dojazdów pożarowych i dróg leśnych”. Przez omawiany obszar przebiegają korytarze ekologiczne, a dla przytoczonych inwestycji nie jest znana dokładna lokalizacja, dlatego nie można wykluczyć powstania ewentualnej kolizji. Główne zagrożenia jakie czyhają na istniejące korytarze to:

- tworzenie barier ekologicznych uniemożliwiających lub utrudniających przemieszczanie się zwierząt np. poprzez zastosowanie ogrodzeń ochronnych całkowicie uniemożliwia przemieszczanie się gatunków naziemnych a prowadzenie nowych ciągów w nasypach i wykopach znacznie je utrudnia,
- utrata i degradacja siedlisk, w wyniku rozwoju infrastruktury liniowej oraz obiektów im towarzyszących, których negatywne oddziaływanie związane z użytkowaniem wykracza często poza obszar objęty inwestycją,
- zabijanie zwierząt gatunków dzikich i domowych w wyniku wypadków i kolizji (zależne od obecności ogrodzeń ochronnych i ich parametrów, natężenia ruchu oraz charakteru obszarów przecinanych przez element infrastruktury).

Ww. zagrożenia mogą doprowadzić do:

- izolacji populacji i siedlisk,
- ograniczenia możliwości wykorzystania areałów osobniczych (do zdobywania pożywienia, szukania schronienia, dostępu do miejsc rozrodu),
- zahamowania lub ograniczenia migracji i wędrówek,

- problemów z kolonizacją nowych siedlisk, a co za tym idzie do ograniczonego zasięgu przepływu genów, obniżenia zmienności genetycznej lokalnych populacji, co prowadzi do ich osłabienia i stopniowego wymierania.

Mimo wielu zaproponowanych i istniejących metod ograniczania wypadków z udziałem zwierząt, przed przystąpieniem do realizacji nowej inwestycji liniowej należy przeanalizować możliwość alternatywnego poprowadzenia ścieżki, poza terenami wyznaczonymi jako trasy migracji zwierząt. Natomiast jeżeli taka możliwość nie będzie realna, konieczne jest wdrożenie działań, które pozwolą zachować spójność tras wędrówek zwierząt, mimo wprowadzenia dodatkowej bariery jaką stanie się nowy ciąg komunikacyjny.

Działania takie jak np. termomodernizacje czy modernizacje istniejących dróg, nie będą w żaden sposób wpływały na zachowanie spójności przebiegu wyznaczonych korytarzy ekologicznych. Istnieje natomiast szansa pojawienia się pozytywnego choć pośredniego oddziaływania pochodzącego z tych zadań na korytarze ekologiczne.

6 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W poprzednim rozdziale zostały wskazane działania, które mogą wywoływać negatywne skutki dla środowiska. Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją *Programu* jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań obowiązujących przepisów.

Należy również pamiętać o:

- ścisłym nadzorze merytorycznym nad prawidłową realizacją Projektu oraz systematycznym monitoringu stanu środowiska, o analizie wyników i podejmowaniu adekwatnych działań do otrzymanych wyników,
- egzekwowaniu i przestrzeganiu zapisów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych, regulaminów i przepisów prawnych,
- ścisłej współpracy z innymi instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (np. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzeniu szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacji ekologicznej społeczeństwa,
- wzmocnieniu funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach *Programu*, podczas realizacji których może pojawić się chwilowe, krótkotrwałe negatywne oddziaływania na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej. Inwestycje te powodować będą negatywne oddziaływanie na środowisko tylko na etapie budowy, następnie przyczynią się do poprawy stanu środowiska na analizowanym terenie i będą na nie oddziaływać pozytywnie. Inwestycje te z uwagi na swój charakter podlegać będą procedurze oddziaływania na środowisko, w której szczegółowo analizowane będzie oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska. W ramach procedury uwzględniane będą również analizy dotyczące minimalizacji bądź kompensacji możliwych oddziaływań. W efekcie ocenie zostanie poddany poziom znacznosci poszczególnych oddziaływań. W procedurze oceny oddziaływania na środowisko powinni być zaangażowani projektanci, administracja samorządowa, służby ochrony przyrody, środowisko naukowe i organizacje społeczne.

Potencjalne negatywne oddziaływania, które mogą wystąpić przy realizacji zaplanowanych zadań inwestycyjnych można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez:

- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz siedzib ludzkich,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Proponowane zalecenia łagodzące niekorzystne oddziaływania inwestycji na poszczególne komponenty środowiska, zostały przedstawione poniżej.

1. Ludzie:

- oznakowanie obszarów prowadzenia prac budowlanych dla zwiększenia bezpieczeństwa ludzi podczas wykonywania tych prac, maksymalne ograniczenie placu budowy,
- przestrzeganie przepisów BHP,
- stosowanie sprawnego technicznie sprzętu, stałe prowadzenie nadzoru budowlanego,
- ograniczenie czasu pracy maszyn budowlanych do niezbędnego minimum w celu zmniejszenia emisji spalin oraz hałasu,
- stosowanie systemów zabezpieczających rusztowania oraz maszyny i urządzenia podczas remontów i innych prac budowlanych, ograniczające jednocześnie uciążliwości przez nie wywoływane,
- stosowanie roślinności izolacyjnej (głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych).

2. Zwierzęta:

- wykonanie inwentaryzacji budynków przed przystąpieniem do prac budowlanych pod kątem występowania ptaków oraz nietoperzy,
- prowadzenie prac poza okresem lęgowym ptaków oraz rozrodu nietoperzy i innych gatunków istotnych pod względem przyrodniczym,
- w trakcie prac modernizacyjnych budynków, wskazana jest kontrola pod kątem gniazdowania ptaków i nietoperzy,
- ograniczenie inwestycji na terenach bytowania, gniazdowania i żerowania dzikich zwierząt,
- prowadzenie prac budowlanych i modernizacyjnych w możliwie najkrótszym czasie.

3. Rośliny:

- wykonywanie inwentaryzacji florystycznych, dendrologicznych i badań fitosocjologicznych w przypadku realizacji przedsięwzięć w rejonie lub sąsiedztwie obszarów cennych przyrodniczo,
- zachowanie obszarów biologicznie czynnych o powierzchni proporcjonalnej do powierzchni zagospodarowania,
- ograniczenie ilości drzew podlegających wycince oraz wykonywanie kompensujących nasadzeń,
- wprowadzanie nowych obszarów zielni urządzonej, dostosowanej do warunków siedliskowych oraz współgrającej z otoczeniem,
- prowadzenie ręcznych wykopów w sąsiedztwie systemów korzeniowych oraz zabezpieczenie pni drzew narażonych na otarcia w czasie wykonywania prac budowlanych.

4. Obszary chronione:

- Ograniczenie prac prowadzonych w sąsiedztwie obszarów chronionych,
- Ingerowanie w obszary chronione w jak najmniejszym stopniu i respektowanie obowiązujących tam przepisów.

5. Wody powierzchniowe i podziemne:

- zachowanie szczególnej ostrożności w czasie prowadzenia prac w sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych,
- racjonalnie korzystać z zasobów wodnych i ograniczenie zmian stosunków wodnych,
- zabezpieczenie/uszczelnienie terenów zapleczy budów (magazynowanie substancji, materiałów oraz odpadów w sposób eliminujący kontakt z wodami opadowymi i gruntowymi),
- kontrolowanie szczelności zbiorników paliw płynnych pojazdów stosowanych w czasie prac budowlanych w celu niedopuszczenia do skażenia środowiska gruntowego substancjami ropopochodnymi,
- zapewnienie pracownikom przedsiębiorstw budowlanych dostępu do przenośnych toalet,

- stosowanie w budowanych i modernizowanych budynkach rozwiązań technicznych mających na celu ograniczenie zużycia wody,
 - stosowanie systemu podczyszczającego wody deszczowe i roztopowe, odprowadzane z powierzchni utwardzonych do separatorów substancji ropopochodnych,
 - zagwarantowanie odpowiedniego spływu wód opadowych i roztopowych z terenów nieprzepuszczalnych oraz ich oczyszczania ze względu na rodzaj odbiornika.
6. Powietrze i klimat:
- zachowanie wysokiej kultury prowadzenia robót, a w szczególności przez: systematyczne sprzątanie placów budowy, zraszanie wodą placów budowy (zależnie od potrzeb), ograniczenie do minimum czasu pracy silników spalinowych maszyn i samochodów budowy, uważne ładowanie materiałów sypkich na samochody, stosowanie osłon na rusztowania, urządzenia, maszyny i pojazdy, ograniczających pylenie oraz inne zanieczyszczenia,
 - propagowanie ruchu rowerowego, pieszego, poprzez budowę nowych lub modernizację istniejących ciągów komunikacyjnych,
 - ograniczenie zmniejszania się lub zwiększanie powierzchni terenów zielonych na terenach zurbanizowanych,
 - budowanie pasów zieleni izolacyjnej, ograniczającej uciążliwości komunikacyjnej,
 - utrzymanie zieleni na terenach zurbanizowanych,
 - stosowanie zabiegów mających na celu zmniejszenie zatorów komunikacyjnych.
7. Powierzchnia ziemi:
- przestrzegania prawidłowej gospodarki odpadami,
 - przed rozpoczęciem prac ziemnych zebranie warstwy wierzchniej gleby (humus), a po zakończeniu prac – rozplantowanie na powierzchni terenu.
8. Krajobraz:
- zintegrowanie nowych przedsięwzięć inwestycyjnych z istniejącą rzeźbą terenu i zagospodarowaniem,
 - utrzymanie jak największego areалу zieleni miejskiej, wprowadzenie nowych zagospodarowań przestrzeni w kierunku wzrostu udziału zieleni,
 - przeprowadzanie konsultacji społecznych przed realizacją przedsięwzięć wielkopowierzchniowych lub związanych z istotną ingerencją w krajobraz.
9. Zabytki i dobra materialne:
- planowanie nowych inwestycji w harmonii z istniejącym krajobrazem i historycznym układem przestrzennym, odpowiednie wyeksponowanie obiektów zabytkowych o wysokich wartościach artystycznych, historycznych i kulturowych na tle istniejącej zabudowy oraz planowanych inwestycji,
 - prowadzenie prac remontowych obiektów zabytkowych w uzgodnieniu z Konserwatorem Zabytków.

7 Rozwiązania alternatywne

Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do roku 2032” przewiduje realizację zadań, które przyczynią się do poprawy jakości życia mieszkańców Powiatu Wyszowskiego. Duża część zaplanowanych działań będzie wpływać również pozytywnie na środowisko naturalne. Zaproponowane w *Programie* cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji

tzew. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji Programu mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Programie* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Główną trudnością napotkaną przy sporządzaniu niniejszej *Programie* był stopień ogólności zapisów analizowanego *Programu*. Nie znając zakresu i lokalizacji koniecznych do wykonania w ramach konkretnych działań inwestycji, nie można dokonać konkretnej i szczegółowej oceny oddziaływania.

W związku z powyższym wszelkie analizy oddziaływań mają charakter bardzo ogólny i opierają się w dużej mierze na teoretycznej możliwości wystąpienia negatywnych lub pozytywnych oddziaływań. Dlatego też należy zakładać, że wszelkie sformułowane wnioski odnośnie możliwości wystąpienia możliwego negatywnego oddziaływania, powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz np. na etapie przygotowywania dokumentacji niezbędnej do uzyskania decyzji środowiskowych.

8 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście trans-granicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane przedsięwzięcie będą oddziaływać lokalnie, jedynie niektóre z nich mogą sporadycznie wykraczać poza obszar Powiatu. Negatywne skutki, przede wszystkim w zakresie powietrza atmosferycznego mogą być odczuwalne w sąsiednich powiatach. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

9 Streszczenie w języku niespecjalistycznym

W *Prognozie* analizowano oddziaływanie zaplanowanych do realizacji zadań w „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do roku 2032” na poszczególne komponenty środowiska, w tym na zdrowie człowieka, wraz z uwzględnieniem zależności między tymi komponentami.

Prognozę sporządzono zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 t.j.).

Przygotowana Prognoza składa się z 9 rozdziałów.

Rozdział 1 – Wprowadzenie

Rozdział ten przedstawia strukturę i metodykę pracy nad Programem oraz przedstawiono powiązania z innymi dokumentami. Przy opracowywaniu analizowanego Programu uwzględniano również opracowania dotyczące Powiatu Wyszowskiego.

Cele przedstawione w Programie są spójne, a nawet często są kontynuacją zapisów dokumentów strategicznych szczebla lokalnego i nadrzędnego.

Rozdział ten opisuje również, cele zawarte w dokumentach wyższego szczebla. Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego jest ściśle powiązany z innymi dokumentami strategicznymi o charakterze krajowym i regionalnym niektóre z nich to:

1. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020,
2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022,
3. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Wyznaczone cele w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego są zgodne z działaniami zawartymi w dokumentach wyższego rzędu. Cele obejmują strefę społeczną, przestrzeń, środowisko oraz infrastrukturę i gospodarkę.

Rozdział 2. Główne cele oraz zawartość ocenianego dokumentu

Biorąc pod uwagę podstawowe, strategiczne dokumenty Powiatu Wyszowskiego, województwa mazowieckiego oraz strategię rozwoju kraju i potrzebę poprawy jakości życia mieszkańców, po analizie aktualnego stanu środowiska naturalnego i przy uwzględnieniu zasady zrównoważonego rozwoju sformułowano nadrzędny cel „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do roku 2032”, którego brzmienie jest następujące:

Zachowanie i odtwarzanie bioróżnorodności, promowanie odnawialnych źródeł energii oraz minimalizacja negatywnego wpływu działalności człowieka na przyrodę, w celu zapewnienia zdrowego i przyjaznego środowiska dla przyszłych pokoleń.

W oparciu o charakterystykę stanu środowiska i przeprowadzoną analizę SWOT wyznaczono do realizacji cele. W celu realizacji celów wytyczono kierunki działań, które w oparciu o wytyczone konkretne zadania mają posłużyć realizacji wyznaczonych celów. W Programie zostały wyznaczone cztery cele strategiczne, do których zostały dopasowane cele operacyjne:

Cel I Poprawa jakości powietrza

Kierunek interwencji I.1. Rozwój odnawialnych źródeł energii

Kierunek interwencji I.2. Zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw podczas ogrzewania budynków

Kierunek interwencji I.3. Zwiększenie efektywności energetycznej w powiecie.

Cel II Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców Powiatu

Kierunek interwencji II.1. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego/ Poprawa dostępności Powiatu.

Cel III Ochrona środowiska i ludności przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji III.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych na człowieka i środowisko.

Cel IV Osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji IV.1. Zmniejszenie presji rolnictwa na stan wód

Kierunek interwencji IV.2. Podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa w zakresie ochrony wód

Kierunek interwencji IV.3. Utrzymanie wód

Kierunek interwencji IV.4. Ochrona przed powodzią.

Cel V Poprawa systemu gospodarki wodno-ściekowej

Kierunek interwencji V.1. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej.

Cel VI. Racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż

Kierunek interwencji - VI.1. Nadzór nad zasobami kopalin.

Cel VII. Ochrona gleb i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi

Kierunek interwencji – VII.1. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo

Kierunek interwencji - VII.2. Zapobieganie niekorzystnym zmianom środowiska glebowego

Kierunek interwencji – VII.3. Rewitalizacja terenów zdegradowanych.

Cel VIII. Racjonalna gospodarka odpadami

Kierunek interwencji - VIII.1. Wzrost ilości zebranych selektywnie odpadów.

Cel IX. Ochrona ekosystemów i walorów przyrodniczych Powiatu

Kierunek interwencji – IX.1. Rozwój i utrzymanie zieleni urządzonej

Kierunek interwencji - IX.2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

Kierunek interwencji- IX.3. Wzrost atrakcyjności i ruchu turystycznego w zgodzie z racjonalnym korzystaniem z zasobów przyrody.

Cel X. Ochrona środowiska przed poważnymi awariami

Kierunek interwencji – X.1 .Zminimalizowanie ryzyka wystąpienia zdarzeń mogących powodować poważną awarię oraz ograniczenie jej skutków dla ludzi i środowiska.

Rozdział 3 – Istniejący stan środowiska

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego zawiera podstawowe informacje na temat stanu aktualnego poszczególnych komponentów środowiska. Opracowany dokument jest zgodny z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim i powiatowym.

Powiat wyszkowski znajduje się w centralnej części województwa mazowieckiego. Graniczy z sześcioma powiatami: ostrowskim (północny-wschód), węgrowskim (wschód), wołomińskim (południe), legionowskim (południowo-zachód), pułuskim (zachód), makowskim (północny-zachód), ostrołęckim (północ).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31 XII 2023 roku teren powiatu wyszkowskiego zamieszkiwało 73 441 osób, z czego 50,45% stanowiły kobiety, a 49,55% mężczyźni. W porównaniu do roku 2019 liczba ludności zmalała o 779 osób, natomiast współczynnik feminizacji utrzymywał się na stałym poziomie (102 os.). Począwszy od roku 2020 w powiecie wyszkowskim występuje rokroczny trend ujemnego przyrostu naturalnego. W roku 2019 przyrost naturalny był dodatni i wynosił 106. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,4 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski. Prognozowana liczba mieszkańców powiatu wyszkowskiego w 2050 roku wynosi 70 654, z czego 35 547 to kobiety, a 35 107 mężczyzn.

Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Wosia (1993) powiat wyszkowski leży na granicy dwóch regionów: środkowomazurskiego i środkowomazowieckiego. Region środkowomazurski cechuje stosunkowo bardzo mała wyrazistość, szczególnie fragment południowo-wschodni. Oznacza to, że panujące w tym regionie stosunki pogodowe wykazują względnie duże powiązania ze stosunkami klimatycznymi terenów położonych poza południowo-wschodnimi jego granicami. Na tle innych regionów charakteryzuje się on mniejszą liczbą dni w roku z pogodą umiarkowaną chłodną. W regionie środkowomazowieckim notuje się stosunkowo największą liczbę dni bardzo ciepłych i pochmurnych, szczególnie z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, bez opadu.

Wyniki oceny jakości powietrza wskazują na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM₁₀ oraz poziomu celu długoterminowego dla ozonu w strefie mazowieckiej.

Źródłami hałasu na terenie powiatu są ruch drogowy, kolejowy oraz przemysłowy. O poziomie hałasu komunikacyjnego decyduje głównie charakter drogi, jej stan techniczny oraz parametry ruchu. W celu zmniejszenia emisji hałasu, nawierzchnie dróg powinny być utrzymywane w dobrym stanie. Podczas budowy i remontów dróg powinny być wykorzystywane tzw. ciche nawierzchnie. Ciche nawierzchnie charakteryzujące się zawartością wolnych przestrzeni powyżej 15%, nawierzchnie drogowe o zwiększonej zawartości wolnych przestrzeni wpływają istotnie na zmniejszenie emisji hałasu.

Dystrybucją energii elektrycznej w Polsce zajmują się lokalni Operatorzy Systemów Dystrybucyjnych (OSD). Operatorem Systemu Dystrybucyjnego sieci elektroenergetycznej wyznaczonym przez Urząd Regulacji Energetyki na terenie Powiatu Wyszowskiego jest PGE Dystrybucja S.A., oddział w Łodzi. Na omawianym obszarze istnieje rozbudowany układ sieci elektroenergetycznych wysokiego, średniego i niskiego napięcia.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego
na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Powiat wyszkowski położony jest w granicach zlewni rzeki Bug oraz rzeki Narew. Sieć hydrograficzna powiatu jest dość bogata, zwłaszcza jej północna (gm. Długosiodło) oraz południowa część (gm. Zabrodzie). Główne zasoby wód powierzchniowych stanowi rzeka Bug z lewobrzeżnym dopływem rzeką Liwiec. Uzupełnieniem zasobów są rzeka Narew oraz mniejsze cieki powierzchniowe, m.in. Ruda, Prut, Tuchełka, Struga, Wymakracz, Kabat, Kanał Zambski, Kanał A, Kanał B, Rów A, Fiszor (Lewy, Prawy, Środkowy), Kanał Gostkowo.

W 2022 roku najdłuższą siecią wodociągową charakteryzowała się gmina miejsko-wiejska Wyszków (269,5 km), zaś najkrótszą gmina wiejska Somianka (109,19 km). Największa liczba przyłączy w ostatnich latach została odnotowana w gminie miejsko-wiejskiej Wyszków (8 609 szt.), a najmniejsza w gminie wiejskiej Somianka (35 szt.). Najwyższym odsetkiem ludności korzystającej z sieci wodociągowej charakteryzowały się gmina miejsko-wiejska Wyszków (98,2%), zaś najmniejszym gmina wiejska Długosiodło (67,8%).

Według danych GUS na dzień 31 XII 2023 roku na terenie powiatu wyszkowskiego łączna długość sieci kanalizacyjnej wyniosła 1 198,0 km. Sieć kanalizacyjna jest dostępna w sześciu jednostkach terytorialnych powiatu, tj. w gm. Wyszków, gm. Brańszczyk, gm. Długosiodło, gm. Rzańnik, gm. Somianka, gm. Zabrodzie. Według najnowszych danych GUS w roku 2023 w powiecie wyszkowskim z sieci kanalizacyjnej korzystało 42,93% mieszkańców. Stopień skanalizowania gmin w powiecie wyszkowskim jest bardzo zróżnicowany. Największym stopniem skanalizowania charakteryzuje się gmina miejsko-wiejska Wyszków – 75,6% mieszkańców korzysta z sieci. Najmniejszym zaś gmina wiejska Somianka, gdzie udział mieszkańców, którzy korzystają z sieci wynosi zaledwie 15,5%.

Powiat wyszkowski jest umiarkowanie zasobny w kopaliny, a na jego terenie dominują piaski i żwiry. Poza złożami piasku i żwiru w powiecie wyszkowskim występuje 1 złożo piasków kwarcowych d/p betonów komórkowych oraz 2 złoża surowców szklarskich.

W powiecie wyszkowskim występują gleby dobre i średnie (III i IV klasa). Ich udział w przekroju przestrzennym jest zróżnicowany. Najwyższej jakości gleby występują na terenie gminy Somianka, najniższej – na terenie gminy Długosiodło. Gleby I i II klasy bonitacyjnej w powiecie wyszkowskim nie występują.

Według danych GUS oraz UG gmin powiatu wyszkowskiego na analizowanym terenie w roku 2019 zebrano 14 109,676 t odpadów ogółem. W roku 2020 liczba ta była większa o 2 503,771 t odpadów, natomiast w 2023 roku wyniosła 21 029,504 t, co stanowi ponowny wzrost o 6 919,828 t w odniesieniu do roku 2019. W 2019 roku wartość odpadów zebranych selektywnie wynosiła 5 832,789 t, natomiast w roku 2023 wskazywała 6 780,534 t – wzrost odpadów zebranych selektywnie o 947,745 t.

W Powiecie Wyszowskiego znajdują się następujące obszary chronione:

- Na terenie powiatu wyszkowskiego znajduje się 8 obszarów Natura 2000 (3 Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk, 5 Obszarów Specjalnej Ochrony Ptaków),
- 1 park krajobrazowy,
- 72 użytki ekologiczne,
- 46 pomników przyrody.

Wskaźnik lesistości dla powiatu wyszkowski wynosił w 2023 roku – 33,9%. Największym wskaźnikiem lesistości w analizowanym roku charakteryzowała się gmina wiejska Brańszczyk – 46,20% oraz gmina wiejska Długosiodło – 39,90%, najmniejszym zaś gmina wiejska Somianka – 16,30%.

Zgodnie z danymi WIOŚ w Warszawie Delegatura w Ostrołęce na terenie powiatu wyszkowskiego, obecnie oraz w latach 2019-2023 nie istniały żadne zakłady określane mianem Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) oraz Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR).

W programie ochrony środowiska wyznaczono zadania własne Powiatu oraz zadania monitorowane innych jednostek. Realizacja tych zadań przyczyni się do poprawy jakości środowiska. Zadania zostaną sfinansowane z środków własnych gminy oraz uzyskanych dotacji.

Dla wszystkich celów wyznaczonych w programie określono wskaźnik ich realizacji. Co dwa lata należy sporządzić raport z realizacji programu, natomiast po 4 latach dokonać jego aktualizacji.

Rozdział 4 – Cele i problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu

W rozdziale przedstawiono problemy ochrony środowiska wynikające z przedstawionego aktualnego stanu środowiska Powiatu.

Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska zostały zidentyfikowane najistotniejsze problemy ochrony środowiska w gminie i przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 34. Problemy ekologiczne w Powiecie Wyszowskim

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego	Wzrost zanieczyszczenia pyłami w okresie zimowym, spowodowany sezonem grzewczym.	Rozwój instalacji odnawialnych źródeł energii, Wymiana indywidualnych źródeł ciepła, Budowanie świadomości ekologicznej wśród społeczeństwa, w tym promowanie wśród mieszkańców alternatywnych źródeł energii w ramach funduszy UE, Kontrole WIOŚ pod kątem spalania odpadów.
Hałas	Brak pomiarów natężenie hałasu, Zbyt duży udział indywidualnego transportu samochodowego w całości transportu na terenie Powiatu.	Pomiary natężenia hałasu, Stałe modernizacje i rozbudowa dróg, Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych, Rozwój i pielęgnacja zieleni miejskiej, w tym zadrzewień, zakrzewień przydrożnych, które pełnią funkcję izolacyjną, Budowa infrastruktury dróg gminnych na nowo powstających osiedlach mieszkaniowych.
Promieniowanie elektromagnetyczne	Występowanie źródeł promieniowania elektromagnetycznego na terenie Powiatu.	Wprowadzenie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów poświęconych ochronie przed polami elektromagnetycznymi, Kontrola obecnych oraz potencjalnych źródeł promieniowania elektromagnetycznego.
Zanieczyszczenia wód	Zły stan wód powierzchniowych, Występowanie obszarów zagrożonych powodzią.	Propagacja rolnictwa ekologicznego, Stała kontrola miejsc nielegalnego odprowadzenia zanieczyszczeń do wód.
Ochrona gleb	Brak punktu monitoringu chemizmu gleb na terenie Powiatu, Zanieczyszczenia pochodzące z transportu drogowego,	Rozwój rolnictwa ekologicznego, Promocja dobrych praktyk rolniczych rolnictwa ekologicznego,

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
	Przekształcenia gleb spowodowane antropopresją, Powstawanie dzikich wysypisk śmieci, Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.	Zwiększenie skali rekultywacji gleb, zdegradowanych i zdewastowanych.
Ochrona przyrody	Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska, Podatność zasobów przyrody ożywionej na zanieczyszczenia środowiska.	Monitoring obszarów chronionych, Powstanie nowych miejsc zieleni miejskiej, Edukacja ekologiczna mieszkańców i promocja walorów przyrodniczych Powiatu, Tworzenie nowych form ochrony przyrody i dbałość o istniejące, Bieżąca pielęgnacja i monitoring stanu zieleni w mieście, w tym pomników przyrody, Tworzenie warunków dla rozwoju agroturystyki.
Gospodarka odpadami komunalnymi	Duża ilość odpadów zmieszanych w całości wytwarzanych opadów, Wyroby zawierające azbest.	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwego postępowania z odpadami, Usuwanie i utylizacja azbestu z terenu Powiatu, Wdrażanie i upowszechnianie wśród społeczności lokalnej nawyku selektywnej zbiórki odpadów.
Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego	Transport substancji niebezpiecznych przez tereny zabudowane, Naruszenia prowadzenia prawidłowej gospodarki odpadowej,	Wspieranie jednostek OSP poprzez doposażanie w niezbędny sprzęt, szkoleń na wypadek wystąpienia poważnej awarii, Monitoring tras transportu drogowego.
Edukacja ekologiczna społeczeństwa	Małe zainteresowanie społeczeństwa udziałem w konsultacjach.	Kształtowanie świadomości ekologicznej i poszanowania dla środowiska przyrodniczego mieszkańców Powiatu, Prowadzenie działań związanych z edukacją dla zrównoważonego rozwoju, Promowanie materiałów/wydawnictw w zakresie edukacji ekologicznej, Promowanie postaw opartych na idei zrównoważonej i odpowiedzialnej konsumpcji.
Działania systemowe w ochronie środowiska	Brak faktycznego zaangażowania w optymalizowanie działań na rzecz środowiska, wynikający	Zachęcanie i upowszechnianie zastosowania systemów zarządzania

Problem ekologiczny	Główne przyczyny występowania problemu	Priorytety
	w dużym stopniu z braku zrozumienia koncepcji systemu zarządzania środowiskiem, Instrumentalne traktowanie systemu przez zainteresowane strony np. przedsiębiorców zarządzania środowiskowego ukierunkowane jedynie na uzyskanie certyfikatu, Brak skutecznych mechanizmów stymulujących uczestnictwo przedsiębiorstw i instytucji w systemach zarządzania środowiskowego, Problemy z ustaleniem sprawcy za szkody w środowisku.	środowiskowego w przedsiębiorstwach oraz innych instytucjach, Promowanie systemów zarządzania środowiskowego, Zachęcanie społeczeństwa do opiniowania projektów oraz udziału w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska, Odpowiedzialność za szkody w środowisku zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci”, Zapobieganie powstawaniu i usuwanie szkód w środowisku.

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 5 Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne

W rozdziale tym przedstawiono obszary priorytetowe, które zostały wybrane po przeanalizowaniu aktualnego stanu środowiska na terenie Powiatu Wyszowskiego.

Przeanalizowano możliwy wpływ zaplanowanych zadań na poszczególne komponenty:

1. Obszary Natura 2000: Ostoja Nadbużańska, Ostoja Nadliwiecka, Wydmy Lucynowsko-Mostowieckie, Puszcza Biała, Dolina Dolnej Narwi, Dolina Liwca, Dolina Dolnego Bugu, Bagno Pulwy.
2. Nadbużański Park Krajobrazowy,
3. Użytki ekologiczne,
4. Pomniki przyrody,
5. Różnorodność biologiczna – rośliny i zwierzęta,
6. Ludzie,
7. Woda,
8. Powietrze i klimat,
9. Powierzchnia ziemi,
10. Krajobraz,
11. Zasoby naturalne,
12. Zabytki i dobra materialne.

Oddziaływania te mogą być pozytywne lub negatywne, krótko- średnio- lub długoterminowe, pośrednie lub bezpośrednie oraz stałe i chwilowe.

Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto oceny tej dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji, zakładając, że uciążliwości występujące w fazie budowy z reguły mają charakter przejściowy.

Analiza wpływu realizacji zaplanowanych zadań w ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku* pozwoliła wskazać na działania o potencjalnym znaczącym oddziaływaniu na środowisko. Pozytywne oddziaływania na środowisko zaplanowanych działań zdecydowanie przeważają nad negatywnymi.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku”

Stwierdzenie negatywnych oddziaływań można wyeliminować poprzez stosowanie odpowiednich działań minimalizujących oraz zastosowanie procedur wynikających z obowiązujących przepisów.

W rozdziale 5 przedstawiono Ocenę ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji w ramach *Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku* w postaci tabeli wraz z opisem możliwych do wystąpienia oddziaływań.

Rozdział 6 - Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W rozdziale tym przedstawiono sposoby minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją zadań zawartych w Programie należących do nich;

- ścisły nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją *Programu* oraz systematycznym monitoringu stanu środowiska, o analizie wyników i podejmowaniu adekwatnych działań do otrzymanych wyników,
- egzekwowanie i przestrzeganie zapisów wynikających z wydanych decyzji administracyjnych, regulaminów i przepisów prawnych,
- ścisła współpraca z innymi instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny),
- prowadzenie szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacja ekologicznej społeczności,
- wzmocnienie funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska.
- odpowiednio dobrze przemyślany wybór lokalizacji inwestycji (a w przypadku inwestycji liniowych ich przebiegu) uwzględniający lokalne uwarunkowania, walory przyrodnicze i występowanie zabytków,
- odpowiednio staranne przygotowanie projektu, przy uwzględnieniu potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji,
- odpowiednie zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w szczególności w sąsiedztwie obszarów szczególnie wrażliwych na negatywne oddziaływanie, obiektów zabytkowych oraz siedzib ludzkich,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów, rozwiązań konstrukcyjnych i organizacji pracy ograniczających wpływ na środowisko w fazie budowy, oraz eksploatacji,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych, maskowanie (wkomponowywanie w otoczenie) elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Rozdział 7 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie

W rozdziale przedstawiono możliwości alternatywne dla zadań z Programu a także wskazano trudności jakie napotkano przy sporządzaniu Prognozy.

Zaproponowane w *Programie* cele są spójne z innymi dokumentami strategicznymi szczebla wyższego, a w szczególności ze Strategią Rozwoju Kraju oraz z dokumentami przyjętymi na szczeblu regionalnym i lokalnym. W związku z powyższym przedstawianie alternatywnych rozwiązań w tym kontekście nie ma uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia.

Ponadto, dokument ten ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań, w tym napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Jako warianty alternatywne dla zaplanowanych przedsięwzięć można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni. Konsekwencje związane z brakiem realizacji *Programu* mogłyby być znacznie dotkliwsze dla środowiska i ludzi.

Trudności jakie mogą być związane z realizacją niektórych zadań określonych w *Prognozie* to przede wszystkim wysokie koszty realizacji poszczególnych zadań oraz trudności w pozyskaniu odpowiednich środków na ten cel, niedotrzymanie ustalonych terminów realizacji zadań, możliwość wystąpienia konfliktów społecznych oraz trudności w pozyskaniu terenów pod poszczególne inwestycje.

Rozdział 8 Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Rozważenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć jest obowiązkiem wynikającym z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo w dniu 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 nr 96, poz. 1110). Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic państwa, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

Zaplanowane przedsięwzięcie będą oddziaływać lokalnie, jedynie niektóre z nich mogą sporadycznie wykraczać poza obszar Powiatu. Negatywne skutki, przede wszystkim w zakresie powietrza atmosferycznego mogą być odczuwalne w sąsiednich powiatach. Oddziaływania poza granicami kraju nie przewiduje się.

Spis tabel

Tabela 1. Etapy procedury strategicznej oceny oddziaływania POŚ	9
Tabela 2. Wskaźniki realizacji założeń Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Wyszowskiego na lata 2025 – 2028 z perspektywą do 2032 roku	10
Tabela 3 Szczegółowa analiza zgodności celów dokumentu opracowywanego z dokumentami nadrzędnymi ...	15
Tabela 4. Liczba mieszkańców powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023	18
Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023	19
Tabela 6. Zasoby mieszkaniowe na terenie powiatu wyszkowskiego lat 2019-2023	19
Tabela 7. Klasyfikacja strefy mazowieckiej (PL1404) z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia za rok 2023	23
Tabela 8. Klasyfikacja z uwzględnieniem parametrów kryterialnych określonych dla SO ₂ , NO _x oraz O ₃ pod kątem ochrony roślin za rok 2023	23
Tabela 9. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku	29
Tabela 10. Zestawienie liczby osób ekspozowanych na hałas, w przedziałach stref imisji dla wskaźnika LN, LDWN w powiecie wyszkowskim wokół odcinków dróg krajowych i wojewódzkich	30
Tabela 11. Zestawienie wyników pomiarów pól elektromagnetycznych na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023	31
Tabela 12. Charakterystyka JCWP na terenie powiatu wyszkowskiego	32
Tabela 13. Klasyfikacja i ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w latach 2016-2021 na terenie powiatu wyszkowskiego	35
Tabela 14. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW200051	39
Tabela 15. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW200055	39
Tabela 16. Monitoring operacyjny jakości wód podziemnych dla PLGW200055	40
Tabela 17. Charakterystyka GZWP na terenie powiatu wyszkowskiego	41
Tabela 18. Charakterystyka sieci wodociągowej na terenie gmin powiatu wyszkowskiego	44
Tabela 19. Charakterystyka sieci kanalizacyjnej na terenie powiatu wyszkowskiego	45
Tabela 20. Zbiorniki bezodpływowe i przydomowe oczyszczalnie ścieków na terenie powiatu wyszkowskiego ..	46
Tabela 21. Wykaz zasobów złóż kopalin w powiecie wyszkowskim (wg stanu na dzień 31.12.2023 r.)	46
Tabela 22. Odpady komunalne zebrane na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019-2023	50
Tabela 23. Wartości poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w gminach powiatu wyszkowskiego	50
Tabela 24. Masa wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych i pozostałych do unieszkodliwienia na terenie gmin powiatu wyszkowskiego (stan na 31.12.2023 r.)	51
Tabela 25. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu wyszkowskiego	52
Tabela 26. Użytki ekologiczne na terenie powiatu wyszkowskiego	58
Tabela 27. Pomniki przyrody na terenie powiatu wyszkowskiego	58
Tabela 28. Lesistość w gminach powiatu wyszkowskiego w roku 2023	59
Tabela 29. Powierzchnia lasów na terenie powiatu wyszkowskiego w latach 2019 - 2023	60
Tabela 30. Powierzchnie gruntów leśnych na terenie nadleśnictw w granicach powiatu wyszkowskiego	60
Tabela 31. Zieleń urządzone na terenie powiatu wyszkowskiego w 2023 roku	62
Tabela 32 Problemy ekologiczne w Powiecie Wyszowskim	65
Tabela 33. Ocena ewentualnego oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska i na człowieka zadań przewidzianych do realizacji	70
Tabela 34. Problemy ekologiczne w Powiecie Wyszowskim	127

Spis rysunków

Rycina 1. Powiat wyszkowski na tle kraju	18
Rycina 2. Róża wiatrów dla powiatu wyszkowskiego (stacja: Wyszków)	21
Rycina 3. JCWP rzecznych na terenie powiatu wyszkowskiego	34
Rycina 4. JCWPd na terenie powiatu wyszkowskiego	37
Rycina 5. Mapa zagrożenia powodziowego dla powiatu wyszkowskiego	43
Rycina 6. Złoża kopalin na terenie powiatu wyszkowskiego	47
Rycina 7. Formy ochrony przyrody na terenie powiatu wyszkowskiego	52
Rycina 8. Obszary Natura 2000 na terenie powiatu wyszkowskiego	55
Rycina 9. Korytarze ekologiczne na terenie powiatu wyszkowskiego	59
Rycina 10. Formy ochrony przyrody w powiecie wyszkowskim na tle ukształtowania powierzchni	88
Rycina 11. Kompleksy oświatowe oraz zespoły szpitalno-sanatoryjne na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego	89
Rycina 12. Zabudowa jednorodzinna na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego	90
Rycina 13. Budowa drogi powiatowej nr 4414W na docinku Wyszków-Rybno-Kręgi-Somianka – Etap IV (odcinek Tulewo Górne – Kręgi) na tle form ochrony przyrody	91
Rycina 14. Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo (II.1.4.) na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego	92
Rycina 15. Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 618 na odcinku od km ok. 44+470 do km ok. 45+440 na terenie miasta Wyszków (od wjazdu na cmentarz do skrzyżowania DW 618 z ul. Graficzną i ul. Sikorskiego (wraz ze skrzyżowaniem) (II.1.5.)	93
Rycina 16. Sieć drogowa na tle form ochrony przyrody powiatu wyszkowskiego	94
Rycina 17. Przybliżona lokalizacja planowanej inwestycji II.1.4. (Rozbudowa drogi powiatowej nr 4418W na odcinku Rybno-Gulczewo) na tle obszarów Natura 2000	98
Rycina 18. Zasięg Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny na terenie powiatu wyszkowskiego..	101
Rycina 19. Korytarze ekologiczne w powiecie wyszkowskim	119